

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji miasta Kamienna Góra

Diagnoza,
o której mowa w
art. 4 ust. 1 pkt 1
ustawy z dnia
9 października 2015 r.
o rewitalizacji,
potwierdzająca
spełnienie przez
obszar zdegradowany
i obszar rewitalizacji
przesłanek ich
wyznaczenia

Kamienna Góra 2026 r.

Diagnozę służącą wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji miasta Kamienna Góra opracował zespół autorski Centrum Doradztwa Rewitalizacyjnego Instytutu Rozwoju Miast i Regionów w składzie:

- Marzena Kędra,
- Katarzyna Spadło,
- Anna Szpura.

SPIS TREŚCI

Spis treści

1.	WSTĘP	3
2.	DIAGNOZA OGÓLNA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH MIASTA KAMIENNEJ GÓRY	4
2.1	ZJAWISKA NEGATYWNE W SFERZE SPOŁECZNEJ	5
2.2	ZJAWISKA NEGATYWNE W SFERZE GOSPODARCZEJ	10
2.3	ZJAWISKA NEGATYWNE W SFERZE ŚRODOWISKOWEJ	13
2.4	ZJAWISKA NEGATYWNE W SFERZE PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNEJ	15
2.5	ZJAWISKA NEGATYWNE W SFERZE TECHNICZNEJ	20
3.	DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI W KAMIENNEJ GÓRZE	23
3.1.	LOKALNE UWARUNKOWANIA POLITYKI REWITALIZACYJNEJ	23
3.2.	ZAKRES PRZESTRZENNY I CZASOWY DIAGNOZY	26
3.3.	ŹRÓDŁA DANYCH	26
3.4.	METODYKA WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO ORAZ OBSZARU REWITALIZACJI W KAMIENNEJ GÓRZE	27
3.5.	SFERA SPOŁECZNA	35
3.6.	SFERA GOSPODARCZA	51
3.7.	SFERA ŚRODOWISKOWA	55
3.8.	SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	59
3.9.	SFERA TECHNICZNA	66
4.	WYZNACZENIE GRANIC OBSZARU ZDEGRADOWANEGO	74
5.	WYZNACZENIE GRANIC OBSZARU REWITALIZACJI	79
	BIBLIOGRAFIA	85
	SPIS TABEL	86
	SPIS RYSUNKÓW	87
	ZAŁĄCZNIK 1 - WYKAZ ULIC W PODZIALE NA JEDNOSTKI	89

1. WSTĘP

Celem poniższej diagnozy jest wskazanie tej części miasta Kamienna Góra, w której koncentrują się negatywne zjawiska społeczne, współwystępujące z innymi czynnikami kryzysowymi ze sfer: gospodarczej, środowiskowej, technicznej lub przestrzenno-funkcjonalnej, tj. noszącej znamiona obszaru zdegradowanego, o którym mowa w art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 278). W ramach tak wyznaczonego obszaru zdegradowanego typuje się tereny do objęcia granicami obszaru rewitalizacji, które spełniają kryteria formalne co do powierzchni (nie więcej niż 20% powierzchni miasta) i liczby mieszkańców (nie więcej niż 30% populacji miasta), charakteryzujące się nie tylko najwyższym natężeniem zjawisk kryzysowych, ale i istotnym znaczeniem dla rozwoju lokalnego.

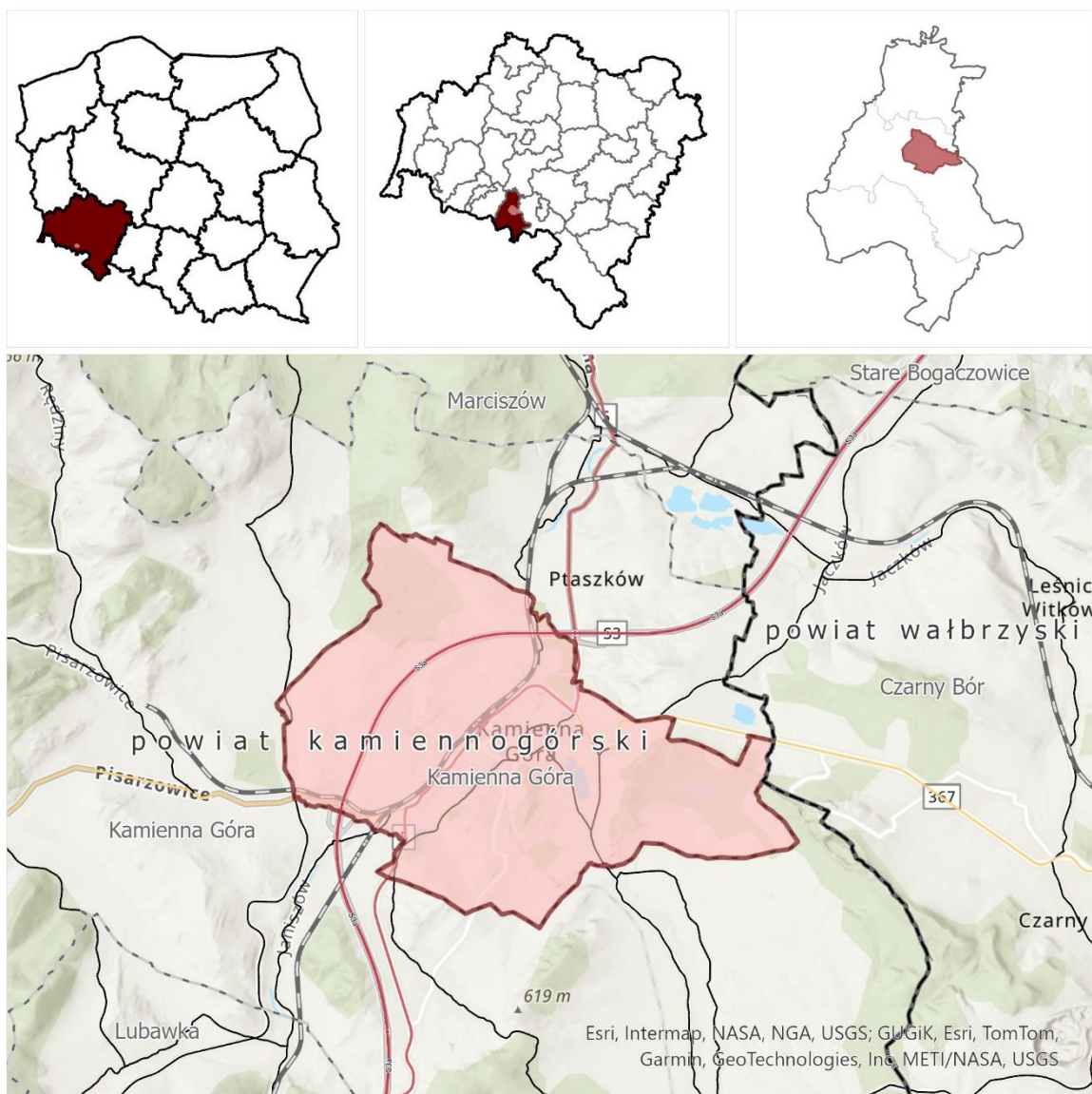
Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające wspólnych granic. W skład obszaru rewitalizacji mogą również wchodzić niezamieszkane tereny przemysłowe, na których występują negatywne zjawiska pozaspołeczne, jeśli planowane tam działania przyczynią się do przeciwdziałania kryzysowi społecznemu, zdiagnozowanemu w zamieszkaney części obszaru rewitalizacji.

Niniejsze opracowanie stanowi załącznik do wniosku o wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Kamiennej Góry, o którym mowa w art. 11 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 278), potwierdzający spełnienie przesłanek do ustanowienia wyżej wymienionych obszarów.

2. DIAGNOZA OGÓLNA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH MIASTA KAMIENNEJ GÓRY

OGÓLNE INFORMACJE O MIEŚCIE

Kamienna Góra to miasto położone w południowej części województwa dolnośląskiego, ok. 12 km od granicy z Czechami. Pełni funkcję siedziby powiatu kamiennogórskiego. Bezpośrednio graniczy z gminą wiejską Kamienna Góra oraz gminą Czarny Bór (powiat wałbrzyski) (Rys. 1). Miasto dzieli stosunkowo niewielkie odległości z Wrocławiem (ok. 100 km) oraz ze stolicą Czech – Pragą (ok. 180 km). Kamienna Góra leży na przebiegu krajowej drogi ekspresowej S3 Świnoujście – Lubawka (granica z Czechami) oraz drogi wojewódzkiej nr 367 Jelenia Góra – Wałbrzych. Ponadto na terenie miasta znajduje się stacja kolejowa obsługująca regionalne połączenia kolejowe: nr 298 Kamienna Góra – Sędziszów, 299 Kamienna Góra – Kralovec, nr 308 Kamienna Góra – Jelenia Góra, 330 Kamienna Góra – Okrzeszyn. Powierzchnia Kamiennej Góry wynosi 18 km². Na koniec 2024 r. miasto liczyło 16 838 mieszkańców (dane BDL GUS).

Rys. 1. Położenie administracyjne Kamiennej Góry

źródło: opracowanie na podstawie Państwowego rejestru Granic, BDOT10K, oraz ESRI Topographic Base Map.

2.1 ZJAWISKA NEGATYWNE W SFERZE SPOŁECZNEJ

POTENCJAŁ DEMOGRAFICZNY

W latach 2020-2024 ludność miasta zmniejszyła się o 1 235 osoby, czyli o 6,8%. Niekorzystne tendencje demograficzne wynikają z ujemnego przyrostu naturalnego i ujemnego salda migracji. W latach 2020-2022 wartość wskaźnika przyrostu naturalnego systematycznie malała, ta negatywna tendencja w 2023 r. się nieznacznie wyhamowała, na co wpływ miała mniejsza liczba zgonów. W przypadku salda migracji jego ujemna wartość również zwiększała się do 2022 r., w 2023 r. nieznacznie wzrosła na skutek mniejszej liczby wymeldowań, natomiast w 2024 r. zwiększyła się liczba zameldowań, niemniej w analizowanym okresie saldo migracji pozostawało ujemne, (Tab. 1, Tab. 2).

Tab. 1. Ruch naturalny ogółem w Kamiennej Górze w latach 2020-2024

	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba ludności	18 073	17 724	17 376	17 110	16 838
Urodzenia żywe na 1000 ludności	6,04	4,47	4,33	3,94	4,13
Zgony na 1000 ludności	15,32	17,86	17,60	12,87	15,29
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-9,28	-13,40	-13,27	-8,93	-11,16

źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS.

Tab. 2. Migracje wewnętrzne i zewnętrzne w Kamiennej Górze w latach 2020-2024

	2020	2021	2022	2023	2024
Zameldowania ogółem	111	110	94	89	123
Wymeldowania ogółem	213	215	218	201	211
Saldo migracji	-102	-105	-124	-112	-88

źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS.

Niekorzystne tendencje dotyczą także struktury demograficznej. W latach 2020-2024 udział ludności w wieku produkcyjnym podlegał niewielkim wahaniom, systematycznie malał natomiast udział ludności w wieku przedprodukcyjnym przy jednoczesnym wzroście udziału osób w wieku poprodukcyjnym. Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi wzrósł z 34,9 w 2020 r., do 39,8 w 2024 r. Taka struktura świadczy o postępującym procesie starzenia się mieszkańców Kamiennej Góry (Tab. 3).

Tab. 3. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w ludności ogółem w Kamiennej Górze w latach 2020-2024

	2020	2021	2022	2023	2024
Udział % osób w wieku przedprodukcyjnym	14,5	14,3	14,0	13,5	12,8
Udział % osób w wieku produkcyjnym	58,3	57,9	57,8	57,7	57,9
Udział % osób w wieku poprodukcyjnym	27,2	27,9	28,2	28,8	29,3
Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi	34,9	36,4	37,4	38,7	39,8

źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS.

Starzenie się społeczeństwa ma wpływ na funkcjonowanie i rozwój miasta. Spada m.in. zapotrzebowanie na usługi dla dzieci, a wzrasta zapotrzebowanie na edukację i kształcenie ustawiczne dorosłych, usługi dla osób starszych, w tym opieki zdrowotnej, bezpieczeństwa, potrzeb bytowych, kultury, specjalne usługi mieszkaniowe, w tym związane z usuwaniem barier architektonicznych.

W procesie delimitacji obszaru zdegradowanego należy przeanalizować istotny dla Kamiennej Góry problem starości demograficznej, w szczególności udział w populacji i rozmieszczenie osób w wieku poprodukcyjnym, jako osób zaliczanych do grupy mieszkańców ze szczególnymi potrzebami.

BEZROBOCIE

Poziom bezrobocia w Kamiennej Górze jest na stosunkowo niski. Niemniej należy zwrócić uwagę, że w latach 2020-2022 skala bezrobocia na terenie miasta ulegała systematycznemu zmniejszaniu, jednak w 2023 zwiększyła się w stosunku do roku poprzedzającego i utrzymała tendencję wzrostową w 2024 r. (Tab. 4). W strukturze bezrobocia rejestrowanego przeważają mężczyźni, w 2024 r. stanowili oni 58% osób pozostających bez pracy. Problemem jest wysoki udział osób długotrwale pozostających bez pracy – 37,8% ogółu bezrobotnych. Również wysoki jest odsetek osób bezrobotnych powyżej 50 r.ż. i do 30 r.ż, którzy stanowią kolejno 30,2% i 31,9% ogółu bezrobotnych (źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS.

Tab. 5).

Tab. 4. Informacje o bezrobotnych zarejestrowanych w Kamiennej Górze w latach 2020-2024

	2020	2021	2022	2023	2024
Bezrobotni ogółem	466	344	306	323	384
Bezrobotni mężczyźni [%]	54,3	54,1	56,2	52,6	58,1
Bezrobotne kobiety [%]	45,7	45,9	43,8	47,4	41,9
Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%]	4,4	3,3	2,9	3,4	3,6
Udział bezrobotnych w ogólnej liczbie ludności [%]	2,6	1,9	1,8	1,9	2,3

źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS.

Tab. 5. Struktura bezrobotnych w Kamiennej Górze według stanu na 31.12.2024 r.

Kategorie bezrobotnych	Liczba osób	Udział w ogólnej liczbie bezrobotnych [%]
do 25 roku życia	51	13,3
do 30 roku życia	84	21,9
powyżej 50 roku życia	116	30,2
długotrwale bezrobotne	145	37,8

źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS.

W procesie wyznaczania obszaru zdegradowanego należy przeanalizować w szczególności zjawiska rozkładu liczby osób bezrobotnych z uwzględnieniem podziału na płeć oraz osób młodych do 30 r.ż. pozostających bez pracy.

UBÓSTWO

Liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na terenie Kamiennej Góry w latach 2020-2024 systematycznie malała (Tab. 6). Liczba mieszkańców korzystających ze wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2024 r. wynosiła 371 osób tj. 2% populacji Kamiennej Góry. Warto zaznaczyć, że wg danych BDL GUS wartość wskaźnika liczby beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w 2024 r. dla Kamiennej Góry wynosiła 219 i była tym samym niższa zarówno od wartości dla powiatu kamiennogórskiego (269) i województwa dolnośląskiego (234).

Tab. 6. Podstawowe informacje o opiece społecznej i świadczeniach rodzinnych w latach 2020-2024

	2020	2021	2022	2023	2024
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej	581	502	450	425	371
Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej poniżej kryterium dochodowego	404	353	446	425	371
Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej powyżej kryterium dochodowego	177	149	4	0	0

źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS.

Niemniej w procesie wyznaczania obszaru zdegradowanego należy przeanalizować rozkład przestrzenny zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego, w tym z powodu niepełnosprawności oraz zjawisk obrazujących trudną sytuację rodzin, m.in. w zakresie bezradności w prowadzeniu gospodarstw domowych i w wychowywaniu dzieci, z wykorzystaniem szczegółowych danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

PRZESTĘPCZOŚĆ

Według portalu Polska w Liczbach i jego szacunkowych danych opartych o dane powiatowe, w 2024 roku w Kamiennej Górze stwierdzono 314 przestępstw. Wskaźnik liczby przestępstw na 1000 mieszkańców wynosił 18,56, tym samym jego wartość była znacznie mniejsza od wartości dla województwa dolnośląskiego oraz mniejsza od średniej dla całej Polski. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw ogółem w Kamiennej Górze wynosi 81% i jest znacznie większy od wskaźnika wykrywalności dla województwa dolnośląskiego i kraju. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców Kamiennej Góry najwięcej stwierdzono przestępstw o charakterze kryminalnym (12,06) oraz przeciwko mieniu (8,72), w dalszej kolejności odnotowano przestępstwa drogowe 2,35, o charakterze gospodarczym (2,35) oraz przeciwko życiu i zdrowiu (0,37).

W procesie wyznaczania obszaru zdegradowanego należy przeanalizować rozkład przestrzenny liczby przestępstw z wykorzystaniem danych Komendy Powiatowej Policji w Kamiennej Górze.

BEZPIECZEŃSTWO

Tab. 7 Działalność jednostek ochrony przeciwpożarowej

		2020	2021	2022	2023	2024
Miejscowe zagrożenia według rodzaju	ogółem	80	141	86	66	384
	silne wiatry	15	19	21	8	21
	przybory wód	-	-	-	-	132
	opady śniegu	0	3	0	2	0
	opady deszczu	11	7	1	4	125
	chemiczne	-	-	-	-	13
	ekologiczne	-	-	-	-	7
	budowlane	-	-	-	-	18
	infrastruktury komunalnej	-	-	-	-	6
	w komunikacji	20	16	17	17	29
	na obszarach wodnych	-	-	-	-	16
	medyczne	13	72	12	16	17
Pożary	ogółem	102	40	72	42	52
	małe	97	39	71	41	51
	średnie	5	0	1	1	1
	duże	0	1	0	0	0

Zdarzenia wymagające udziału jednostek ochrony przeciwpożarowej na 1000 ludności	16	15	15	12	26
Pożary przypadające na 1000 ludności	6	2	4	2	3
Miejscowe zagrożenia na 1000 ludności	10	12	10	9	22

źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS.

W zakresie bezpieczeństwa publicznego przeanalizowano dane dotyczące interwencji straży pożarnej na terenie miasta. W 2024 r. głównymi niebezpiecznymi zjawiskami, które zagrażały bezpieczeństwu ludności i mienia były intensywne opady, powodujące przybory wód oraz lokalne podtopienia. Szkody wywoływały również małe pożary. W analizie zróżnicowania wewnątrzmijskiego należy zwrócić uwagę na ww. zjawiska.

EDUKACJA I KAPITAŁ SPOŁECZNY

Na terenie miasta funkcjonuje żłobek miejski, 3 publiczne przedszkola oraz 2 szkoły podstawowe. Ponadto na terenie miasta funkcjonują 3 placówki zarządzane przez powiat kamiennogórski: liceum ogólnokształcących, zespół szkół zawodowych i ogólnokształcących oraz zespół szkół specjalnych. Warunki do edukacji wyrażone liczbą uczniów przypadających na 1 oddział w szkołach podstawowych i ogólnokształcących można ocenić jako dobre. W 2024 r. na jeden oddział w szkołach podstawowych przypadało 15 uczniów, natomiast w szkołach ogólnokształcących 28 uczniów. W przypadku placówek wychowania przedszkolnego w 2024 r. na jeden obiekt przypadało 77 dzieci w wieku 3-5 lat wychowania przedszkolnego (Tab. 8).

Tab. 8. Warunki edukacji w szkołach i przedszkolach

	2020	2021	2022	2023	2024
Uczniowie przypadający na 1 oddział w szkołach ogólnokształcących	26	24	26	27	28
Uczniowie przypadający na 1 oddział w szkołach podstawowych	15	14	15	14	15
Dzieci w wieku 3-5 lat przypadająca na jedną placówkę wychowania przedszkolnego	82,80	80,00	75,80	68,40	77,00

źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS.

O poziomie edukacji świadczyć mogą wyniki egzaminu ósmoklasisty. Generalnie średnia wyników uczniów z Kamiennej Góry za 2024 r. wypadła słabiej w porównaniu ze średnią dla powiatu, województwa i kraju, szczególnie w przypadku matematyki i języka niemieckiego, najbardziej zbliżone do poziomu kraju były wyniki z języka angielskiego. Warto, też zaznaczyć, że wyniki w Szkole Podstawowej nr 2 były zbliżone do poziomu krajowego, natomiast Szkoła Podstawowa nr 1 wypadła zdecydowanie słabiej.

Tab. 9. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2024 r.

	Język polski	Matematyka	Język angielski	Język niemiecki
Szkoła podstawowa nr 1	49%	31%	57%	13%
Szkoła podstawowa nr 2	59%	46%	65%	-
Kamienna Góra	54%	39%	61%	13%
Powiat kamiennogórski	58%	49%	66%	53%
Województwo dolnośląskie	64%	51%	66%	48%
Kraj	61%	52%	66%	53%

źródło: Dane Urzędu Miasta Kamienna Góra – Raport o stanie gminy miejskiej Kamienna Góra za 2024 r.

W analizowanym okresie liczba fundacji działających na terenie Kamiennej Góry utrzymywała się na stałym poziomie, natomiast liczba stowarzyszeń i organizacji społecznych nieznacznie lecz systematycznie wzrastała. Największą liczbę organizacji pozarządowych odnotowano w 2024 roku, było ich łącznie 74 (Tab. 10).

Tab. 10. Liczba organizacji pozarządowych działających na terenie Kamiennej Góry w latach 2020-2024

	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba fundacji	10	10	10	10	11
Liczba stowarzyszeń i organizacji społecznych	47	49	52	63	63

źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS.

Z punktu widzenia procesu rewitalizacji kluczowymi podmiotami społecznymi, które powinny włączyć się w proces programowania, są stowarzyszenia prowadzące działalność w sferze aktywizacji społeczno-zawodowej i integracji osób zagrożonych wykluczeniem.

W analizie zróżnicowania wewnątrzmięjskiego warto zwrócić uwagę na działalność organizacji pozarządowych jako czynników wpływających na kapitał społeczny miasta.

UCZESTNICTWO W ŻYCIU PUBLICZNYM I KULTURALNYM

O uczestnictwie w życiu publicznym może świadczyć frekwencja w wyborach samorządowych. W ostatnich tego typu wyborach, które odbyły się w 2024 r. mniej niż połowa mieszkańców uprawnionych do głosowania skorzystała ze swojego prawa. Najmniejszą frekwencję odnotowano w wyborach do sejmiku województwa, natomiast największą w I turze wyborów na burmistrza (Tab. 11).

Tab. 11. Frekwencja w wyborach samorządowych w 2024 r.

	% uprawnionych do głosowania
Do sejmiku województwa	47,11
Do rady powiatu	47,46
Do rady miasta	47,45
Na burmistrza – I tura	47,50
Na burmistrza – II tura	39,95

źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS.

Istotnym aspektem świadczącym o zaangażowaniu mieszkańców w życie publiczne jest także budżet obywatelski, w ramach którego mieszkańcy mogą zgłaszać projekty i mieć realny wpływ na rozwój swojej najbliższej okolicy. Pula środków dla zwycięskiego projektu w latach 2020-2024 wzrosła ze 100 tys. do 150 tys. zł. Średnio rocznie zgłaszane są 3 projekty. W ramach dotychczas przeprowadzonych edycji zrealizowano następujące zwycięskie projekty:

- Kamdża Bike Park-budowa ścieżki podjazdowo-rekreacyjnej - budowa na terenie istniejącego już od kilku lat obiektu sportowego Kamdża Bike Park ścieżki podjazdowo-rekreacyjnej o długości ok. 842 m;
- Zielone miasto Kamienna Góra - zagospodarowanie istniejących terenów zielonych (nowe nasadzenia drzew, krzewów i roślin) w rejonie ulic Karola Miarki, Wojska Polskiego, Żeromskiego i placu Wolności;
- Budowa trasy rowerowej w Kamdża Bike Park o najniższym stopniu trudności o nazwie POMPON – trasa w środkowej części lasu została rozbudowana o 470 metrów;
- Strefa relaksu w mieście - stworzenie w mieście miejsc odpoczynku wyposażonych w m.in.: leżaki miejskie, huśtawko-lawki bujane, stoły do tenisa stołowego oraz tablice edukacyjno-interaktywne dla dzieci.

W IX edycji Budżetu Obywatelskiego przeprowadzonej w 2024 r. zwyciężył projekt dotyczący poprawy infrastruktury stadionu miejskiego.

W zakresie uczestnictwa w życiu kulturalnym mieszkańcy Kamiennej Góry mogą korzystać m.in. z Centrum Kultury oferującego zajęcia stałe dla dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów oraz organizującego liczne imprezy kulturalno-rozrywkowe. Ważną instytucją kultury na terenie miasta jest Muzeum Tkactwa, które w 2024 r. zorganizowało 353 wydarzenia m.in. wystawy, festiwale, warsztaty, spotkania okolicznościowe, konferencje, koncert, lekcje muzealne. W kwestii uczestnictwa mieszkańców w życiu kulturalnym należy zwrócić także uwagę działalność Miejskiej Biblioteki Publicznej, która organizuje spotkania autorskie, zajęcia edukacyjno-warsztatowe i imprezy okolicznościowe. W latach 2021-2022 nastąpił znaczny wzrost liczby czytelników bibliotek publicznych, z kolei w 2024 r. liczba czytelników nieznacznie spadła w porównaniu z rokiem poprzedzającym (Tab. 12).

Tab. 12. Uczestnictwo mieszkańców w życiu kulturalnym

	2020	2021	2022	2023	2024
Czytelnicy bibliotek publicznych w ciągu roku	1 326	1 311	1 848	1 901	1 842

źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS.

Analizując kwestię uczestnictwa w życiu kulturalnym warto skupić się na dostępnych danych dotyczących liczby użytkowników Miejskiej Biblioteki Publicznej i jej dwóch filii.

PODSUMOWANIE

W SFERZE SPOŁECZNEJ KAMIENNA GÓRA CECHUJE SIĘ PROBLEMAMI ZWIĄZANYMI Z DEPOPULACJĄ I STARZENIEM SIĘ LOKALNEJ SPOŁECZNOŚCI, KTÓRE WIĄŻĄ SIĘ Z NISKIM PRZYROSTEM NATURALNYM I UJEMNYM SALDEM MIGRACJI. PROBLEMY TE MAJĄ WPŁYW NA ROZWÓJ GOSPODARCZY MIASTA – KAPITAŁ LUDZKI JEST BOWIEM KLUCZOWYM CZYNNIKIEM JEGO ROZWOJU. NEGATYWNE ZMIANY W STRUKTURZE LUDNOŚCI MOGĄ PRZYCZYNIĆ SIĘ DO POGŁĘBIANIA PROBLEMÓW EKONOMICZNO-SPOŁECZNYCH, OSŁABIENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ, DOCHODÓW MIESZKAŃCÓW I SAMORZĄDU. WYZWANIEM DLA WŁADZ LOKALNYCH BĘDZIE WZROST LICZBY SENIORÓW, CO POCIĄGNIE ZA SOBĄ ZMIANĘ POPYTU NA DOBRA I USŁUGI, POTRZEBĘ DOSTOSOWANIA OFERTY USŁUG PUBLICZNYCH DO POTRZEB TEJ GRUPY SPOŁECZNEJ, JAK RÓWNIEŻ KONIECZNOŚĆ STWORZENIA PROGRAMÓW PROFILAKTYCZNYCH MAJĄCYCH NA CELU ZACHOWANIE ICH SPRAWNOŚCI I SAMODZIELNOŚCI. NALEŻY PRZY TYM WZBOGAĆ OFERTĘ I JAKOŚĆ USŁUG DLA LUDZI MŁODYCH W CELU ZATRZYMANIA ZJAWISKA MIGRACJI.

2.2 ZJAWISKA NEGATYWNE W SFERZE GOSPODARCZEJ

PODMIOTY GOSPODARCZE

Liczbę podmiotów gospodarczych na terenie Kamiennej Góry w latach 2020-2023 charakteryzowała tendencja rosnąca, która została zatrzymana w 2024 r. Analogiczny trend dotyczył liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. Należy zaznaczyć,

że w 2024 r. saldo nowo zarejestrowanych podmiotów w stosunku do wyrejestrowanych osiągnęło wartość ujemną (Tab. 13).

Tab. 13. Dynamika zmian wskaźników przedsiębiorczości w Kamiennej Górze w latach 2020-2024

	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba podmiotów gospodarki narodowej ogółem	2 334	2 352	2 362	2 382	2 357
Podmioty nowo zarejestrowane	137	111	122	122	98
Podmioty wyrejestrowane	61	89	83	85	99
Saldo podmiotów	76	22	39	37	-1
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	1 333	1 348	1 349	1 367	1 350

źródło: opracowanie na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS wg rejestru REGON.

W strukturze podmiotów gospodarki narodowej dominują podmioty sektora prywatnego, które stanowią 84,3% ogółu. Lokalna gospodarka oparta jest na dominującej działalności mikroprzedsiębiorstw zatrudniających mniej niż 10 osób – 96,6% ogółu. Zdecydowana większość podmiotów gospodarczych działa w sektorze usług – 75%, znaczący jest także udział sektora przemysłowego i budownictwa – 24,4 (Tab. 14).

Tab. 14. Struktura podmiotów gospodarczych na terenie Kamiennej Góry w 2024 r.

			Liczba podmiotów	Udział w ogólnej liczbie podmiotów [%]
Ogólna liczba podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON			2 357	100
Podmioty wg grup rodzajów działalności	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		14	0,6
	przemysł i budownictwo		576	24,4
	pozostała działalność		1 767	75,0
Podmioty wg klas wielkości (liczby zatrudnionych osób)	0-9		2 277	96,6
	10-49		59	2,5
	50-249		20	0,8
	250-999		1	0,0
Podmioty wg sektorów własnościowych	sektor publiczny	ogółem	364	15,4
		państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	35	1,5
		spółki handlowe	7	0,3
	sektor prywatny	ogółem	1 988	84,3
		osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	1 350	57,3
		spółki handlowe	90	3,8
		spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	20	0,8
		spółdzielnie	5	0,2
		fundacje	11	0,5
		stowarzyszenia i organizacje społeczne	63	2,7

źródło: opracowanie na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS.

Na podstawie analizy struktury podmiotów gospodarczych według klasyfikacji PKD 2007 można zauważyć dominującą rolę działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości, który stanowi 25,7% wszystkich zarejestrowanych podmiotów. Do innych popularnych sekcji należą budownictwo – 15,4% oraz handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 14,5% (Tab. 15).

Tab. 15. Podmioty gospodarcze na terenie Kamiennej Góry wg sekcji PKD 2007 w 2024 r.

Sekcja PKD 2007	Liczba podmiotów	Udział [%]
Sekcja A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	14	0,6
Sekcja B – Górnictwo i wydobywanie	0	0,0
Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe	207	8,8
Sekcja D – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	3	0,1
Sekcja E – Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	4	0,2
Sekcja F – Budownictwo	362	15,4
Sekcja G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	342	14,5
Sekcja H – Transport i gospodarka magazynowa	68	2,9
Sekcja I – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	57	2,4
Sekcja J – Informacja i komunikacja	59	2,5
Sekcja K – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	57	2,4
Sekcja L – Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	606	25,7
Sekcja M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	124	5,3
Sekcja N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	51	2,2
Sekcja O – Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	13	0,6
Sekcja P – Edukacja	68	2,9
Sekcja Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	118	5,0
Sekcja R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	37	1,6
Sekcja S i T – Pozostała działalność usługowa i Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	160	6,8
Sekcja U - Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0,0

źródło: opracowanie na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS.

Od 1997 roku na terenie miasta działa Kamiennogórska Specjalna Strefa Ekonomiczna Małej Przedsiębiorczości, jedna z trzech na Dolnym Śląsku. W KSSEMP S.A. funkcjonują inwestorzy, którzy reprezentują branże metalową, tekstylną, produkcję wyrobów dekoracyjnych, podzespołów do samochodów i wiele innych. Kapitał pochodzi z krajów takich jak Japonia, USA, Niemcy, Włochy, Holandia, Francja. Do większych przedsiębiorstw na terenie miasta należą:

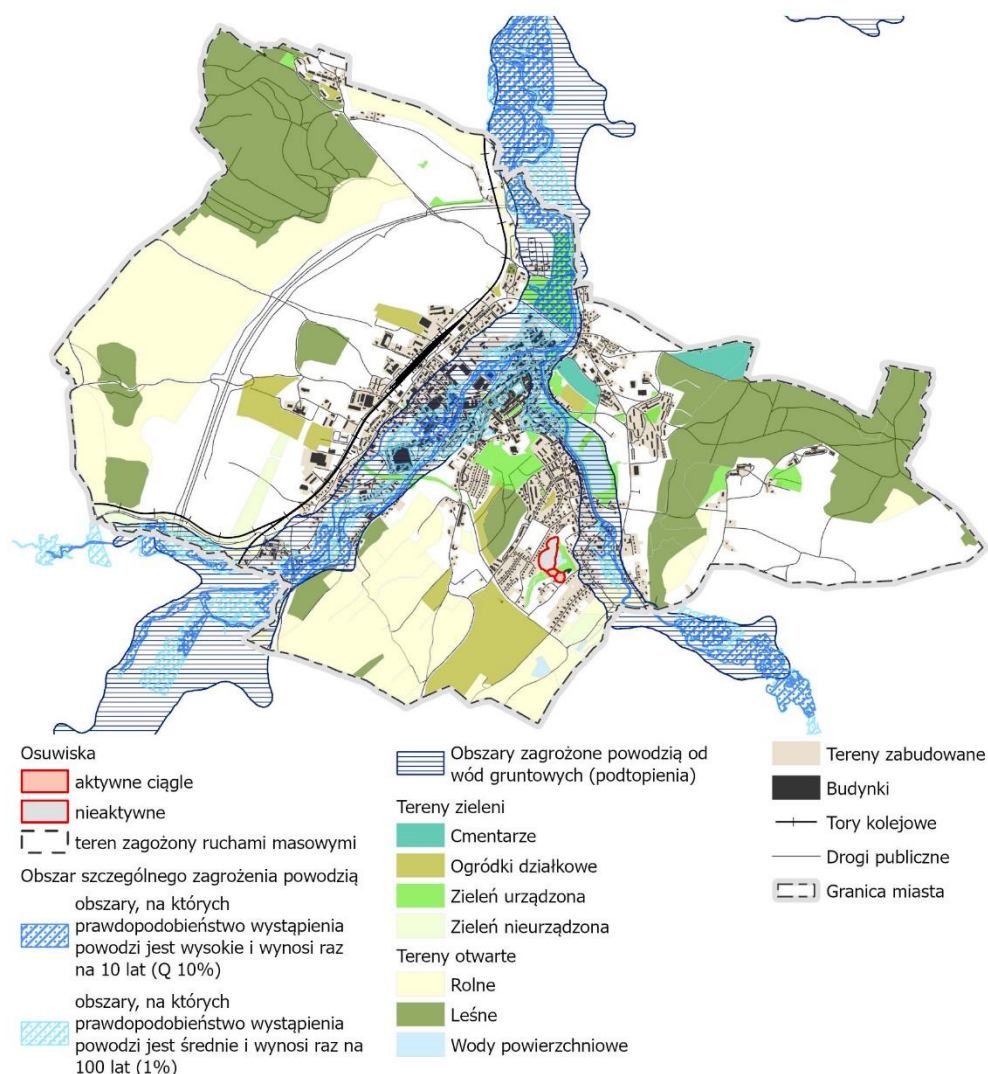
- Dofama Thies Sp. z o.o. (b. maszynowa)
- Spółdzielnia Mleczarska KaMos, (b. spożywcza)
- Świat Lnu Sp. z o.o. (tekstylia)
- PKS Kamienna Góra (transport w tym międzynarodowy)
- Effect System (tekstylia)
- P.P.H.U. KAMEX Sp. z o.o. (budownictwo)
- Joh.Clouth Composite Technology Sp. z o.o. (b. maszynowa, papiernictwo)
- Autocam Poland Sp. z o.o. (motoryzacja)
- Soop Polska Sp. z o.o. (prod. taśm i kokard)
- Kowary Carpets (dywany).

PODSUMOWANIE

LOKALNA GOSPODARKA KAMIENNEJ GÓRY OPARTA JEST GŁÓWNIEM NA MIKROPRZEDSIĘBIORSTWACH DZIAŁAJĄCYCH W SEKTORZE PRYWATNYM. PONADTO W STRUKTURZE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ ISTOTNE ZNACZENIE MA SEKCJA ZWIĄZANA Z OBSŁUGĄ RYNKU NIERUCHOMOŚCI CO JEST ŚCIŚLE POWIĄZANE Z LICZNYM ZASOBEM KOMUNALNYM MIASTA. WPŁYW NA ROZWÓJ GOSPODARKI MIASTA MA FUNKCJONOWANIE SPECJALNEJ STREFY EKONOMICZNEJ MAŁEJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI. W PROCESIE WYZNACZANIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO NALEŻY WZIĄĆ POD UWAGĘ KONDYCJĘ LOKALNEGO SEKTORA MŚP.

2.3 ZJAWISKA NEGATYWNE W SFERZE ŚRODOWISKOWEJ

ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA

Rys. 2. Zagrożenia związane z powodzią i ruchami masowymi

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Kamienna Góra, <https://mapa.osuwiska.pgi.gov.pl/> i BDOT10k.

Głównym zagrożeniem wynikającym z uwarunkowań środowiskowych jest zagrożenie powodzią. Według map zagrożenia powodziowego znaczna część terenów zabudowanych znajduje się w zasięgu obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie (raz na 100 lat) i wysokie (raz na 10 lat). Jeszcze większy zasięg mają obszary zagrożone powodzią od wód gruntowych (narażone na podtopienia).

Innym rodzajem zagrożenia w sferze środowiskowej dla bezpieczeństwa ludności są ruchy masowe. Według danych Systemy Osłony Przeciwośuwiskowej (SOPO) na terenie Kamiennej Góry osuwiska zlokalizowane są w południowo wschodniej części miasta, dwa z nich pozostają aktywne. Zjawisko w skali całego miasta nie stanowi problemu.

Na potrzeby analizy zróżnicowania wewnętrznego istotne będzie przeanalizowanie kwestii zagrożenia powodzią i podtopieniami jako zjawiskami stwarzającymi zagrożenie dla bezpieczeństwa ludzi i ich mienia.

JAKOŚĆ ŚRODOWISKA

Główne zagrożenia środowiskowe wynikają z obserwowanych zmian klimatu. Nasilające się w ich wyniku zjawiska, takie jak intensywne opady deszczu, wiatry i burze, coraz częściej oddziałują na miasto i jego mieszkańców, stanowiąc poważne zagrożenie dla prawidłowego funkcjonowania Kamiennej Góry. Zmiany charakteru opadów w znaczący sposób wpływają na systemy hydrologiczne i zasoby wodne, a ekstremalne zjawiska klimatyczne i hydrologiczne, takie jak powodzie błyskawiczne i silne wiatry, wpływają niekorzystnie na zdrowie i warunki życia mieszkańców miasta, infrastrukturę i przyrodę.

Jednym z aktualnych zagrożeń środowiskowych jest także zanieczyszczenie powietrza spowodowane niepełnym spalaniem paliw stałych, związanym z ich niską jakością lub niesprawnymi piecami. Głównym źródłem emisji tych substancji są paleniska domowe, w tym nadal użytkowane piece kaflowe oraz otwarte kominki. Sumarycznie emisja ze spalania węgla kamiennego i spalania drewna (czyli bardzo powszechnego biopaliwa) jest znacznie wyższa z indywidualnego ogrzewania niż emisja ze spalania tych paliw w energetyce przemysłowej (pełne spalanie, urządzenia ochrony atmosfery – odpylanie, stosowanie paliw lepszej jakości) lub emisja z powodu ogrzewania indywidualnego wykorzystującego jako paliwo gaz lub olej opałowy. Kolejnym czynnikiem, który wpływa na degradację jakości powietrza, przez co negatywnie oddziałuje na zdrowie ludzi, jest transport. Szacuje się, że odpowiada za nieco ponad 10% emisji zanieczyszczeń do powietrza. Stanowi źródło emisji tlenków azotu, tlenków węgla, węglowodorów aromatycznych oraz metali ciężkich. Jest także źródłem emisji pierwotnej pyłu zawieszonego PM₁₀ (zawartego w spalinach, pochodzącego ze zużycia elementów pojazdów, takich jak opony, tarcze sprzęgła, tarcze hamulców oraz ze zużycia nawierzchni drogowej) oraz emisji wtórnej (unoszącego się pyłu z powierzchni i poboczy dróg). Emisja zanieczyszczeń do atmosfery pochodzi również z zakładów przemysłowych.

Według rocznej oceny jakości powietrza pod kątem ochrony zdrowia za 2024 r. miasto Kamienna Góra znalazło się w strefie C (powyżej poziomu dopuszczalnego) z uwagi na wysokie wartości stężenia następujących substancji w powietrzu: arsenu (As), benzo(a)pirenu (B(a)P), ozonu (O₃) oraz pyłu PM₁₀.¹

¹ <https://powietrze.gios.gov.pl/pjp/maps/air/quality/type/R>

Roczna ocena jakości powietrza w województwie dolnośląskim. Raport wojewódzki za rok 2024, GIOŚ, <https://powietrze.gios.gov.pl/pjp/rwms/publications/card/2158>,

NIEBEZPIECZNE ODPADY

Rodzajem odpadów niebezpiecznych występujących na terenie miasta są wyroby azbestowe, inwentaryzowane z udziałem rządowego narzędzia informatycznego – Bazy Azbestowej. W oparciu o określony w trzystopniowej skali stopień pilności usunięcia, miasto co roku unieszkodliwia wyroby azbestowe. Na terenie miasta zinwentaryzowano 183 056 kg azbestu, do tej pory unieszkodliwiono 84 156 kg, a do unieszkodliwienia pozostało 98 898 kg wyrobów azbestowych (Tab. 16). Na terenie Miasta Kamienna Góra największa ilość azbestu znajduje się na dachach budynków gospodarczych (ok. 48,85%) i budynków mieszkalnych (ok. 29,02%). Azbest zmagazynowany stanowi 0,25% ogólnej ilości wyrobów na terenie miasta. Wyroby azbestowe pokrywające budynki mieszkalno-gospodarcze stanowią 17,9% wszystkich wyrobów, budynki użyteczności publicznej 3,98%. Nie zinwentaryzowano budynków przemysłowych oraz innych budynków, które zawierałyby wyroby azbestowe.²

Tab. 16. Masa wyrobów azbestowych na terenie Kamiennej Góry w kg

Zinwentaryzowane			Unieszkodliwione			Pozostałe do unieszkodliwienia		
razem	osoby fizyczne	osoby prawne	razem	osoby fizyczne	osoby prawne	razem	osoby fizyczne	osoby prawne
183 056	149 749	33 308	84 159	73 259	10 900	98 898	76 490	22 408

źródło: <https://bazaazbestowa.gov.pl/pl/usuwanie-azbestu/zestawienie-statystyczne/stats>

PODSUMOWANIE

PROBLEMY W SFERZE ŚRODOWISKOWEJ WPŁYWAJĄCE NA WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW KAMIENNEJ GÓRY ZWIĄZANE SĄ Z ZAGROŻENIEM POWODZIĄ I PODTOPIENIAMI, KTÓRE STANOWIĄ REALNE ZAGROŻENIE DLA ZDROWIA, ŻYCIA I MIENIA MIESZKAŃCÓW MIASTA. PONADTO ZAGROŻENIEM DLA ZDROWIA LUDZI JEST EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA ORAZ ZLOKALIZOWANE NA TERENIE MIASTA WYROBY ZAWIERAJĄCE AZBEST.

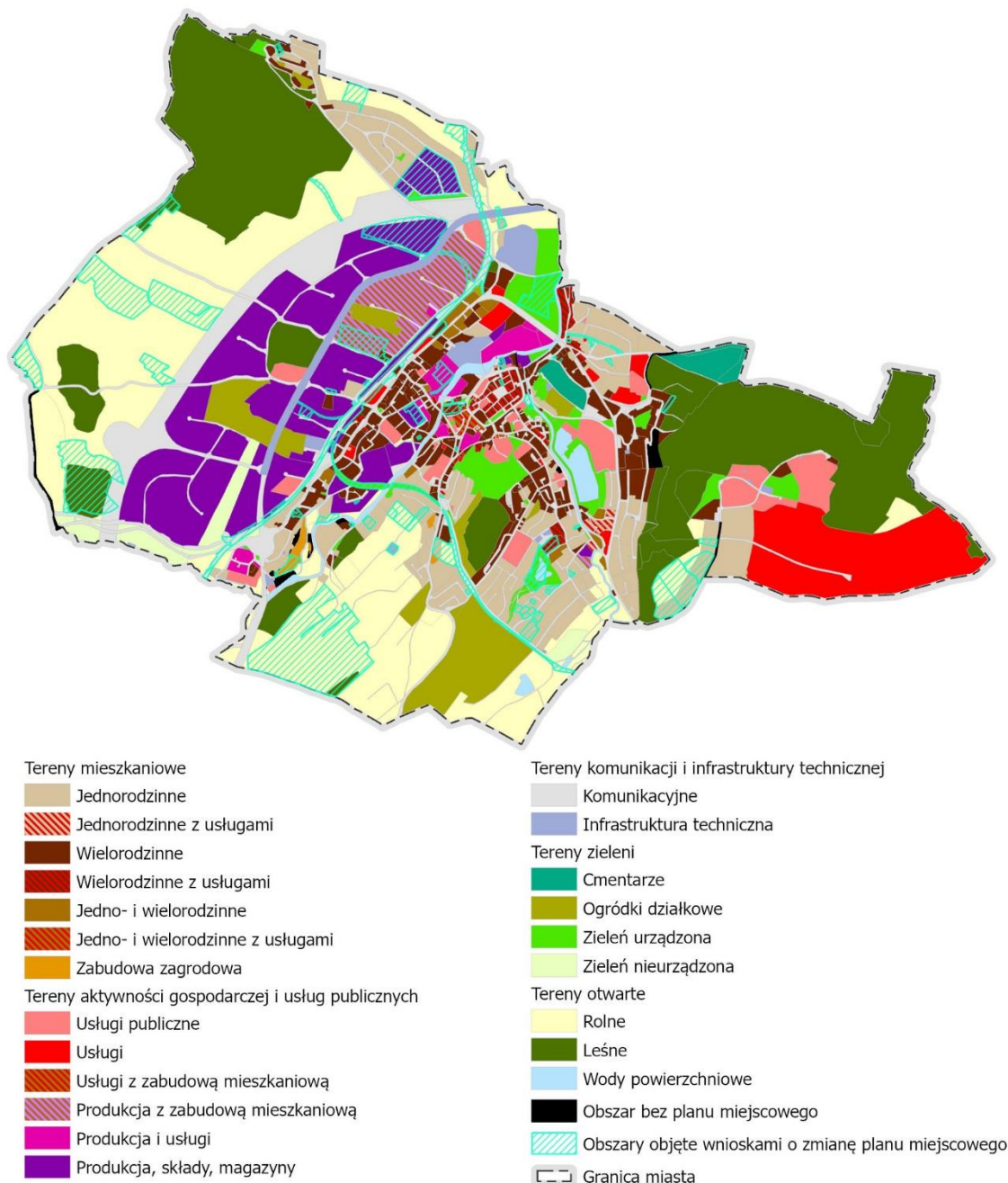
2.4 ZJAWISKA NEGATYWNE W SFERZE PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNEJ

ROZWIĄZANIA URBANISTYCZNE

Miasto Kamienna Góra prowadzi konsekwentną politykę przestrzenną w oparciu o miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, które pokrywają niemal 100% jego powierzchni. Struktura przestrzenno-funkcjonalna zaprojektowana jest w sposób minimalizujący powstawanie konfliktów przestrzennych oraz ograniczający rozpraszane zabudowy na tereny otwarte (rolne i leśne). Tereny produkcyjne i magazynowe koncentrują się w zachodniej części miasta wzdłuż przebiegu drogi ekspresowej S3. Tereny rozwoju zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej zlokalizowane są peryferyjnie względem zabudowy śródmiejskiej, gdzie dominuje zabudowa wielorodzinna uzupełniona terenami usługowymi oraz zieleni urządzonej. Problem niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji terenu lub potrzeb właścicieli nieruchomości wyrażają wnioski o zmianę planu miejscowego. Przedmiotem wniosków są m.in. zmiana przeznaczenia terenu, dopuszczenie funkcji uzupełniającej, zmiana parametrów zabudowy, zmiana kategorii drogi, dopuszczenie lokalizacji OZE (Rys. 3). Zagadnienie niedostosowania rozwiązań

² Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla Miasta Kamienna Góra na lata 2020 – 2032

urbanistycznych do zmieniających się funkcji terenu można również skorelować z występującymi w otoczeniu zabudowy śródmiejskiej pozostałościami dawnych terenów produkcyjnych, które podlegają sukcesywnej degradacji i wymagają przekształceń.

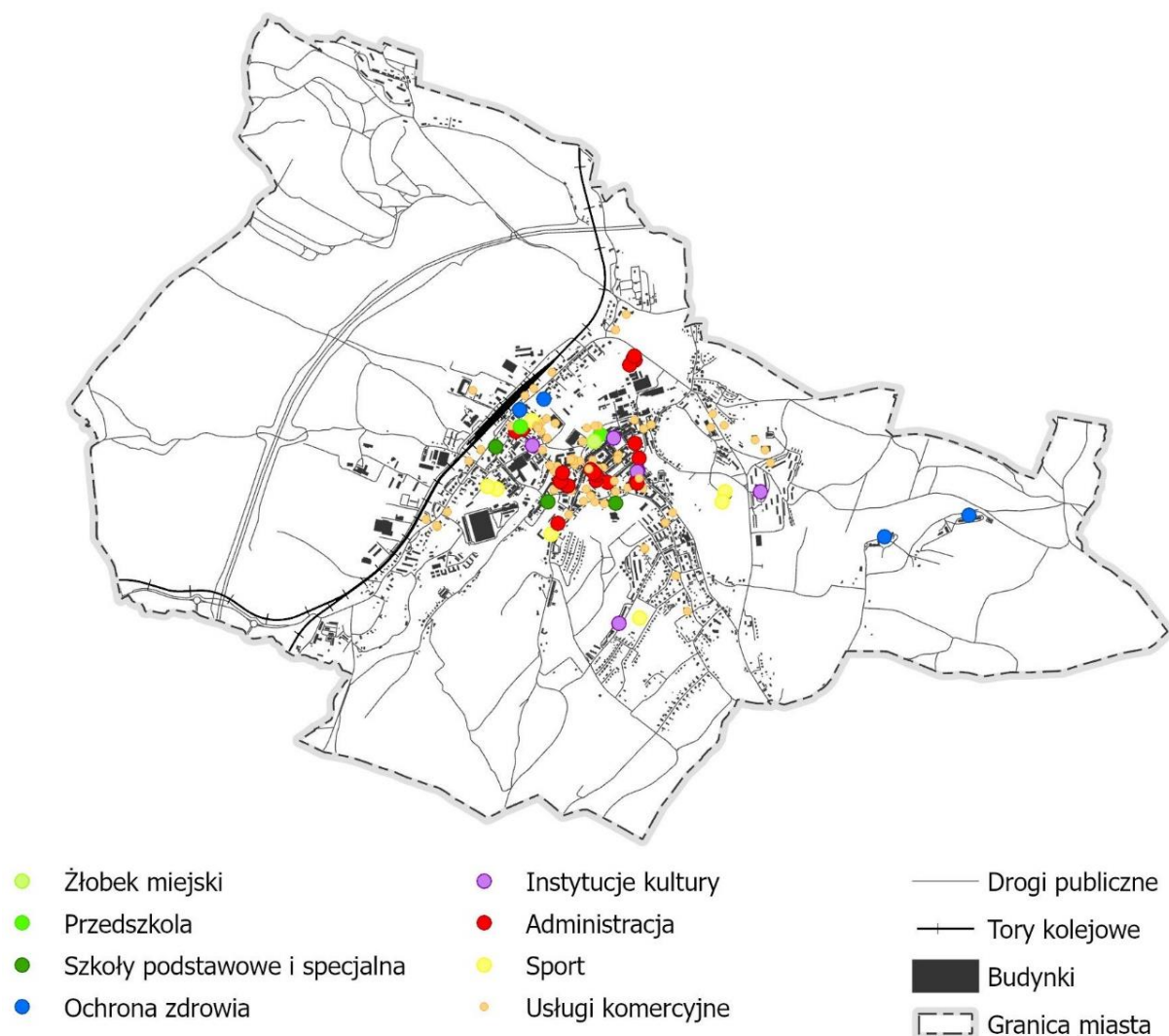
Rys. 3. Zagadnienia urbanistyczne – struktura funkcjonalno-przestrzenna w planach miejscowych i wnioski o zmianę planu miejscowego

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Kamienna Góra.

INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

Miasto Kamienna Góra pełni funkcję ośrodka subregionalnego, dlatego mieszkańcy miasta posiadają dostęp do podstawowej infrastruktury społecznej, jak i usług ponadlokalnych w zakresie administracji, edukacji, opieki zdrowotnej itp. Przestrzennie większość obiektów infrastruktury społecznej oraz usług koncentruje się w śródmieściu. Podobnie jak w przypadku infrastruktury technicznej, obszary peryferyjne charakteryzują się trudniejszą

dostępnością do obiektów infrastruktury społecznej – z uwagi na rozproszenie zabudowy (Rys. 4).

Rys. 4. Rozmieszczenie podstawowej infrastruktury społecznej i usług
 źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Kamienna Góra.

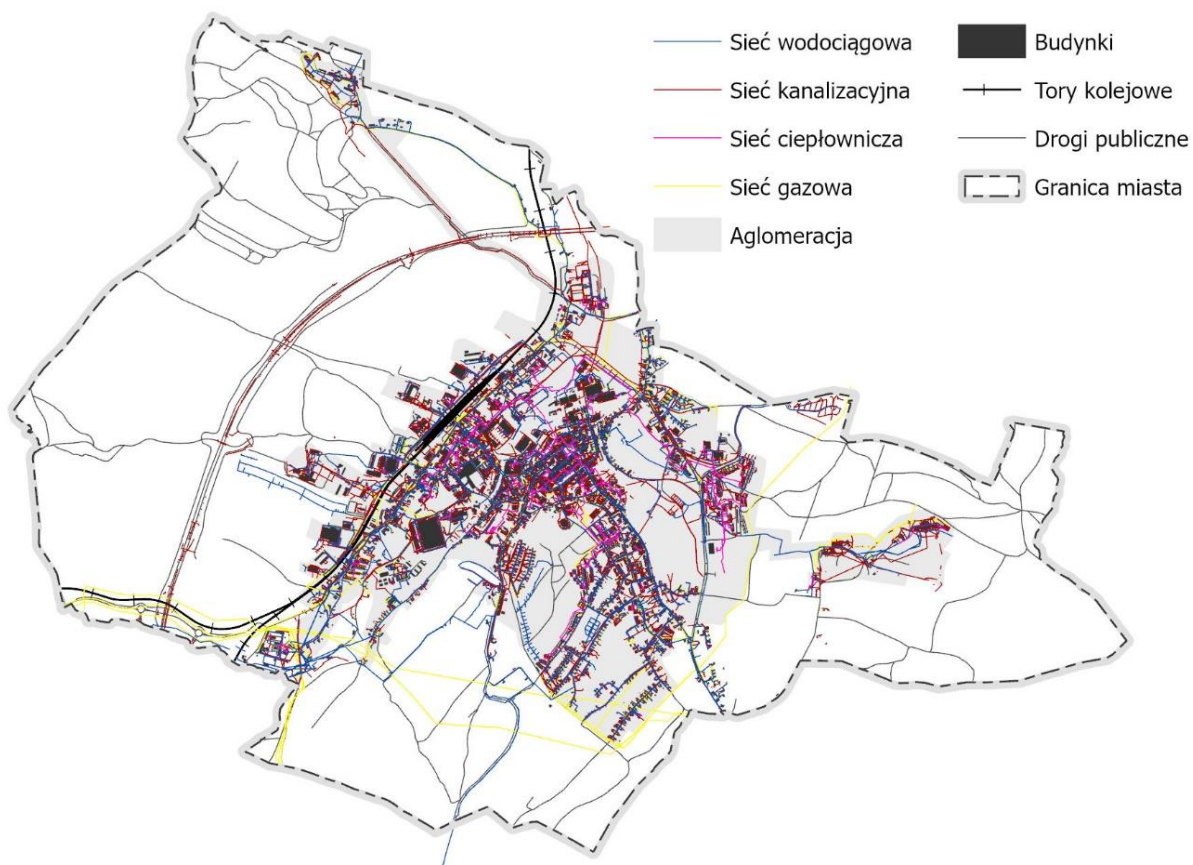
INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Infrastruktura techniczna na terenie Kamiennej Góry jest bardzo dobrze rozwinięta. Według danych BDL GUS 100% budynków mieszkalnych jest podłączonych do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, systematycznie wzrasta również udział osób korzystających z sieci gazowej, w 2024 r. 93,4% mieszkańców korzystało z instalacji gazowej (Tab. 17). Problem z wyposażeniem w infrastrukturę techniczną dotyczy obszarów peryferyjnych miasta, na których występuje rozproszona zabudowa, przez co realizacja uzbrojenia nie znajduje ekonomicznego uzasadnienia. Na terenach tych stosowane są rozwiązania indywidualne (zbiorniki bezodpływowe, przydomowe oczyszczalnie ścieków). Tereny te znajdują się poza zasięgiem wyznaczonej aglomeracji (Rys. 5).

Tab. 17. Korzystający z instalacji – w % ogółu ludności

	2020	2021	2022	2023	2024
gaz	92,3	93,5	92,9	92,9	93,4

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS.

Rys. 5. Wybrane elementy uzbrojenia terenu i zasięg aglomeracji wodno-kanalizacyjnej
źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Kamienna Góra.

OBSŁUGA KOMUNIKACYJNA

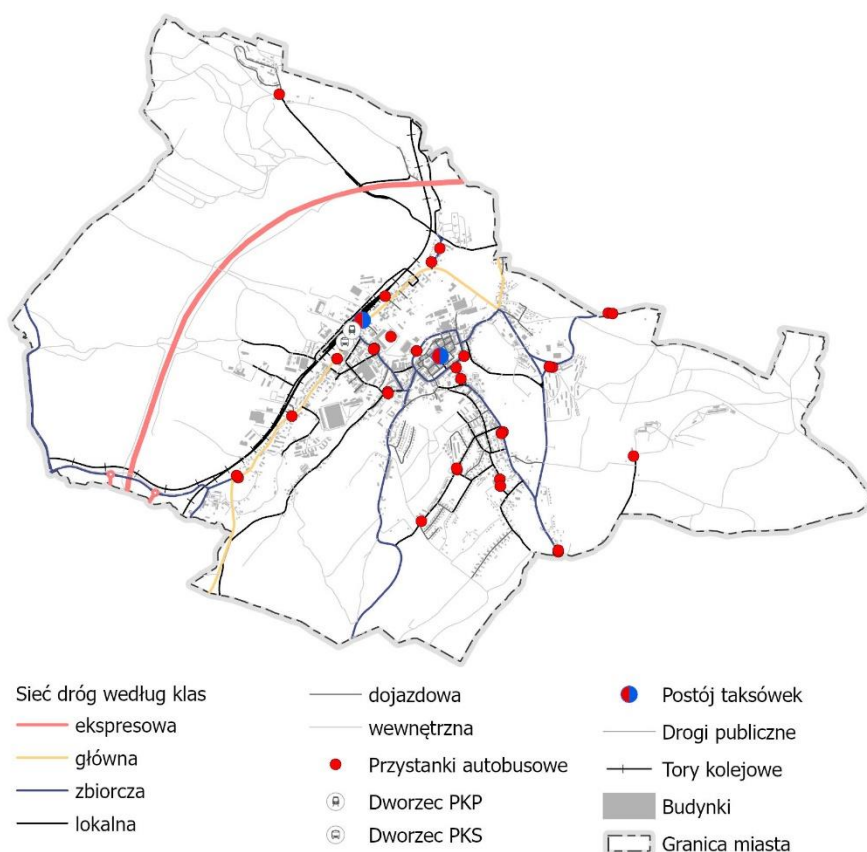
W 2024 r. długość dróg gminnych na terenie miasta wynosiła 25,8 km, z czego jedynie 0,2 km posiadało nawierzchnię gruntową. Za transport zbiorowy w mieście odpowiada PKS Kamienna Góra, które obsługuje 2 linie autobusowe. Na terenie miasta zlokalizowanych jest 29 przystanków autobusowych z czego osiem jest własnością miasta, jedenastoma zarządza inna jednostka samorządowa, natomiast dziesięć z nich znajduje się w rękach podmiotów prywatnych (Rys. 6). PKS Kamienna Góra oferuje również połączenie z Wrocławiem i sąsiednimi miejscowościami. Do dyspozycji mieszkańców są również dwa postoje dla taksówek, stosowną licencję posiada 18 kierowców.

Miasto posiada połączenie kolejowe realizowane przez Koleje Dolnośląskie z Sędziszawem oraz dwoma miastami po Czeskiej stronie granicy tj. Kralovec i Trutnov (w weekendy).

Władze Kamiennej Góry dbają także o rozwój sieci ścieżek rowerowych, w 2024 r. długość dróg rowerowych według GUS wynosiła 7,2 km.

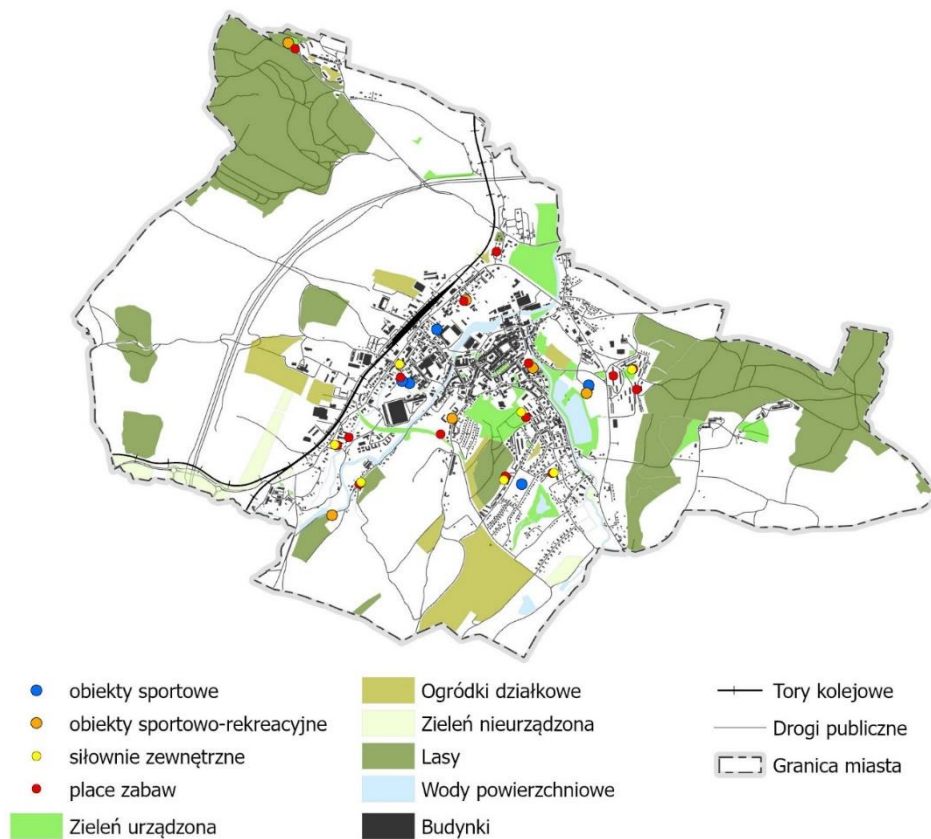
TERENY PUBLICZNE

Obszarami o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców w zakresie poprawy jakości ich życia i sprzyjające nawiązywaniu kontaktów społecznych są ogólnodostępne tereny zieleni (w szczególności parki, skwery) oraz obiekty i obszary sportu i rekreacji. Dostęp do sportu i rekreacji zapewniają m.in. obiekty sportowe, boiska, siłownie zewnętrzne oraz place zabaw rozmieszczone w różnych częściach miasta (Rys. 7). Istotnym obiektem rekreacji na mapie miasta jest Zalew. Atrakcyjnym miejscem jest także Góra Parkowa - jedno z najwyższych wzniesień w mieście (513 m. n.p.m.), z wytyczoną ścieżką turystyczno-historyczną.

Rys. 6. Sieć drogowa i przystanki autobusowe

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Kamienna Góra.

Rys. 7. Tereny zieleni, sportu i rekreacji

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Kamienna Góra.

PODSUMOWANIE

ISTOTNYM PROBLEMEM MIASTA W UJĘCIU PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNYM JEST DOSTOSOWANIE ROZWIĄZAŃ URBANISTYCZNYCH DO ZMIENIEJĄCYCH SIĘ FUNKCJI TERENU, CO DOTYCZY PUNKTOWYCH ZMIAN DOKUMENTÓW PLANISTYCZNYCH ORAZ PRZEKSZTAŁCEŃ ZDEGRADOWANYCH TERENÓW POPRZEMYSŁOWYCH ZLOKALIZOWANYCH W ŚRÓDMIEŚCIU. NALEŻY PROWADZIĆ DZIAŁANIA DĄŻĄCE DO ZRÓWNOWAŻONEGO ZAGOSPODAROWANIA POSZCZEGÓLNYCH OBSZARÓW MIASTA, PODNOSZENIA ESTETYKI ZABUDOWY ZLOKALIZOWANEJ I SĄSIADUJĄCEJ Z CENTRUM MIASTA ORAZ ZWIEKSZENIA UDZIAŁU TERENÓW ZIELENI URZĄDZONEJ I REKREACJI W CELU ZAPEWNIENIA MIESZKAŃCOM ATRAKCYJNYCH PRZESTRZENI PUBLICZNYCH. PONADTO NALEŻY ZAPEWNIĆ WIEKSZĄ DOSTĘPNOŚĆ PODSTAWOWEJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I SPOŁECZNEJ ORAZ USŁUG WOBEC TERENÓW MIESZKANIOWYCH POŁOŻONYCH PERYFERYJNIE LUB W ROZPROSZENIU. KOLEJNYM PROBLEMEM JEST WYSTĘPOWANIE BARIER ARCHITEKTONICZNYCH W PRZESTRZENI MIEJSKIEJ ORAZ NISKI POZIOM DOSTOSOWANIA OBSŁUGI KOMUNIKACJĄ ZBIOROWĄ.

2.5 ZJAWISKA NEGATYWNE W SFERZE TECHNICZNEJ

ZASOBY MIESZKANIOWE I ICH STAN

Liczba dostępnych mieszkań w Kamiennej Górze z roku na rok systematycznie wzrasta. Według danych z 202 r. średnia powierzchnia użytkowa jednego mieszkania wynosiła 54,6 m², natomiast przeciętna powierzchnia użytkowa w przeliczeniu na jedną osobę 26,1 m² (Tab. 18).

Tab. 18. Zasoby mieszkaniowe Kamiennej Góry w latach 2020-2024

	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba mieszkań	7 984	8 000	8 005	8 007	8 030
Przeciętna liczba izb w mieszkaniu	3,08	3,09	3,09	3,09	3,09
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania (m ²)	54,4	54,5	54,5	54,6	54,6
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę (m ²)	24,0	24,6	25,1	25,5	26,1

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS.

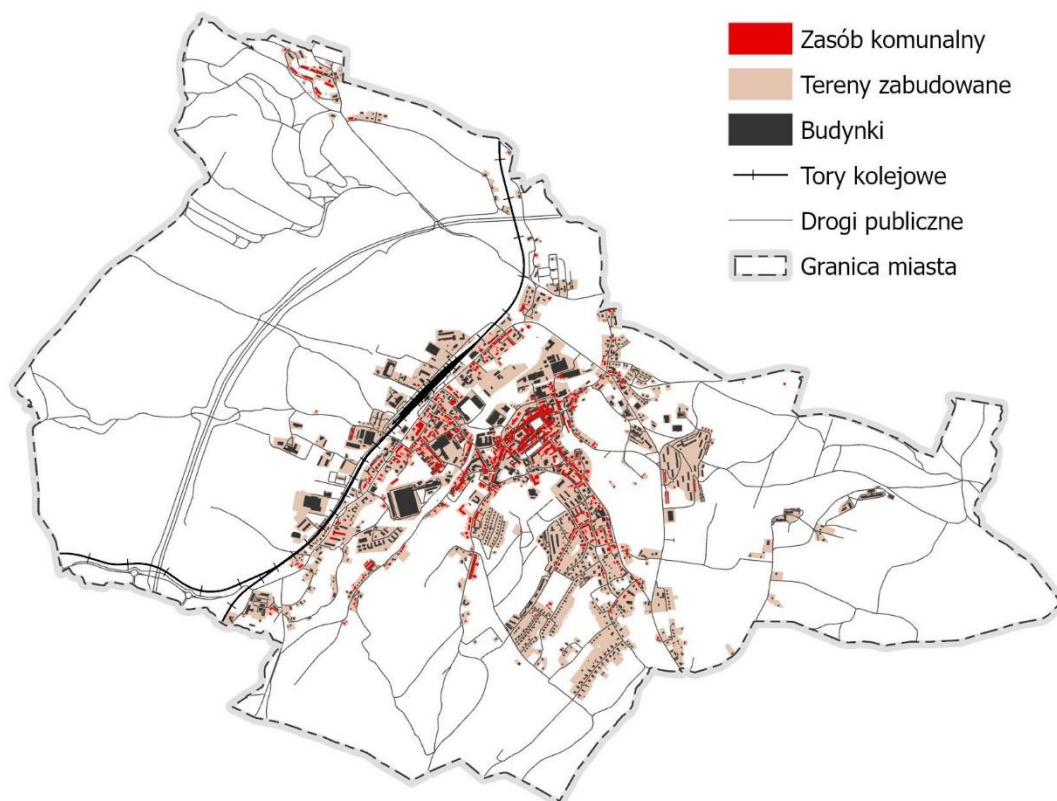
Prawie 100% mieszkań wyposażonych jest w wodociąg, ustęp splukiwany posiada niemal 90%%, a łazienkę 88% ogółu. Do gazu sieciowego podłączonych jest 93% mieszkań. Z kolei centralne ogrzewanie posiada 77% lokali mieszkaniowych (Tab. 19).

Tab. 19. Mieszkania wyposażone w instalacje - w % ogółu mieszkań

	2020	2021	2022	2023	2024
Wodociąg	98,7	98,7	98,7	98,7	98,7
Ustęp splukiwany	89,5	89,6	89,6	89,6	89,6
Łazienka	87,5	87,5	87,5	87,5	87,6
Centralne ogrzewanie	77,0	77,1	77,1	77,1	77,1
Gaz sieciowy	91,7	92,5	92,5	92,5	93,0

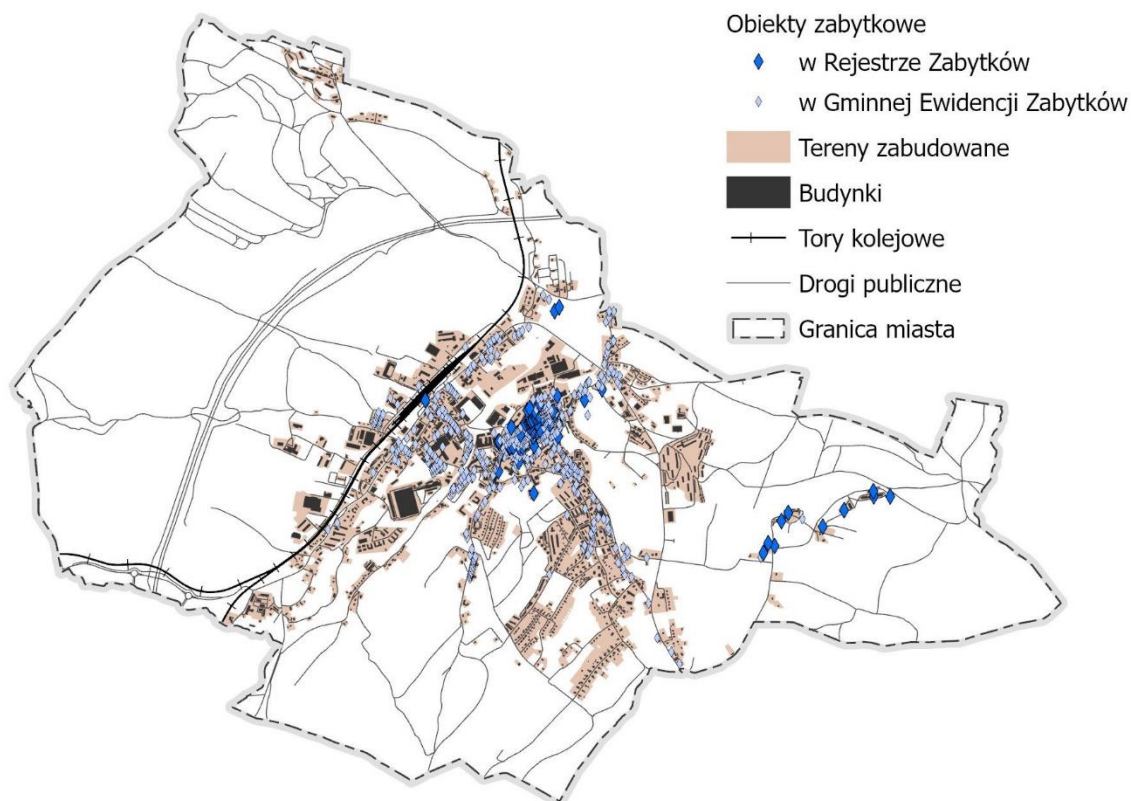
źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS.

DEGRADACJA STANU TECHNICZNEGO OBIEKTÓW BUDOWLANYCH ORAZ NIEFUNKCJONOWANIE ROZWIĄZAŃ TECHNICZNYCH UMOŻLIWIAJĄCYCH EFEKTYWNE Z NICH KORZYSTANIE

Rys. 8. Rozmieszczenie zasobu komunalnego

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Kamienna Góra.

Rys. 9. Obiekty zabytkowe

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Kamienna Góra.

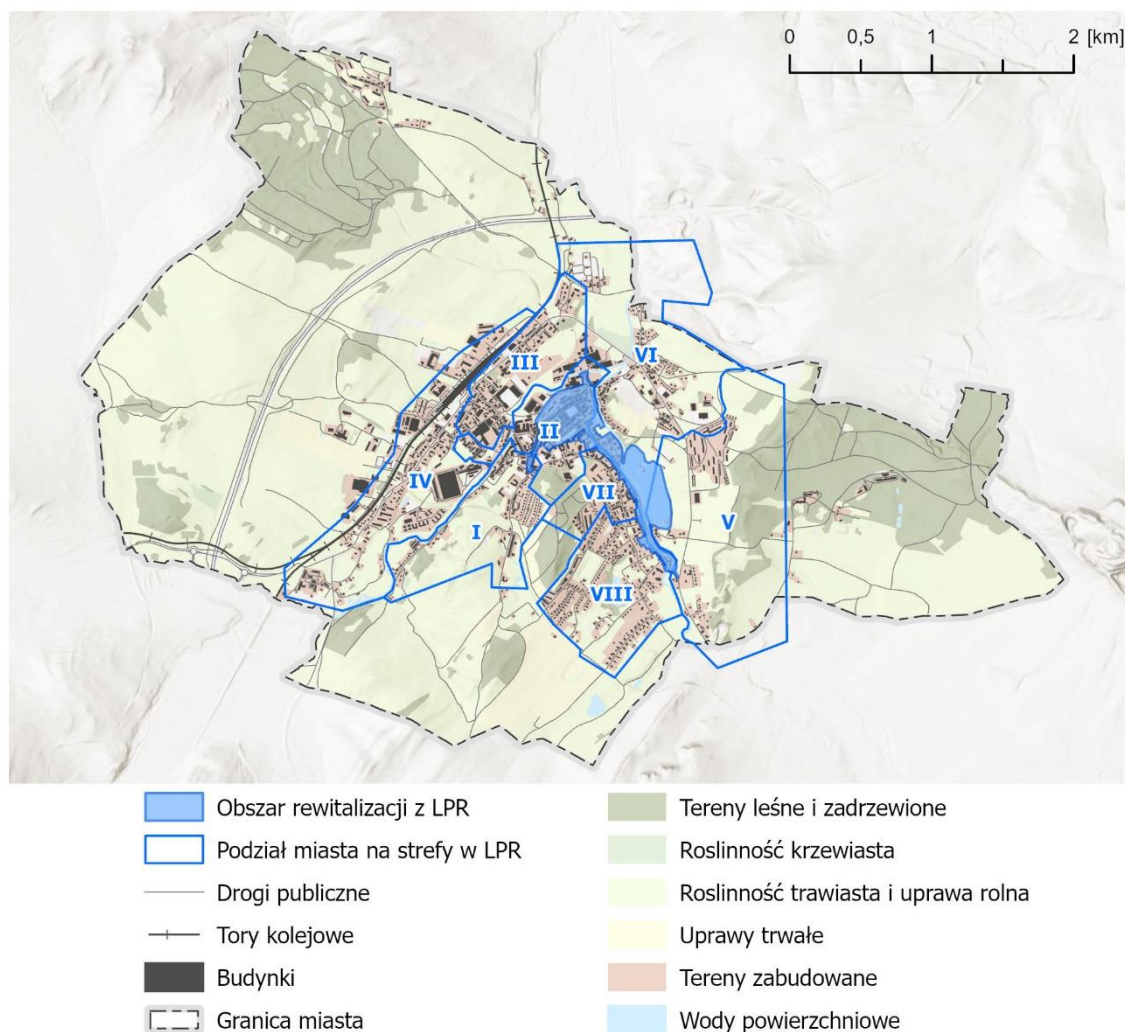
Negatywne zjawiska w sferze technicznej, związane z niefunkcjonowaniem rozwiązań umożliwiających efektywne korzystanie z budynków, dotyczą części zasobu komunalnego (Rys. 8) oraz najstarszego zasobu, za który uznano obiekty zabytkowe ujęte w Rejestrze Zabytków i w Gminnej Ewidencji Zabytków (dalej GEZ) (Rys. 9), a także budynków, które w celach grzewczych wykorzystują piece węglowe. Wspomniany najstarszy zasób budynków generuje zapotrzebowanie na prace remontowe i modernizacyjne związane m.in. z wymianą instalacji, wymianą stolarki okiennej, wymianą pokrycia dachowego, termomodernizacją, wymianą źródeł ciepła, a w przypadku obiektów zabytkowych wykorzystywanych jako siedziby usług publicznych – kosztownych prac konserwatorskich oraz dostosowania w zakresie dostępności do osób ze szczególnymi potrzebami. Ponadto budynki, które jako źródło ogrzewania wykorzystują węgiel, przyczyniają się do powstawania w sezonie grzewczym niskiej emisji i znacząco pogarszają jakość powietrza. Obiektami budowlanymi podlegającymi degradacji są również drogi. Mimo wysokiego udziału dróg o nawierzchni utwardzonej, korzystanie z części z nich z uwagi na zły stan techniczny stanowi wyzwanie. Wymagają one również podjęcia prac w celu likwidacji barier architektonicznych i dostosowania do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Kolejnym istotnym problemem w sferze technicznej jest postępująca degradacja obiektów przemysłowych, szczególnie tych zlokalizowanych w śródmiejskiej części miasta. Proces ten powiązany jest ze zdiagnozowanym negatywnym zjawiskiem w sferze funkcjonalno-przestrzennej dotyczącym konieczności dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji terenu poprzez przekształcenie funkcjonalne tych terenów, które przyczyni się do poprawy warunków i jakości życia mieszkańców miasta

PODSUMOWANIE

NEGATYWNE ZJAWISKA W SFERZE TECHNICZNEJ DOTYCZĄ NAJSTARSZEJ ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ STANOWIĄCEJ ZASÓB KOMUNALNY MIASTA ORAZ OBIEKTÓW ZABYTKOWYCH, W TYM PEŁNIĄCYCH FUNKCJE SIEDZIB PODMIOTÓW PUBLICZNYCH – Z UWAGI NA DUŻĄ SKALĘ POTRZEB REMONTOWYCH MAJĄCYCH NA CELU ZWIĘKSZENIE EFEKTYWNOŚCI KORZYSTANIA Z TYCH OBIEKTÓW, A TYM SAMYM POPRAWY JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW I UŻYTKOWNIKÓW, W TYM OSÓB ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI. PONADTO PROBLEM STANOWIĄ BUDYNKI, KTÓRE PRZYZCYNIAJĄ SIĘ DO POWSTAWANIA NISKIEJ EMISJI I ZANIECZYSZCZENIA POWIETRZA ORAZ TERENY PRODUKCYJNE ZLOKALIZOWANE W ŚRÓDMIEJSKIEJ CZĘŚCI MIASTA PODLEGAJĄCE DEGRADACJI.

3. DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI W KAMIENNEJ GÓRZE

3.1. LOKALNE UWARUNKOWANIA POLITYKI REWITALIZACYJNEJ

Rys. 10. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji w Lokalnym Programie Rewitalizacji na lata 2016-2022

źródło: opracowanie własne na podstawie LPR miasta Kamienna góra na lata 2016-2022 i bazy danych BDOT10k.

Miasto Kamienna Góra dotychczas prowadziło proces rewitalizacji w oparciu o Lokalny Program rewitalizacji miasta Kamienna Góra na lata 2016-2022 (dalej: LPR). Dokument składał się z części diagnostycznej i strategicznej. W części diagnostycznej przyjęto podział miasta na 8 jednostek analitycznych obejmujących tereny zamieszkane. W ramach delimitacji przeprowadzono analizę danych, z użyciem 6 wskaźników w celu zbadania koncentracji negatywnych zjawisk społecznych. Obszar o największej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych poddany został analizie współwystępowania negatywnych zjawisk środowiskowych (2 wskaźniki), przestrzenno-funkcjonalnych (1 wskaźnik) oraz technicznych (2 wskaźniki). Za pomocą ww. katalogu wskaźników wskazano obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji w Kamiennej Górze, do którego zaliczono następujące ulice: Boczna, Browarowa,

Kościuszki, Krótka, Łączna, Łużycka, Miarki, Mickiewicza, Młyńska, Muzealna, Ogrodowa, Okrzei, Plac Browarowy, Plac Grunwaldzki, Plac Wolności, Przelot, Rybna, Sawickiej, Słowiańska, Spacerowa, Stara, Waryńskiego, Wąska, Wojska Polskiego, Żeromskiego, teren zalewu. Tak wyznaczony obszar rewitalizacji zajmował 1,91% całkowitej powierzchni miasta i był zamieszkiwany przez 21,10% ogólnej liczby mieszkańców miasta (Rys. 10).

Program Rewitalizacji zbudowany został w oparciu o hierarchiczną strukturę celów, w tym celów głównych oraz podlegających im kierunków działań rewitalizacyjnych i zadań rewitalizacyjnych (Tab. 20)

Tab. 20 Cele Programu Rewitalizacji miasta Kamienna Góra na lata 2016-2022

Cele główne	Kierunki działań	Zadania rewitalizacyjne
Zwiększenie ruchu turystycznego	1.1 Poprawa dostępności komunikacyjnej obszaru rewitalizacji	Przebudowa układu komunikacyjnego starego miasta
	1.2 Zwiększenie trakcyjności turystycznej obszaru rewitalizacji	- Remont obiektów zabytkowych i atrakcyjnych turystycznie - Szersze udostępnienie podziemnej trasy turystycznej „Arado” - Budowa ścieżek rowerowych turystyczno-rekreacyjnych oraz tras narto-rolkowych - Poprawa bazy noclegowo-gastronomicznej - Zagospodarowanie terenów wokół zalewu
	1.3 Promocja turystyczna obszaru rewitalizacji	- Udział w targach turystycznych - Powstanie platformy gromadzącej informacje o życiu kulturalnym i ofercie turystycznej - Promowanie miasta jako turystycznej bazy wypadowej
Poprawa warunków życia mieszkańców obszaru rewitalizacji	2.1. Likwidacja barier architektonicznych	- Instalacja wind w obiektach użyteczności publicznej - Budowa podjazdów dla osób niepełnosprawnych przy obiektach użyteczności publicznej - Dostosowanie ciągów komunikacyjnych do potrzeb rodziców posiadających dzieci
	2.2. Poprawa infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej	- Nasadzenia zieleni - Tworzenie miejsc wypoczynku i rekreacji - Modernizacja i poprawa dostępności posiadanej infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej - Poprawa estetyki elementów małej infrastruktury
	2.3. Poprawa stanu infrastruktury mieszkaniowej	- Remont/przebudowa kamienic miejskich - Przebudowa obiektów komunalnych - Przebudowa obiektów wspólnot mieszkaniowych

		• Likwidacja pomieszczeń gospodarczych w złym stanie technicznym • Udostępnienie kwartałów wewnątrzblokowych na potrzeby mieszkańców związane z wypoczynkiem i rekreacją • Likwidacja niskiej emisji poprzez przyłączenie budynków do sieci ciepłowniczej • Budowa budynku socjalnego
Podniesienie aktywności społecznej mieszkańców poprzez rozwój usług społecznych, kulturalnych i edukacji	3.1. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury społecznej, kulturalnej i oświatowej	• Remont i przebudowa centrum kultury, w tym części przedszkolnej • Przystosowanie budynku do pełnienia funkcji biblioteki miejskiej • Budowa amfiteatru terenowego • Rozwój oferty imprez i wydarzeń kulturowych • Modernizacja Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamiennej Górze
	3.2 Rozwój oferty usług społecznych, kulturalnych i edukacyjnych	• Poszerzenie oferty centrum kultury dla mieszkańców (w szczególności obszaru rewitalizowanego) • Włączenie mieszkańców w organizację imprez kulturalnych • Wykorzystanie uniwersytetu III wieku do aktywizacji kulturalnej osób starszych
Ograniczenie negatywnych zjawisk społecznych, w tym ubóstwa oraz bezrobocia	4.1 Wsparcie rodzin dysfunkcyjnych w rozwiązywaniu ich problemów 4.2 Wspieranie rodzin, u których występuje problem ubóstwa 4.3 Przeciwdziałanie zjawiskom przemocy w rodzinie 4.4 Przeciwdziałanie i ograniczanie problemów uzależnień 4.5 Wspieranie osób bezrobotnych, w szczególności pod kątem aktywności /mobilności na rynku pracy 4.6 Prowadzenie działań na rzecz zdrowia mieszkańców 4.7 Zwiększenie dostępu do usług zdrowotnych, w tym dla seniorów 4.8 Działania na rzecz włączenia społecznego seniorów oraz osób niepełnosprawnych	

źródło: opracowanie na podstawie LPR miasta Kamienna góra na lata 20016-2022.

Zaplanowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne stanowiły integralną część LPR i obejmowały 11 podstawowych projektów (Lista A), bez których realizacja celów programu, obejmująca rozwiązanie zdiagnozowanych problemów, nie byłaby możliwa. Dokument zakładał również realizację 10 przedsięwzięć/projektów z Listy B. Uzupełnieniem ww. projektów i przedsięwzięć były działania ukierunkowane bezpośrednio na rozwiązywanie problemów

społecznych występujących na obszarze rewitalizacji. Z zaplanowanych 21 działań została zrealizowana część projektów, co implikuje możliwość kontynuowania procesu rewitalizacji części obszarów zdegradowanych, wyznaczonych w Lokalnym Programie Rewitalizacji miasta Kamienna Góra na lata 2016-2022 („W sytuacji niepełnej realizacji celów zawartych w LPR należy zabezpieczyć kontynuowanie polityki rewitalizacyjnej w kolejnych latach, w oparciu o gminny program rewitalizacji”)³.

3.2. ZAKRES PRZESTRZENNY I CZASOWY DIAGNOZY

Zakres przestrzenny prac związanych z wyznaczeniem obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji obejmuje obszar miasta Kamienna Góra w jego granicach administracyjnych. Diagnoza służąca wskazaniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji opiera się o dane ilościowe z lat 2020-2024, z czego do analizy porównawczej poszczególnych jednostek (wskaźnikowej) użyto danych pochodzących z rejestrów publicznych według stanu na dzień 31 grudnia 2024 r.⁴ Oprócz analizy ilościowej przeprowadzono analizę desk research, która objęła obowiązujące dokumenty gminne: m.in. studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, strategię rozwoju gminy, strategię rozwiązywania problemów społecznych, wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy, program opieki nad zabytkami, plan gospodarki niskoemisyjnej, program ochrony środowiska.

3.3. ŹRÓDŁA DANYCH

Źródłami danych pozyskanych na potrzeby delimitacji obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji Kamiennej Góry są:

- poszczególne departamenty/biura Urzędu Miasta w Kamiennej Górze, zgodnie z posiadanymi kompetencjami,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamiennej Górze,
- Powiatowy Urząd Pracy w Kamiennej Górze,
- Komenda Miejska Policji w Kamiennej Górze,
- Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej,
- Starostwo Powiatowe w Kamiennej Górze,
- Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego,
- inne źródła zidentyfikowane we wstępnej fazie prac.

Dane pozyskane z rejestrów prowadzonych przez ww. podmioty publiczne podlegały weryfikacji pod kątem możliwości użycia w analizie ilościowej (wskaźnikowej)⁵. O użyciu danych w analizie decydowała liczba zdarzeń umożliwiająca uzyskanie efektu zróżnicowania wewnątrzmięjskiego między jednostkami.

³ Jadach-Sepiolo A. (red.) i in., 2018, Gminny program rewitalizacji. Praktyczny poradnik dla mieszkańców i władz lokalnych, KIPPiM, Warszawa.

⁴ W wyjątkowych przypadkach związanych z ograniczoną dostępnością danych wykorzystano aktualnie posiadane dane lub starsze niż wskazany zakres czasowy.

⁵ Jadach-Sepiolo A. i in. (red.), 2020, Monitorowanie procesów rozwoju na poziomie wewnątrzmięjskim, IRMiR, Warszawa.

3.4. METODYKA WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO ORAZ OBSZARU REWITALIZACJI W KAMIENNEJ GÓRZE

Pierwszym krokiem w procesie delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji jest analiza uwarunkowań przestrzenno-funkcjonalnych, której celem jest podział miasta na mniejsze jednostki analityczne. W granicach Kamiennej Góry wyznaczono 15 jednostek strukturalnych, których suma liczby mieszkańców i powierzchni równa jest liczbie mieszkańców i powierzchni miasta (Tab. 21, Rys. 11). Na potrzeby analizy, z uwagi na charakter dostępnych danych, zdecydowano się na dokonanie podziału miasta na przestrzenne jednostki pseudonaturalne, czyli fragmenty przestrzeni wyodrębniane m.in. do celów planistycznych i statystycznych w odniesieniu do pewnych istniejących skupisk i granic (np. granic naturalnych, układów urbanistycznych, użytkowania, struktury funkcjonalno-przestrzennej, powiązań komunikacyjnych itp.), co pozwala na uchwycenie problemów i procesów zachodzących w poszczególnych fragmentach miasta, intuicyjnie i funkcjonalnie wskazywanych jako pewne najmniejsze, jednolite organizmy osadnicze⁶. Docelowy podział miasta poprzedzony był analizą podziału na VIII stref, wykorzystany w Lokalnym Programie rewitalizacji miasta Kamienna Góra na lata 2016-2022, oraz podziału miasta na obręby ewidencyjne. Po przeanalizowaniu ich struktury funkcjonalno-przestrzennej – z uwagi na duże i nieproporcjonalne powierzchnie oraz znaczny udział terenów otwartych - dokonano wtórnego podziału na docelowe jednostki analityczne. Na tym etapie wydzielono także 4 jednostki niezamieszkane⁷: zwarte kompleksy rolno-leśne (jednostki nr 12, 13, 14) oraz teren przemysłowy w centralnej części miasta (jednostka nr 15) (Rys. 11). Ostateczne modelowanie granic jednostek zostało przeprowadzone z uwzględnieniem przebiegu granic działek ewidencyjnych i podziałów na strefy funkcjonalne w projektowanym Planie Ogólnym. Podział miasta na jednostki został zatwierdzony przez zespół roboczy ds. opracowania GPR.

Tab. 21. Podstawowe informacje o jednostkach strukturalnych

Nr jednostki*	Liczba mieszkańców	Udział w liczbie mieszkańców miasta [%]	Powierzchnia [ha]	Udział w powierzchni miasta [%]
1.	1017	5,3	43,24	2,4
2.	1901	10,0	19,93	1,1
3.	2983	15,7	42,51	2,4
4.	3005	15,8	45,97	2,5
5.	2119	11,1	14,05	0,8
6.	1670	8,8	84,32	4,7
7.	697	3,7	42,07	2,3
8.	2650	13,9	89,10	4,9
9.	2224	11,7	105,07	5,8
10.	294	1,5	55,11	3,1
11.	378	2,0	81,14	4,5
12.	0	0,0	637,64	35,3
13.	0	0,0	209,93	11,6
14. **	106	0,6	333,51	18,5
15.	0	0,0	0,5	0,0
Razem	19044	100,0	1804,1	100,0

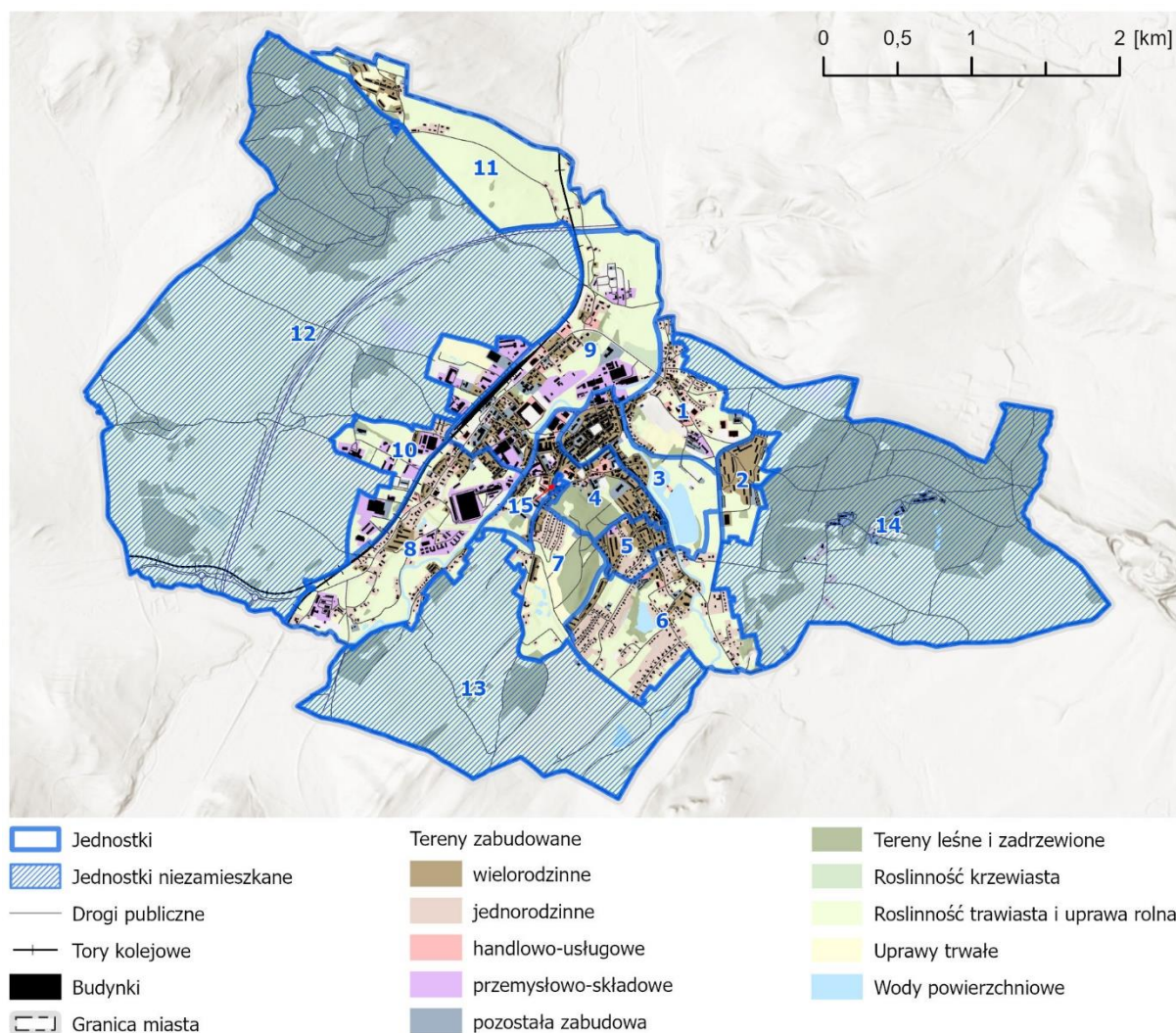
⁶ Jarczewski W. (red.), 2018, Delimitacja krok po kroku. Metoda wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na potrzeby Gminnych Programów Rewitalizacji, Warszawa.

⁷ Jednostki 12, 13 i 15 są niezamieszkane, natomiast na terenie jednostki nr 14 zameldowana jest znikoma liczba mieszkańców, której udział w ogólnej liczbie mieszkańców wynosi poniżej 1%, w związku z powyższym na potrzeby analizy zróżnicowania wewnątrzmijskiego, z uwagi na reprezentatywność wyników, uznano ją za niezamieszkaną.

*Kolorem niebieskim wyróżniono jednostki niezamieszkane.

** Z uwagi na fakt, że jednostkę nr 14 zamieszkuje znikoma liczba mieszkańców (poniżej 1%) uznano ją za niezamieszkaną na potrzeby analizy zróżnicowania wewnętrznego, z uwagi na reprezentatywność wyników.

źródło: opracowanie własne.

Rys. 11. Podział miasta Kamienna Góra na jednostki strukturalne

źródło: opracowanie własne.

Powołując się na zawarte w ustawie o rewitalizacji zapisy dotyczące zasad wyznaczania obszaru zdegradowanego, za obszar koncentracji negatywnych zjawisk postanowiono uznać te jednostki, które charakteryzują się gorszymi wartościami w porównaniu z wartością referencyjną, tj. wartością danego wskaźnika dla miasta, z uwzględnieniem nadrzędnej roli zjawisk społecznych. Zgodnie z ustawą założono więc, że podstawowym warunkiem, aby dana jednostka mogła zostać uznana za obszar zdegradowany, jest występowanie w jej granicach szczególnej koncentracji zjawisk kryzysowych w sferze społecznej – przy jednoczesnej obecności kryzysu w pozostałych sferach pozaspołecznych.

Do procesu delimitacji obszaru zdegradowanego wybrano kluczowe dla Kamiennej Góry zjawiska problemowe, które wynikają z historycznych uwarunkowań lokalnej polityki rozwoju. Ostatecznie do analizy porównawczej zróżnicowania wewnętrznego Kamiennej Góry wykorzystano łącznie 33 wskaźniki, korespondujące z zagadnieniami wskazanymi w art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, w tym 14 wskaźników odnoszących się do sfery społecznej,

3 wskaźników ze sfery gospodarczej, 3 ze sfery środowiskowej, 6 ze sfery przestrzenno-funkcjonalnej oraz 7 ze sfery technicznej (Tab. 22).

Tab. 22. Wskaźniki wykorzystane do oceny sfery społecznej, gospodarczej, technicznej, przestrzenno-funkcjonalnej i środowiskowej w diagnozie delimitacyjnej w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego w Kamiennej Górze

NR WSKAŹNIKA	NAZWA WSKAŹNIKA	DEFINICJA I POWIĄZANIE Z NEGATYWNYMI ZJAWISKAMI Z ART. 9 UOR	ŹRÓDŁO DANYCH	CHARAKTER WSKAŹNIKA
SFERA SPOŁECZNA				
1.	Liczba bezrobotnych kobiet na 1000 osób	Wskaźnik obrazuje udział niezatrudnionych kobiet i niewykonyujących innej pracy zarobkowej, zarejestrowanych w urzędzie pracy oraz poszukujących zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w danej jednostce.	Powiatowy Urząd Pracy w Kamiennej Górze	Niekorzystny/destymulanta
2.	Liczba bezrobotnych mężczyzn na 1000 osób	Wskaźnik obrazuje udział niezatrudnionych kobiet i niewykonyujących innej pracy zarobkowej, zarejestrowanych w urzędzie pracy oraz poszukujących zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w danej jednostce.	Powiatowy Urząd Pracy w Kamiennej Górze	Niekorzystny/destymulanta
3.	Liczba bezrobotnych do 30 r.ż. na 1000 osób	Wskaźnik obrazuje udział osób bezrobotnych, z krótkim stażem lub bez doświadczenia, zarejestrowanych w urzędzie pracy, w przeliczeniu na 1000 mieszkańców danej jednostki	Powiatowy Urząd Pracy w Kamiennej Górze	Niekorzystny/destymulanta
4.	Liczba mieszkańców korzystająca z zasiłków pomocy społecznej na 1000 osób*	Wskaźnik obrazuje sytuację społeczną w mieście, w tym skalę występującego ubóstwa i uzależnienia rodzin od pomocy instytucjonalnej MOPS, wyrażoną liczbą osób pobierających świadczenia pieniężne ze środowiskowej pomocy społecznej, w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w danej jednostce.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamiennej Górze	Niekorzystny/destymulanta
5.	Liczba mieszkańców do 18 roku życia korzystających z dożywiania na 1000 osób	Wskaźnik obrazuje rozkład problemu ubóstwa, wyrażonego przez liczbę dzieci i młodzieży w wieku nieprzekraczającym 18 lat, korzystających z dożywiania, w przeliczeniu na 1000 mieszkańców danej jednostki.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamiennej Górze	Niekorzystny/destymulanta
6.	Liczba przestępstw na 1000 osób*	Wskaźnik obrazuje rozkład problemu bezpieczeństwa publicznego, wyrażony liczbą przestępstw mających miejsce w 2024 r., w przeliczeniu na 1000 mieszkańców danej jednostki.	Komenda Miejska Policji w Kamiennej Górze	Niekorzystny/destymulanta
7.	Liczba interwencji straży pożarnej na 1000 osób	Wskaźnik obrazuje rozkład problemu bezpieczeństwa publicznego, wyrażony liczbą interwencji straży pożarnej w 2024 r., w przeliczeniu na 1000 mieszkańców danej jednostki.	Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Kamiennej Górze	Niekorzystny/destymulanta
8.	Liczba mieszkańców pobierających świadczenia z opieki społecznej z tytułu niepełnosprawności na 1000 osób*	Wskaźnik obrazuje sytuację społeczną miasta, reprezentowaną przez osoby ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności, wyrażoną liczbą osób pobierających świadczenia z tytułu niepełnosprawności, w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w danej jednostce.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamiennej Górze	Niekorzystny/destymulanta

9.	Liczba mieszkańców w wieku powyżej 75 lat na 1000 osób	Wskaźnik obrazuje sytuację społeczną w gminie, reprezentowaną przez osoby ze szczególnymi potrzebami, wyrażoną liczbą osób w wieku powyżej 75 lat, w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w danej jednostce.	Urząd Miasta w Kamiennej Górze	Niekorzystny/destymulanta
10.	Liczba mieszkańców w wieku 0-3 lata na 1000 osób	Wskaźnik obrazuje sytuację społeczną w gminie, reprezentowaną przez osoby ze szczególnymi potrzebami, wyrażoną liczbą osób w wieku 0-3 lata, w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w danej jednostce.	Urząd Miasta w Kamiennej Górze	Niekorzystny/destymulanta
11.	Liczba mieszkańców korzystająca z bibliotek publicznych	Wskaźnik obrazuje poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, wyrażony liczbą organizacji pozarządowych (fundacji, stowarzyszeń, klubów), w przeliczeniu na 1000 mieszkańców danej jednostki.	Urząd Miasta w Kamiennej Górze	Korzystny/stymulanta
12.	Liczba organizacji pozarządowych na 1000 osób*	Wskaźnik obrazuje poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym oraz potencjał lokalnego kapitału społecznego, wyrażony liczbą organizacji pozarządowych (fundacji, stowarzyszeń, klubów), w przeliczeniu na 1000 mieszkańców danej jednostki.	Urząd Miasta w Kamiennej Górze	Korzystny/stymulanta
13.	Liczba mieszkańców, którym przyznano świadczenia opieki społ. z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych na 1000 osób*	Wskaźnik obrazuje niski poziom kapitału społecznego, w tym kondycję wychowawczą rodzin, wyrażoną liczbą osób w rodzinach pobierających świadczenia z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w danej jednostce.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamiennej Górze	Niekorzystny/destymulanta
14.	Liczba niebieskich kart na 1000 osób*	Wskaźnik obrazuje niski poziom kapitału społecznego, w tym kondycję wychowawczą rodzin, wyrażoną liczbą założonych niebieskich kart, w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w danej jednostce.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamiennej Górze	Niekorzystny/destymulanta
SFERA GOSPODARCZA				
15.	Liczba nowych zarejestrowań w CEIDG w 2024 r. na 1000 osób	Liczba podmiotów gospodarczych nowo rejestrowanych w CEIDG w 2024 r. na 1000 mieszkańców danej jednostki określa potencjał lokalnej gospodarki oraz zdolność lokalnej społeczności do podejmowania ryzyka gospodarczego i prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek.	Urząd Miasta w Kamiennej Górze	Korzystny/stymulanta
16.	Liczba zarejestrowanych (aktywnych) podmiotów gospodarczych w CEIDG na 1000 osób	Wskaźnik obrazuje stopień przedsiębiorczości, wyrażony łączną liczbą zarejestrowanych i aktywnych podmiotów gospodarczych w rejestrze CEDIG wg stanu na dzień 31.12.2024 r. na 1000 mieszkańców danej jednostki.	Urząd Miasta w Kamiennej Górze	Korzystny/stymulanta
17.	Liczba wyrejestrowań z CEIDG w 2024 r. na 1000 osób	Wskaźnik obrazuje kondycję lokalnych przedsiębiorstw, wyrażoną liczbą podmiotów wyrejestrowanych w 2024 r. z CEDIG na 1000 mieszkańców danej jednostki.	Urząd Miasta w Kamiennej Górze	Niekorzystny/destymulanta
Sfera środowiskowa				
18.	Liczba interwencji Państwowej Straży Pożarnej z tytułu	Wskaźnik obrazuje problem przekroczenia standardów jakości środowiska, związany z uszczelnieniem gruntu, a co za tym idzie	Komenda Powiatowa Państwowej	Niekorzystny/destymulanta

	podtopień, nawałnic na 1000 osób	wzmocnionym spływem powierzchniowym powodującym lokalne podtopienia, wyrażony liczbą interwencji Państwowej Straży Pożarnej z tytułu podtopień, nawałnic w przeliczeniu na 1000 mieszkańców jednostki.	Straży Pożarnej w Kamiennej Górze	
19.	Liczba mieszkańców na terenach zagrożenia powodziowego na 1000 osób	Wskaźnik obrazuje problem przekroczenia standardów jakości środowiska, związany z występowaniem zabudowy mieszkaniowej na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, wyrażony liczbą osób na terenach zagrożenia powodziowego w przeliczeniu na 1000 mieszkańców danej jednostki.	Urząd Miasta w Kamiennej Górze	Niekorzystny/ destymulanta
20.	Powierzchnia wyróbów zawierających azbest do unieszkodliwienia w m ² na 1000 osób	Wskaźnik obrazuje problem występowania odpadów niebezpiecznych stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, wyrażony powierzchnią wyróbów zawierających azbest do unieszkodliwienia w m ² , w przeliczeniu na 1000 mieszkańców jednostki.	Urząd Miasta w Kamiennej Górze	Niekorzystny/ destymulanta
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA				
21.	Udział powierzchni jednostki objęty wnioskami o zmianę planu miejscowego [%]	Wskaźnik obrazuje stopień niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, udziałem powierzchni jednostki objętym wnioskami o zmianę planu miejscowego, wyrażonym procentowo	Urząd Miasta w Kamiennej Górze	Niekorzystny/ destymulanta
22.	Liczba mieszkańców poza zasięgiem aglomeracji wodnokanalizacyjnej na 1000 osób	Wskaźnik obrazuje niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną jednostek, wyrażone liczbą osób poza zasięgiem aglomeracji wodnokanalizacyjnej, w przeliczeniu na 1000 mieszkańców danej jednostki.	Urząd Miasta w Kamiennej Górze	Niekorzystny/ destymulanta
23.	Liczba budynków niepodłączonych do sieci sanitarnej (posiadające zbiorniki bezodpływowe, oczyszczalnie przydomowe)	Wskaźnik obrazuje niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną jednostek, wyrażone liczbą budynków niepodłączonych do sieci sanitarnej (posiadających zbiorniki bezodpływowe, oczyszczalnie przydomowe), w przeliczeniu na 1000 mieszkańców danej jednostki	Urząd Miasta w Kamiennej Górze	Niekorzystny/ destymulanta
24.	Liczba mieszkańców w zasięgu 500 m do obiektów realizujących usługi publiczne na 1000 osób	Wskaźnik obrazuje stopień dostępu do usług publicznych (żłobki, przedszkola, szkoły podstawowe, ośrodki zdrowia, placówki kultury i administracji)) mierzony liczbą mieszkańców w zasięgu strefy 500 m od ww. obiektów, w przeliczeniu na 1000 mieszkańców jednostki.	Urząd Miasta w Kamiennej Górze	Korzystny/ stymulanta
25.	Liczba mieszkańców w zasięgu 500 m od przystanków komunikacji publicznej na 1000 osób	Wskaźnik obrazuje poziom obsługi komunikacyjnej, wyrażony liczbą mieszkańców w zasięgu strefy 500 m od przystanków komunikacji od przystanków komunikacji publicznej, w przeliczeniu na 1000 mieszkańców danej jednostki	Urząd Miasta w Kamiennej Górze	Korzystny/ stymulanta
26.	Liczba mieszkańców w zasięgu 500 m od obiektów o przeznaczeniu rekreacyjnym i sportowym (boiska, place	Wskaźnik obrazuje stopień dostępności do ogólnodostępnych terenów publicznych: obiektów sportowych i rekreacji (boiska, place zabaw, siłownie zewnętrzne) wyrażony liczbą osób w zasięgu 500 m od wymienionych wyżej, w obiektów przeliczeniu na 1000 mieszkańców danej jednostki	Urząd Miasta w Kamiennej Górze	Korzystny/ stymulanta

	zabaw, siłownie) na 1000 osób			
SFERA TECHNICZNA				
27.	Liczba obiektów wpisanych do GEZ wymagających modernizacji na 1000 osób	Wskaźnik obrazuje degradację stanu technicznego zabytkowych obiektów budowlanych oraz нефункционowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne z nich korzystanie w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, mierzony liczbą obiektów wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków, w przeliczeniu na 1000 mieszkańców danej jednostki.	Urząd Miasta w Kamiennej Górze	Niekorzystny/ destymulanta
28.	Liczba budynków ujętych w GEZ na 1000 osób	Wskaźnik obrazuje rozkład zasobu kulturowego, który narażony jest na degradację stanu technicznego oraz нефункционowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, mierzony liczbą obiektów włączonych do Gminnej Ewidencji Zabytków, w przeliczeniu na 1000 mieszkańców danej jednostki.	Urząd Miasta w Kamiennej Górze	Niekorzystny/ destymulanta
29.	Liczba interwencji Państwowej Straży Pożarnej z tytułu pożarów na 1000 osób	Wskaźnik obrazuje degradację stanu technicznego obiektów budowlanych oraz нефункционowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, mierzony liczbą interwencji Państwowej Straży Pożarnej z tytułu pożarów, w przeliczeniu na 1000 mieszkańców danej jednostki.	Komenda Powiatowa Państwowej Straży	Niekorzystny/ destymulanta
30.	Udział dróg publicznych wymagających remontów i modernizacji [%]*	Wskaźnik obrazuje degradację stanu technicznego obiektów budowlanych – dróg publicznych, mierzony jako udział procentowy dróg wymagających remontów i modernizacji (tj. w stanie bardzo złym, złym, niezadowolającym i ostrzegawczym) w danej jednostce.	Urząd Miasta w Kamiennej Górze	Niekorzystny/ destymulanta
31.	Liczba budynków komunalnych o przeznaczeniu mieszkaniowym wymagających modernizacji na 1000 osób*	Wskaźnik obrazuje skalę degradacji stanu technicznego gminnego zasobu mieszkaniowego, mierzona liczbą budynków, których stan techniczny wymaga przeprowadzenia remontu, w przeliczeniu na 1000 mieszkańców danej jednostki.	Urząd Miasta w Kamiennej Górze	Niekorzystny/ destymulanta
32.	Liczba budynków/lokalii ogrzewanych piecami węglowymi na 1000 osób	Wskaźnik obrazuje zjawisko нефункционowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska, wyrażony liczbą budynków/lokalii ogrzewanych piecami węglowymi, w przeliczeniu na 1000 mieszkańców danej jednostki.	Urząd Miasta w Kamiennej Górze	Niekorzystny/ destymulanta
33.	Udział zdegradowanych/nieużytkowanych terenów przemysłowych w powierzchni jednostki [%]	Wskaźnik obrazuje degradację stanu technicznego obiektów budowlanych mierzony jako udział procentowy zdegradowanych/nieużytkowanych terenów przemysłowych w danej jednostce.	Urząd Miasta w Kamiennej Górze	Niekorzystny/ destymulanta

*Wskaźniki, które pokrywają się ze wskaźnikami wykorzystanymi do diagnozy delimitacyjnej przeprowadzonej w celu uchwalenia Lokalnego Programu Rewitalizacji miasta Kamienna Góra na lata 2016-2022

źródło: opracowanie własne.

Zaproponowany katalog wskaźników odzwierciedla kluczowe problemy, które występują w Kamiennej Górze. Ich liczba i stopień przekroczenia wartości referencyjnej dla całego miasta przesądzi o uznaniu niektórych jednostek za zdegradowane.

Wskaźniki wybrane do analizy porównawczej jednostek strukturalnych spełniają następujące kryteria:

- są mierzalne,
- pochodzą z wiarygodnych źródeł,
- istnieje w ich przypadku możliwość systematycznego pozyskiwania danych w kolejnych latach, na potrzeby monitorowania sytuacji na obszarze kryzysowym (w ramach monitoringu gminnego programu rewitalizacji).⁸

Po przeprowadzeniu analizy wskaźnikowej została podjęta próba określenia, które jednostki charakteryzują się kumulacją zjawisk kryzysowych, przyjmując za priorytet udowodnienie koncentracji czynników kryzysowych w sferze społecznej, na co wskazuje art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji.

Poniżej dokonano analizy wpływu liczby wskaźników z poszczególnych sfer na wybór obszaru zdegradowanego (Tab. 23).

Tab. 23. Wpływ wskaźników z poszczególnych sfer na wybór obszaru zdegradowanego w Kamiennej Górze

WYSZCZEGÓLNIENIE SFER	LICZBA BADANYCH WSKAŹNIKÓW KRYZYSOWYCH	WPŁYW WSKAŹNIKÓW Z POSZCZEGÓLNYCH SFER NA WYBÓR OBSZARU ZDEGRADOWANEGO
SFERA SPOŁECZNA	14	Art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji wskazuje na konieczność udowodnienia koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Z udziałem 14 badanych wskaźników uznano za zdegradowane w sferze społecznej te jednostki, w których występuje co najmniej 8 negatywnych zjawisk, co świadczy o koncentracji kryzysu w tej sferze, w powiązaniu z występowaniem co najmniej jednego negatywnego zjawiska w każdej z pozostałych sfer.
SFERA GOSPODARCZA	3	Art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji wskazuje na konieczność udowodnienia współwystępowania z koncentracją kryzysu w sferze społecznej co najmniej jednego negatywnego zjawiska pozaspołecznego – w sferze gospodarczej określonego jako niski stopień przedsiębiorczości, słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw. Z udziałem 3 badanych wskaźników uznano za zdegradowane w sferze gospodarczej te jednostki, w których występuje co najmniej 1 negatywne zjawisko w tej sferze – w powiązaniu z koncentracją kryzysu w sferze społecznej.

⁸ Jadach-Sepiolo A. (red.) i in., 2018, Gminny program rewitalizacji. Praktyczny poradnik dla mieszkańców i władz lokalnych, KIPPiM, Warszawa

SFERA ŚRODOWISKOWA	3	Art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji wskazuje na konieczność udowodnienia współwystępowania z koncentracją kryzysu w sferze społecznej co najmniej jednego negatywnego zjawiska pozaspołecznego – w sferze środowiskowej są to w szczególności: przekroczenia standardów jakości środowiska, obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska. Z udziałem 3 badanych wskaźników uznano za zdegradowane w sferze środowiskowej te jednostki, w których występuje co najmniej 1 negatywne zjawisko w tej sferze – w powiązaniu z koncentracją kryzysu w sferze społecznej.
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	6	Art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji wskazuje na konieczność udowodnienia współwystępowania z koncentracją kryzysu w sferze społecznej co najmniej jednego negatywnego zjawiska pozaspołecznego – w sferze przestrzenno-funkcjonalnej obejmującej w szczególności niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny, brak dostępu do podstawowych usług lub ich niska jakość, niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowanie infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, niski poziom obsługi komunikacyjnej, niedobór lub niska jakość terenów publicznych. Z udziałem 6 badanych wskaźników uznano za zdegradowane w sferze przestrzenno-funkcjonalnej te jednostki, w których występuje co najmniej 1 negatywne zjawisko w tej sferze – w powiązaniu z koncentracją kryzysu w sferze społecznej.
SFERA TECHNICZNA	7	Art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji wskazuje na konieczność udowodnienia współwystępowania z koncentracją kryzysu w sferze społecznej co najmniej jednego negatywnego zjawiska pozaspołecznego – w sferze technicznej obejmującego w szczególności degradację stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, niefunkcjonowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Wskaźniki ze sfery technicznej obrazują główne problemy najstarszej zabudowy generującej największe zapotrzebowanie na realizację inwestycji remontowych i modernizacyjnych oraz działania konserwatorskie w przypadku obiektów zabytkowych. Przeprowadzona analiza obejmuje także kwestię efektywnego korzystania z obiektów budowlanych w zakresie energooszczędności oraz ochrony środowiska. Z udziałem 7 badanych wskaźników uznano za zdegradowane w sferze technicznej te jednostki, w których występuje co najmniej 1 negatywne zjawisko w tej sferze – w powiązaniu z koncentracją kryzysu w sferze społecznej.

źródło: opracowanie własne.

Na potrzeby badania ustalono, że za sytuację kryzysową uznaje się odchylenie wartości analizowanego wskaźnika danej jednostki od wartości wskaźnika dla obszaru całego miasta. Przyjęte założenia metodologiczne spełniają wymogi zapisów ustawy o rewitalizacji.

3.5. SFERA SPOŁECZNA

Do analizy sfery społecznej użyto 14 wskaźników obrazujących zjawiska kryzysowe, o których mówi art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, w szczególności dotyczących bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz.U. z 2024 r. poz. 1411), niskiego poziomu kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym.

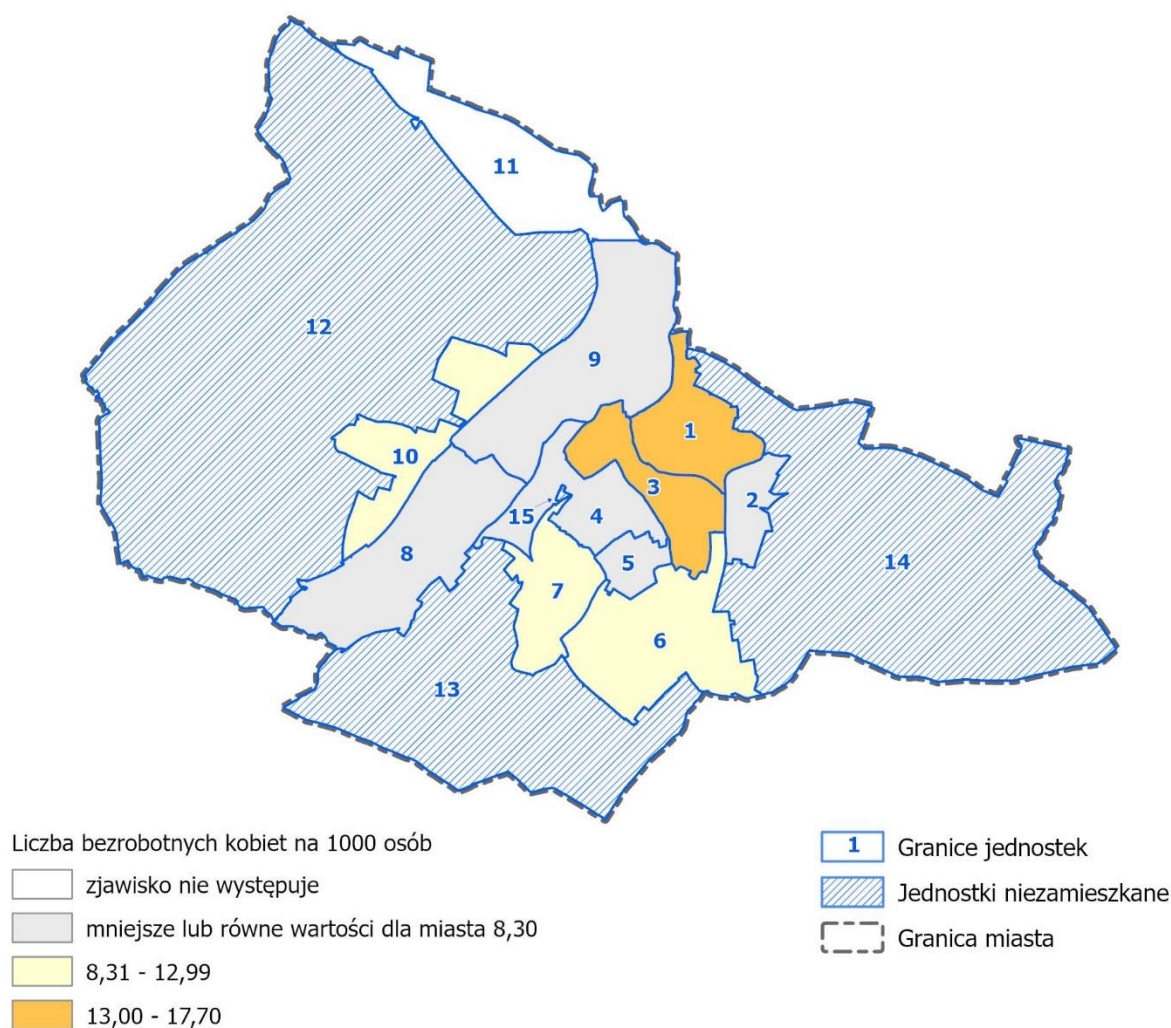
Tab. 24. Zestawienie wskaźników sfery społecznej

Numer jednostki	Liczba bezrobotnych kobiet na 1000 osób	Liczba bezrobotnych mężczyzn na 1000 osób	Liczba bezrobotnych do 30 r.ż. na 1000 osób	Liczba mieszkańców korzystająca z zaszków pomocy społecznej na 1000 osób	Liczba mieszkańców do 18 roku życia korzystających z dożywiania na 1000 osób	Liczba przestępstw stwierdzonych ogółem na 1000 osób	Liczba interwencji straży pożarnej na 1000 osób	Liczba mieszkańców pobierających świadczenia z opieki społecznej z tytułu niepełnosprawności na 1000 osób	Liczba mieszkańców w wieku powyżej 75 roku życia na 1000 osób	Liczba mieszkańców w wieku 0-3 lat na 1000 osób	Liczba mieszkańców korzystająca z bibliotek publicznych na 1000 osób	Liczba organizacji pozarządowych na 1000 osób	Liczba mieszkańców, którym przyznano świadczenia opieki społ. z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych na 1000 osób	Liczba niebieskich kart na 1000 osób
1.	17,70	10,82	8,85	24,58	1,97	12,78	31,47	19,67	151,43	27,53	164,21	3,93	0,98	7,87
2.	1,05	1,58	0,53	4,21	0,00	1,05	0,53	1,58	33,67	2,10	25,78	0,53	0,00	0,00
3.	14,42	18,77	9,39	26,48	3,35	8,05	22,13	17,77	183,04	16,76	184,38	3,69	4,36	10,73
4.	5,32	11,65	3,66	7,99	0,67	3,66	6,32	5,32	24,96	4,66	75,87	1,00	0,67	2,66
5.	5,66	3,30	1,89	9,91	0,94	0,00	14,63	3,30	22,65	7,08	52,38	0,00	0,47	2,83
6.	11,98	14,97	1,80	23,35	3,59	7,19	50,30	15,57	117,37	17,96	137,13	1,20	2,99	4,19
7.	8,61	20,09	8,61	18,65	5,74	2,87	15,78	10,04	109,04	21,52	197,99	1,43	7,17	7,17
8.	7,17	8,68	3,02	21,89	3,40	3,02	9,81	10,94	77,36	7,92	87,92	1,51	4,15	4,15
9.	8,09	19,78	8,09	18,44	0,45	6,74	9,89	9,44	125,90	22,03	111,06	2,70	0,90	8,09
10.	10,20	17,01	10,20	10,20	0,00	0,00	27,21	3,40	108,84	37,41	166,67	6,80	0,00	10,20
11.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	21,16	0,00	10,58	0,00	7,94	0,00	0,00	0,00
12.														
13.														
14.														
15.														
Miasto	8,30	11,87	4,83	16,44	1,89	4,57	16,23	9,66	88,43	12,50	105,49	1,79	2,10	5,15

Oznaczenia kolorystyczne:

- W nagłówku czerwoną czcionką wyróżniono wskaźniki o charakterze negatywnym/destymulanty (kryzys występuje kiedy wartość wskaźnika jednostki jest wyższa od wartości wskaźnika dla miasta) natomiast zieloną czcionką wskaźniki o charakterze pozytywnym/stymulanty (kryzys występuje kiedy wartość wskaźnika jednostki jest niższa od wartości wskaźnika dla miasta).
- Niebieskim wypełnieniem wierszy wyróżniono jednostki niezamieszkałe.
- Czerwonym wypełnieniem z czerwoną czcionką wyróżniono komórki, których wartość wskaźnika wskazuje na zjawisko kryzysowe.

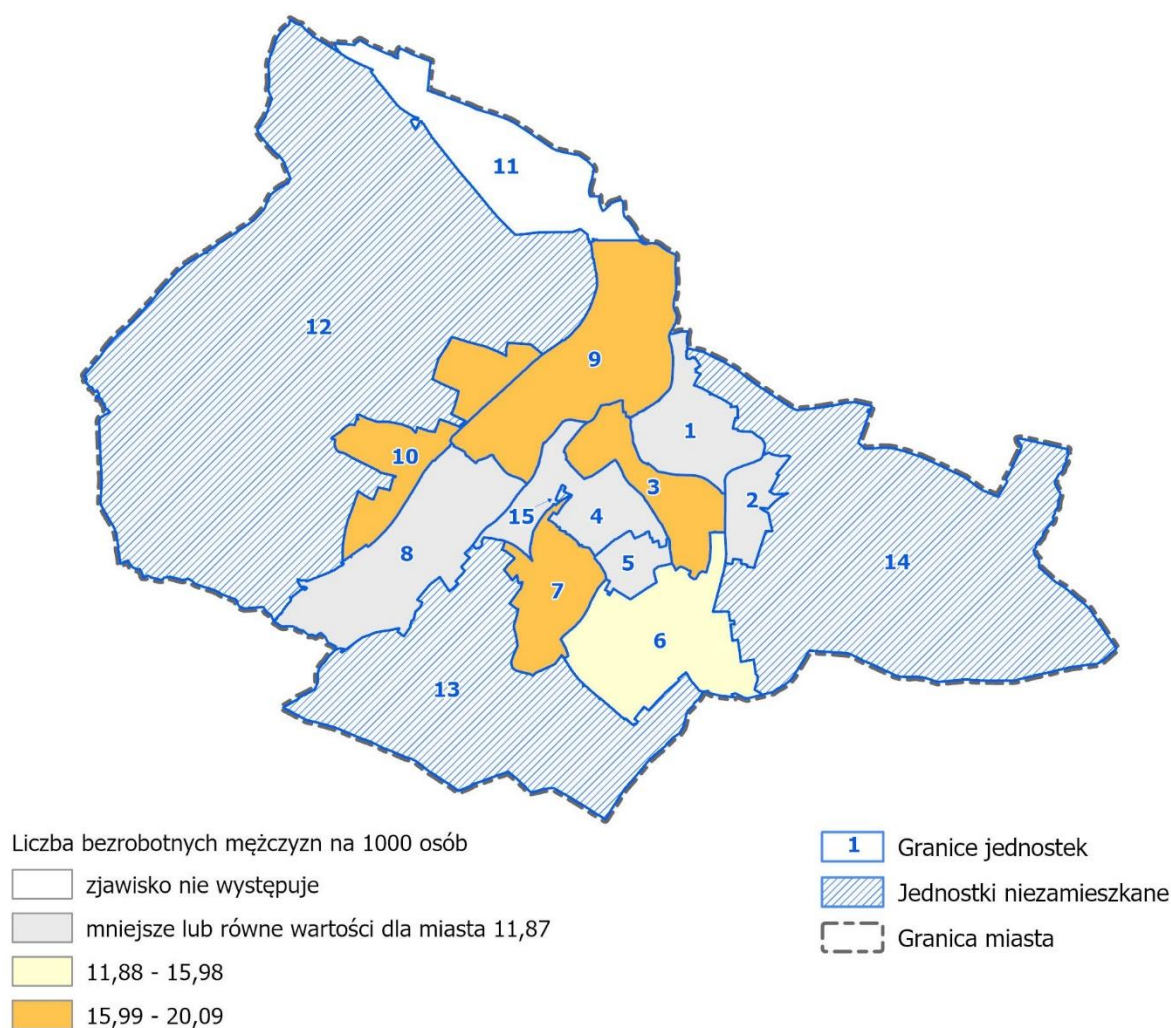
źródło: opracowanie własne.

Rys. 12. Wskaźnik liczby bezrobotnych kobiet na 1000 osób
źródło: opracowanie własne.

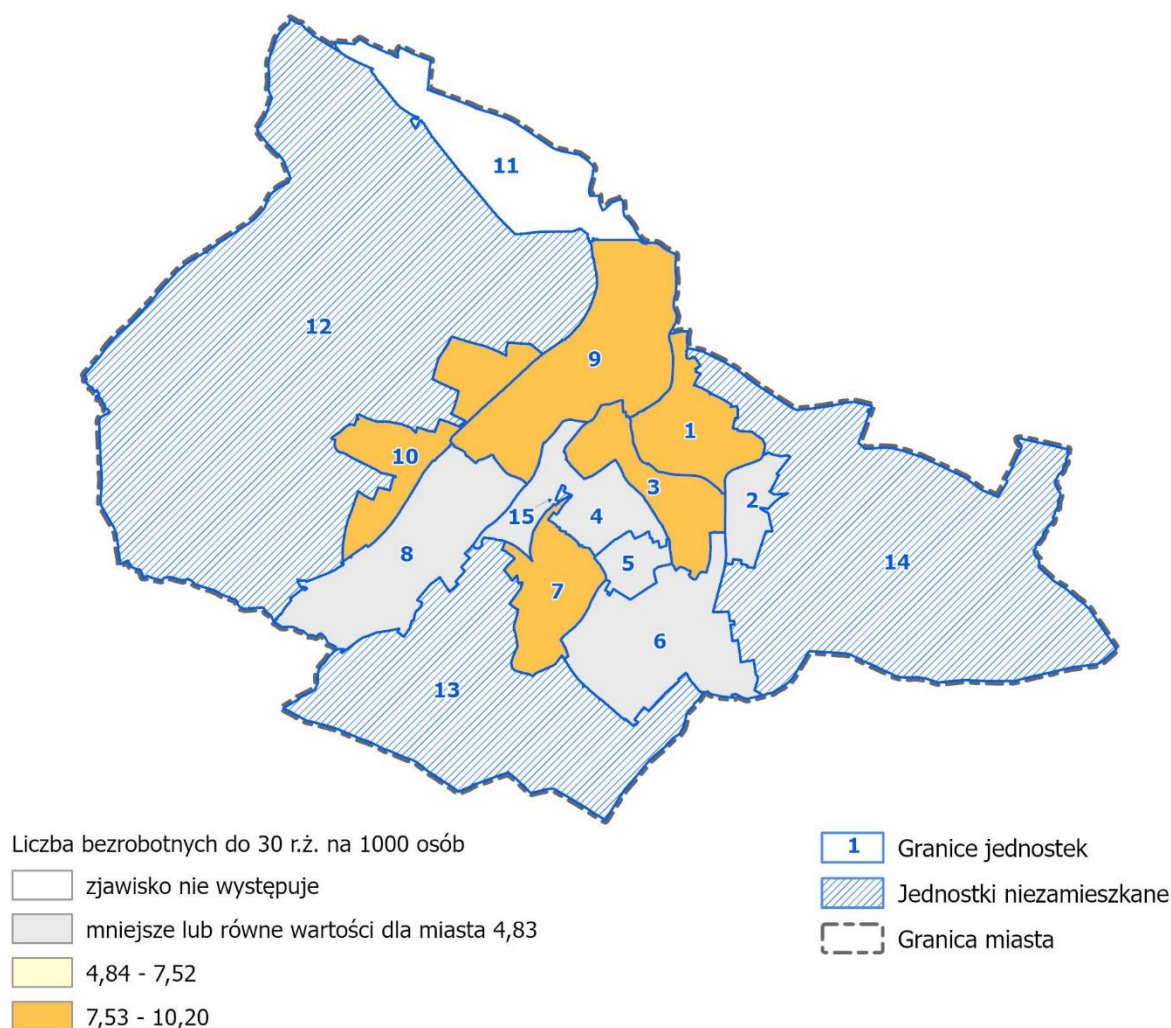
Pierwszym zjawiskiem analizowanym w sferze społecznej jest liczba bezrobotnych kobiet. Świadczy ona o liczbie kobiet, które wymagają na co dzień wsparcia przez publiczne służby zatrudnienia.

Zjawisko bezrobocia, które jest najczęściej przyczyną złej kondycji ekonomicznej rodzin, w przypadku kobiet występuje w Kamiennej Górze w pięciu jednostkach, przy czym najwyższy poziom osiągnęło w jednostkach nr 1, 3. Oznacza to potrzebę podjęcia pilnych działań aktywizujących tę grupę mieszkank.

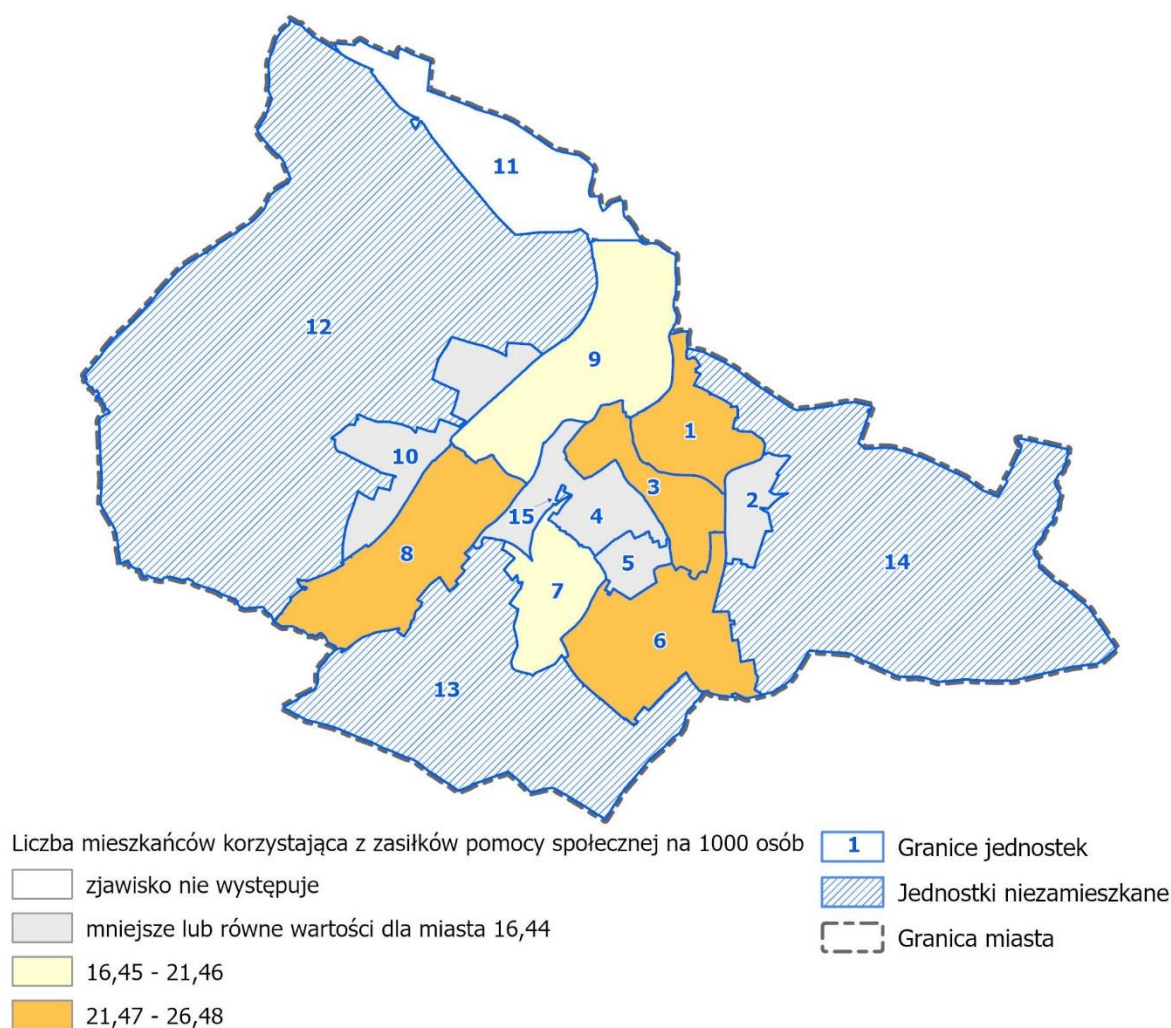
Rys. 13. Wskaźnik liczby bezrobotnych mężczyzn na 1000 osób
źródło: opracowanie własne.

W przypadku mężczyzn najwyższy udział nie mających zatrudnienia zamieszkuje jednostki 7 i 9, choć trzy kolejne – 3, 10 i 6 także przekraczają wartość referencyjną dla miasta wynoszącą 11,88. Wyższe bezrobocie mężczyzn niż kobiet może być związane z problemami przemysłu, w którym to mężczyźni częściej znajdują prace niż kobiety, które za to częściej znajdują pracę w handlu czy usługach.

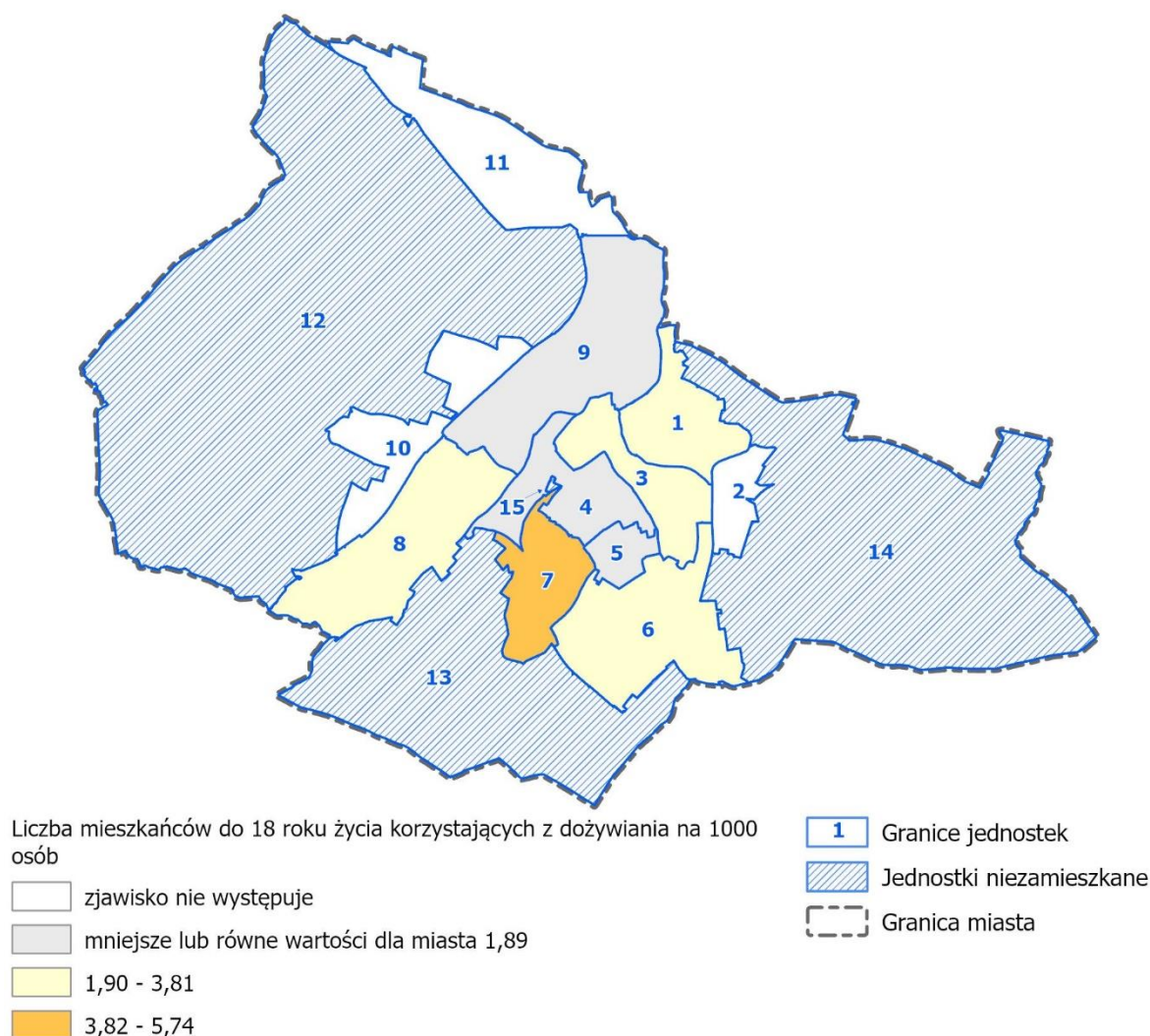
Rys. 14. Wskaźnik liczby bezrobotnych do 30 r.ż. na 1000 osób
źródło: opracowanie własne.

Znaczącym problemem rynku pracy jest bezrobocie najmłodszych roczników – oznacza ono bowiem także problemy z niedostosowaniem edukacji, zwłaszcza w szkołach branżowych, do potrzeb lokalnych pracodawców. Udział bezrobotnych do 30 roku życia przekraczający średnią wartość dla całego miasta (4,83) występuje w pięciu jednostkach 1, 3, 7, 9 i 10, przy czym najwięcej osób bez pracy w tej grupie wiekowej mieszka w jednostkach 10 (10,20) oraz 3 (9,39). Brak interwencji na rzecz szybkiej i skutecznej aktywizacji młodych mieszkańców Kamiennej Góry może mieć konsekwencje w postaci trwałego wycofania się z rynku pracy i uzależnienia od świadczeń pomocy społecznej.

Rys. 15. Wskaźnik liczby mieszkańców, korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1000 osób
źródło: opracowanie własne.

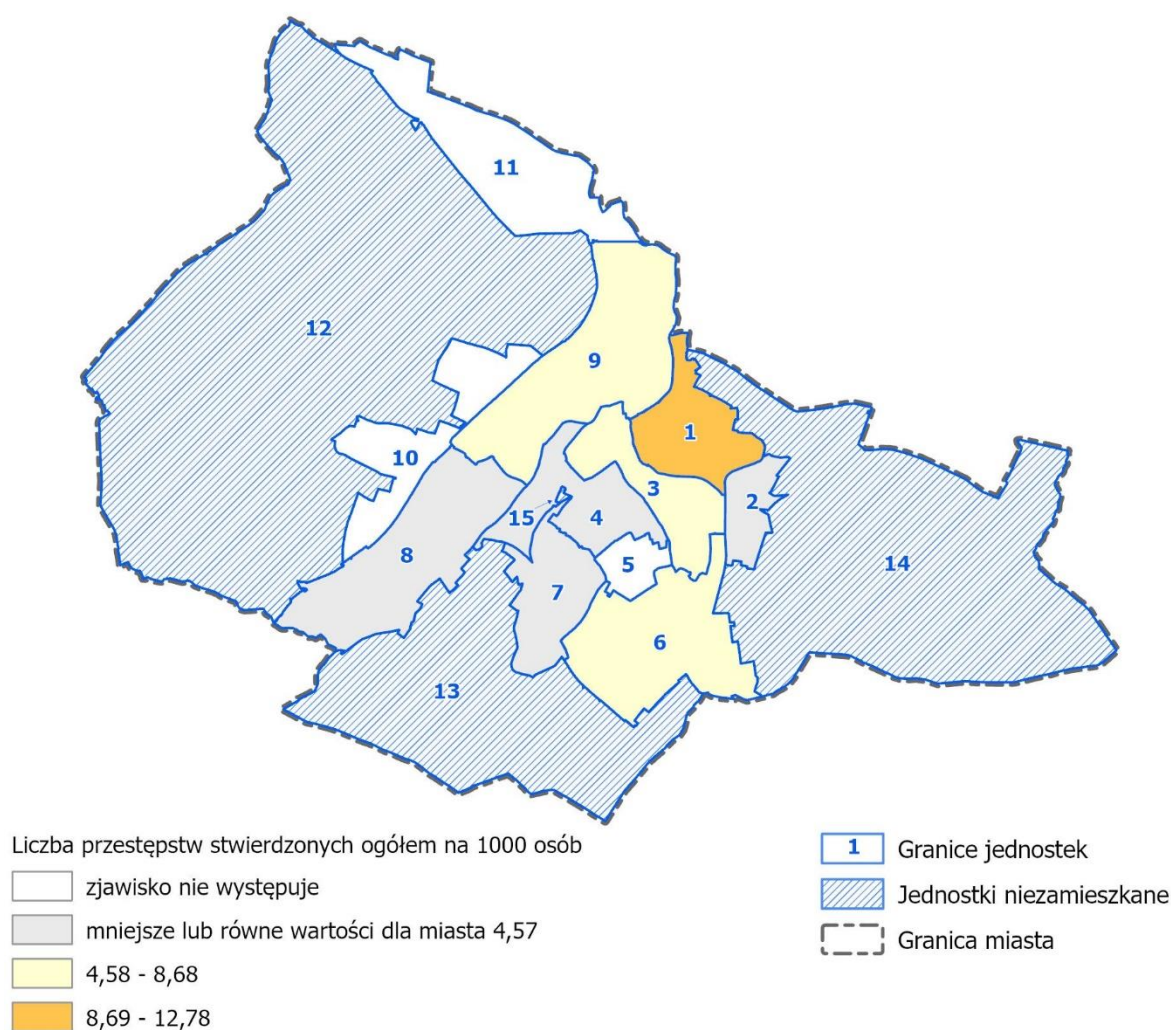
Wskaźnik dotyczący liczby osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej obrazuje skalę braku samodzielności ekonomicznej mieszkańców miasta. Zjawisko to, obok wysokich wydatków dla samorządu, które są przeznaczane na zasiłki, rodzi również ryzyko pokoleniowego uzależnienia od pomocy społecznej, wyuczonej bezradności dzieci i młodzieży dorastających w takich środowiskach. Dlatego obok działań z zakresu aktywizacji zawodowej niezbędna jest wcześniejsza aktywizacja społeczna osób i rodzin, której celem będzie odzyskanie poczucia sprawstwa, integracja społeczna, wzrost samooceny i nabycie kompetencji miękkich, niezbędnych na rynku pracy.

Rys. 16. Wskaźnik liczby mieszkańców do 18 r.ż., które korzystają ze świadczeń na dożywianie, na 1000 osób

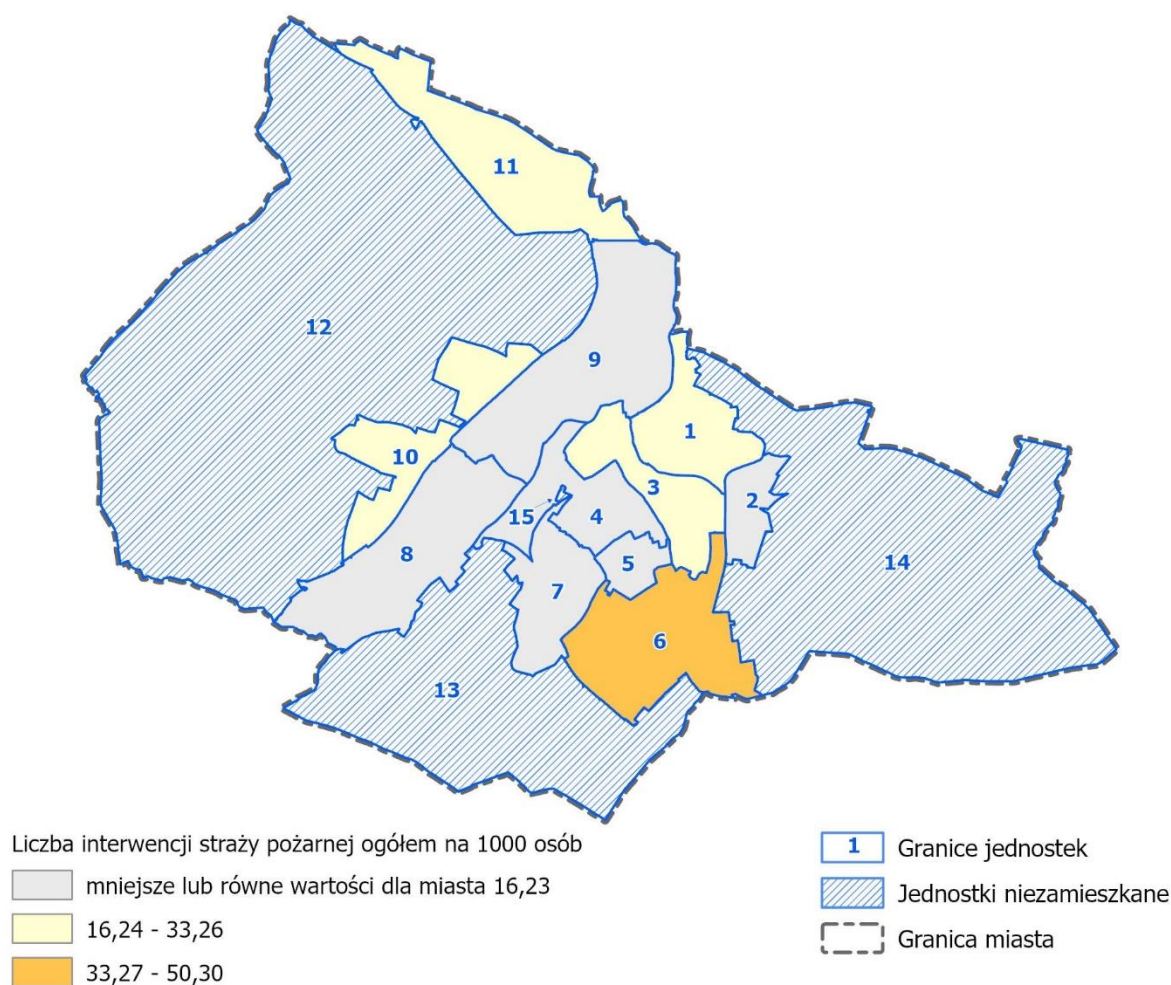
źródło: opracowanie własne.

Wskaźnik odnoszący się do liczby mieszkańców do 18 roku życia korzystających z dożywiania na 1000 osób obrazuje złą sytuację materialną rodzin, wynikającą z niskiego poziomu ich dochodów, ale często jest także powiązany z niewydolnością wychowawczą rodzin. Jest to kluczowy wskaźnik poziomu deprywacji materialnej oraz skali ubóstwa dzieci i młodzieży. Pokazuje, jaka część najmłodszego pokolenia wymaga bezpośredniego wsparcia państwa w zaspokajaniu podstawowych potrzeb żywnościowych. Wskazuje również na ryzyko utrwalania się negatywnych wzorców i zjawisko „dziedziczenia biedy”. W Kamiennej Górze najwięcej dzieci i młodzieży korzystających z dożywiania mieszka w jednostce nr 7 (5,74), natomiast wartości przekraczające średnią dla miasta występują także w czterech innych jednostkach.

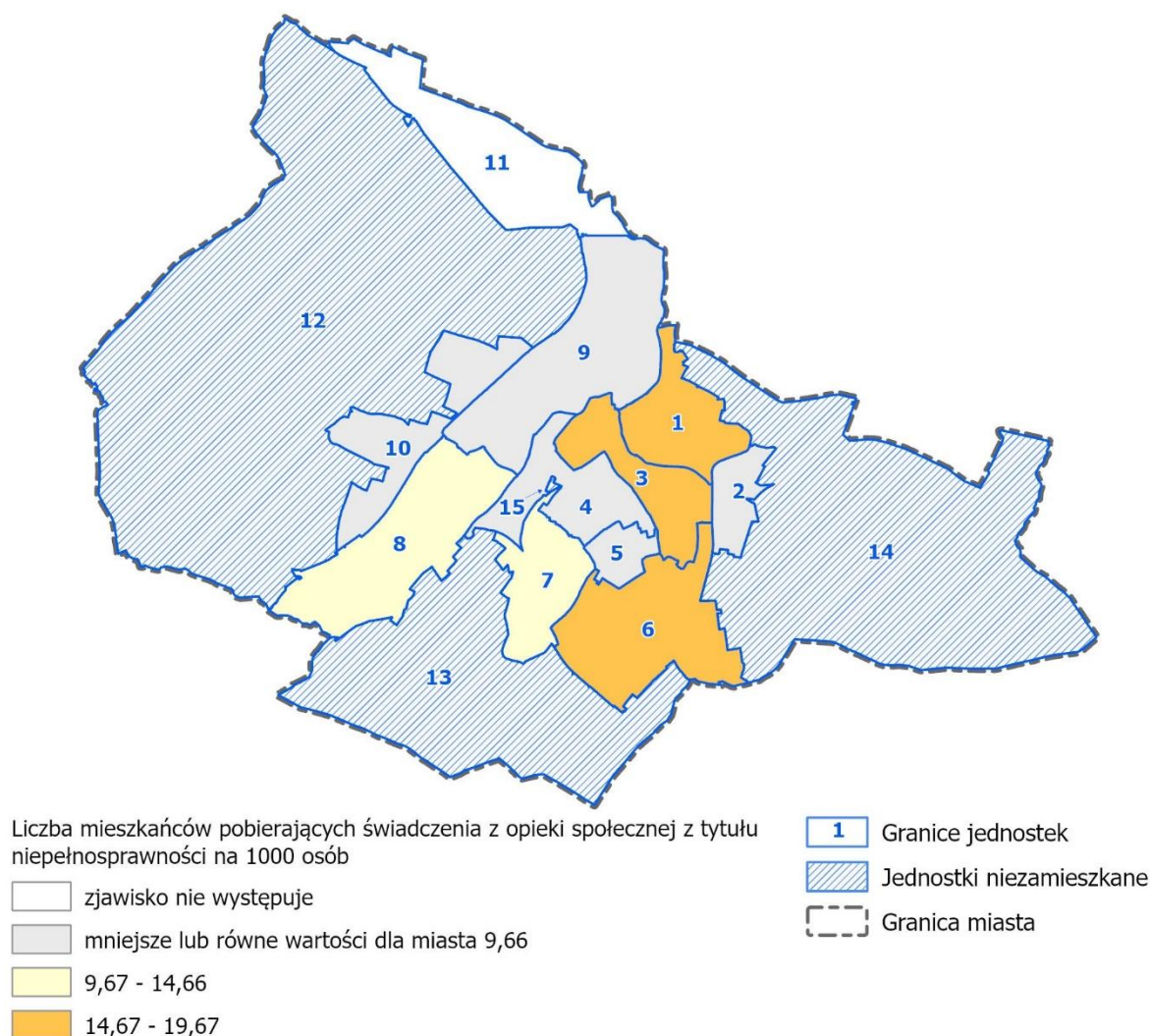
Rys. 17. Wskaźnik liczby stwierdzonych przestępstw ogółem na 1000 osób
źródło: opracowanie własne.

Wskaźnikiem ze sfery społecznej obrazującym poziom bezpieczeństwa publicznego, jest liczba przestępstw w przeliczeniu na 1000 osób w danej jednostce. Jak wynika z danych, wartość referencyjna dla miasta wynosząca 4,57 na 1000 osób została przekroczona w czterech jednostkach – 1, 3, 6 i 9, przy czym najwyższą wartość (12,78) wskaźnik ten przyjął w jednostce nr 1.

Rys. 18. Wskaźnik liczby interwencji straży pożarnej ogółem na 1000 osób
źródło: opracowanie własne.

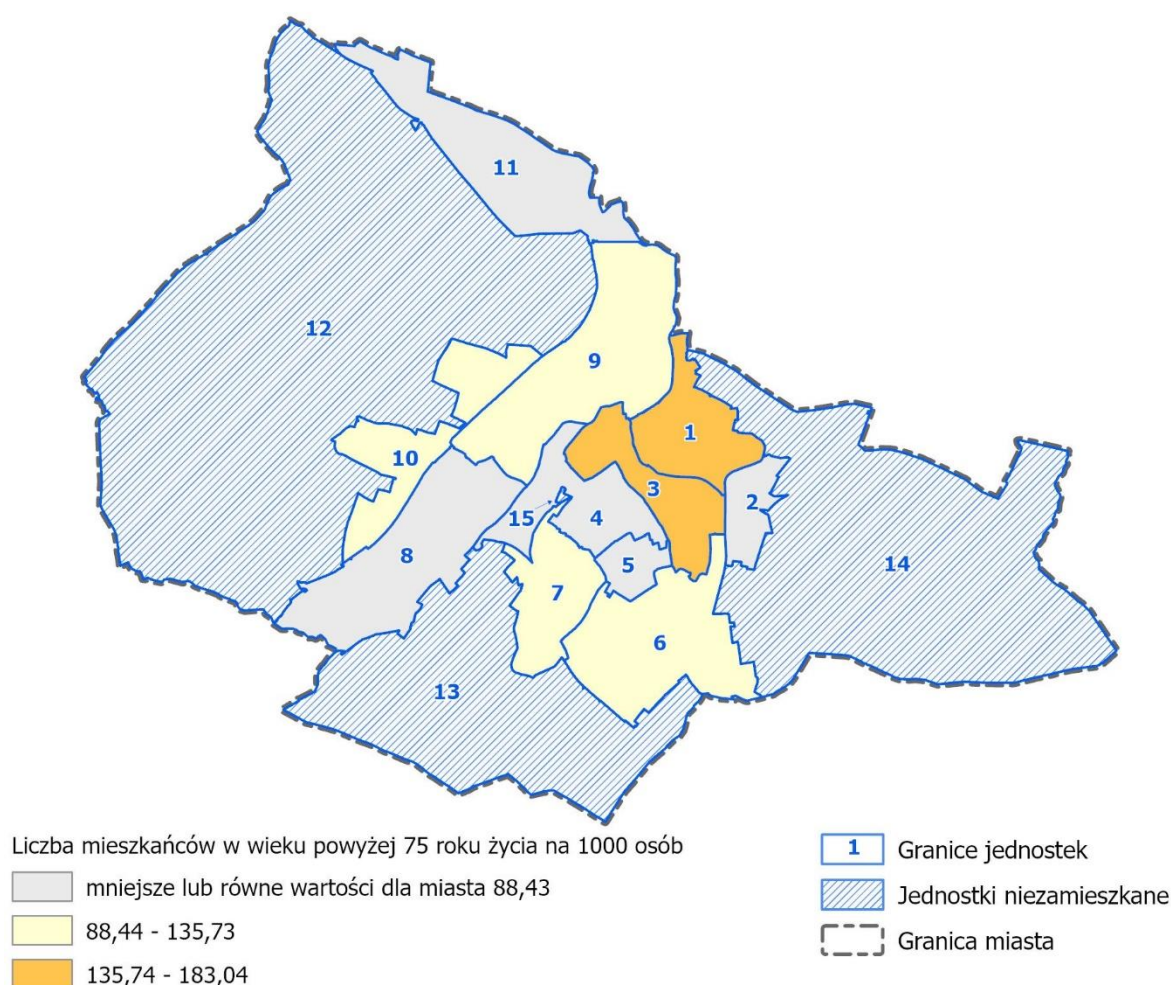
O poziomie bezpieczeństwa świadczy także liczba interwencji Państwowej Straży Pożarnej na 1000 osób. Wartość średnia dla miasta, wynosząca 16,23 na 1000 osób, została przekroczona w 5 spośród 11 jednostek, jednak najwyższą wartość wskaźnik osiągnął w jednostce nr 6 – 50,30. Wskaźnik ten odnosi się do bezpieczeństwa publicznego, w tym technicznego i drogowego, a także miejscowych zagrożeń, do których należy zaliczyć wypadki komunikacyjne, awarie techniczne czy usuwanie skutków anomalii pogodowych. Wskaźnik odnosi się również do bezpieczeństwa w budynkach mieszkalnych - obrazuje ich stan techniczny oraz sposób użytkowania przez mieszkańców (np. interwencje związane z tlenkiem węgla lub pożarami sadzy). W ostatnich latach wysoka liczba interwencji wiąże się także z gwałtownymi zjawiskami pogodowymi.

Rys. 19. Wskaźnik liczby mieszkańców pobierających świadczenia z opieki społecznej z tytułu niepełnosprawności na 1000 osób

źródło: opracowanie własne.

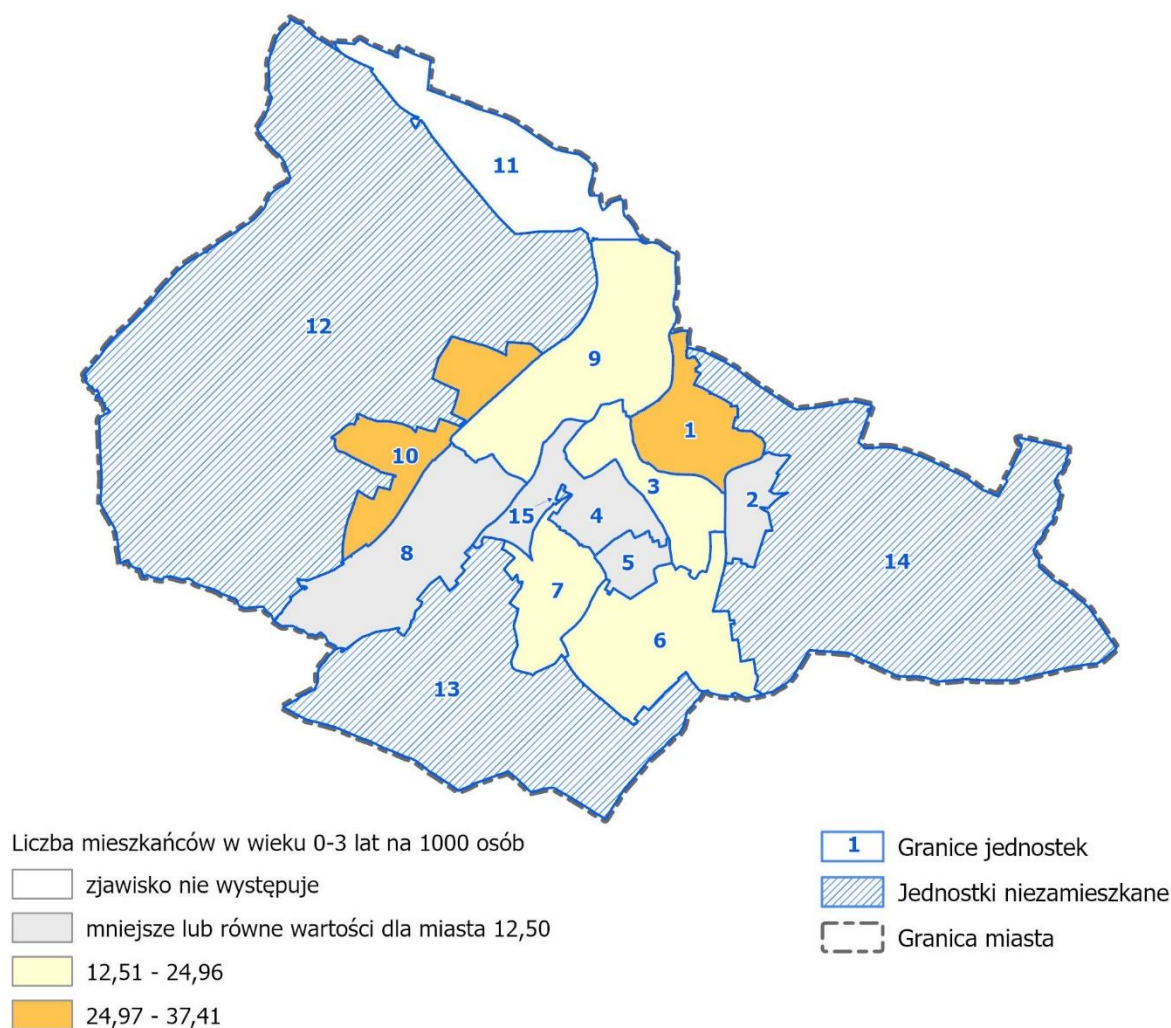
Wskaźnik liczby niepełnosprawnych mieszkańców pobierających świadczenia z pomocy społecznej na 1000 osób świadczy o problemie wykluczenia społecznego osób z niepełnosprawnością. Obrazuje także skalę potrzeb w zakresie poprawy dostępności przestrzeni i obiektów, tworzących w przypadku przedwojennej zabudowy centrum miast, a także osiedli z lat 60-70, tj. enklaw wykluczenia. W takich przypadkach identyfikujemy podwójne bariery – ekonomiczne, z powodu problemów osób z niepełnosprawnościami na otwartym rynku pracy i konieczności korzystania z pomocy społecznej oraz techniczne – brak wind, wąskie klatki schodowe, wysokie krawężniki, brak poręczy i ławek. Koncentracja dużej liczby mieszkańców o szczególnych potrzebach w zakresie dostępności może przesądzić o uznaniu danej jednostki za zdegradowaną. Wyższy od średniej dla miasta udział osób z niepełnosprawnościami korzystającymi z pomocy społecznej (9,66 na 1000 osób) odnotowano w pięciu jednostkach, najwyższy – 19,67 – w jednostce nr 1.

Rys. 20. Wskaźnik liczby mieszkańców w wieku powyżej 75 r. ż. na 1000 osób

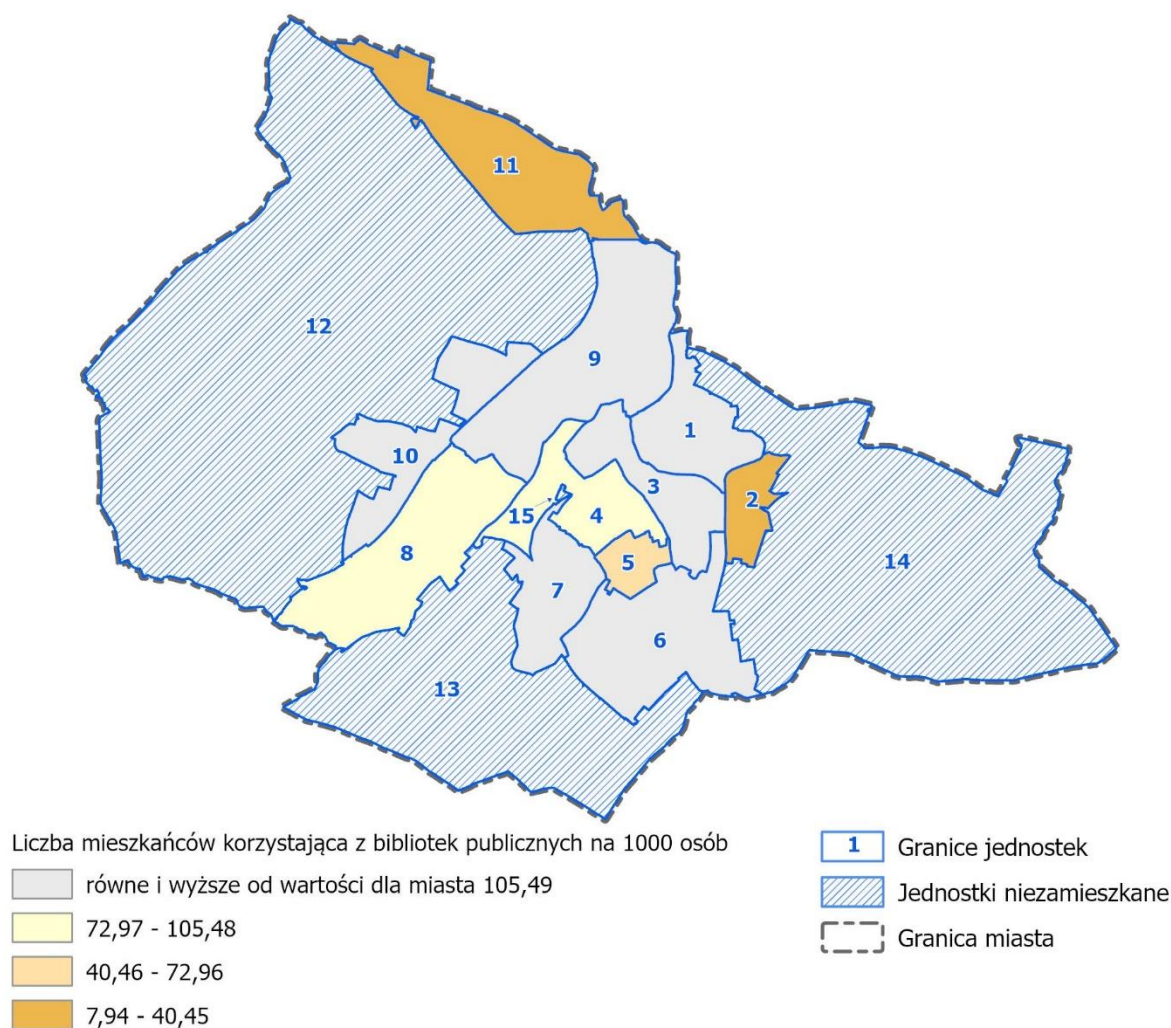
źródło: opracowanie własne.

Kolejnym zjawiskiem w sferze społecznej poddanym analizie jest liczba mieszkańców w wieku powyżej 75 lat na 1000 osób. Wskaźnik ten obrazuje skalę problemów demograficznych - stopień starzenia się społeczeństwa, ale także koncentrację osób ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności, jak i problemy rynku pracy. Jednym z podstawowych problemów ekonomicznych starzejących się społeczeństw jest zmniejszanie się zasobów siły roboczej, a w konsekwencji zmniejszenie wpływów do budżetu z tytułu podatków przy rosnącej skali potrzeb dla zapewnienia seniorom dobrych warunków do życia. Osoby starsze wymagają dostosowanej do ich potrzeb i możliwości infrastruktury, świadczenia usług opiekuńczych oraz związanych z zagospodarowaniem czasu wolnego. Wartość referencyjna wynosząca 88,43 na 1000 mieszkańców została przekroczona w sześciu jednostkach osiągając najwyższą wartość 183,04 w jednostce nr 3, zaś w jednostce nr 1 - 151,43.

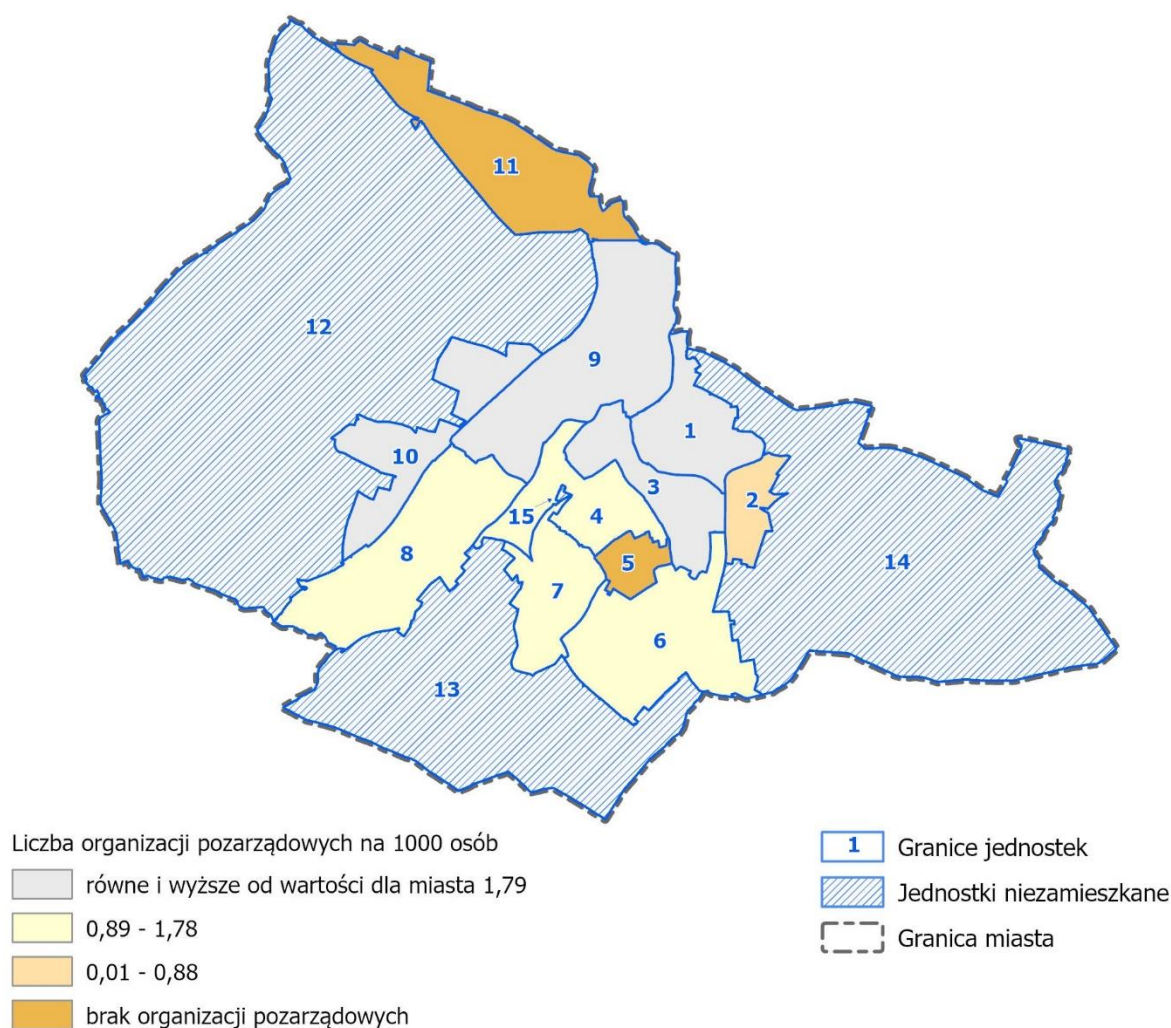
Rys. 21. Wskaźnik liczby mieszkańców w wieku 0-3 lata na 1000 osób
źródło: opracowanie własne.

Wskaźnik najmłodszych mieszkańców - w wieku 0-3 lata na 1000 osób - powiązany jest z koncentracją osób z potrzebami w zakresie dostępności - rodziców poruszających się w przestrzeni miejskiej z wózkami. Więcej dzieci do 3 roku życia niż średnia dla miasta (12,50 na 1000 osób) mieszka w sześciu jednostkach – 1, 3, 6, 7, 9 i 10, przyjmując najwyższą wartość w jednostce nr 10 (37,41) i 1 (27,53). Bariery architektoniczne, szerokość chodników, rozmieszczenie małej architektury, takiej jak ławki, mogą istotnie wpływać na komfort poruszania się. Ponadto duża liczba dzieci w wieku do 3 lat generuje potrzeby w zakresie rozwoju usług publicznych – żłobków oraz dostępu do ogólnodostępnych placów zabaw i terenów rekreacji dla tej grupy wiekowej, przystosowanych do potrzeb najmłodszych. Niezbędna jest więc w takich przypadkach rozbudowa infrastruktury opiekuńczej, a także właściwe rozmieszczenie małej architektury oraz zapewnienie placów zabaw, które będą bezpieczne, ogrodzone, z miękką nawierzchnią i urządzeniami do wczesnej stymulacji rozwoju. Obecność infrastruktury dla najmłodszych wpływa także na decyzje młodych rodzin o wyborze miejsca zamieszkania, jest więc elementem przeciwdziałania starzeniu się lokalnych społeczności.

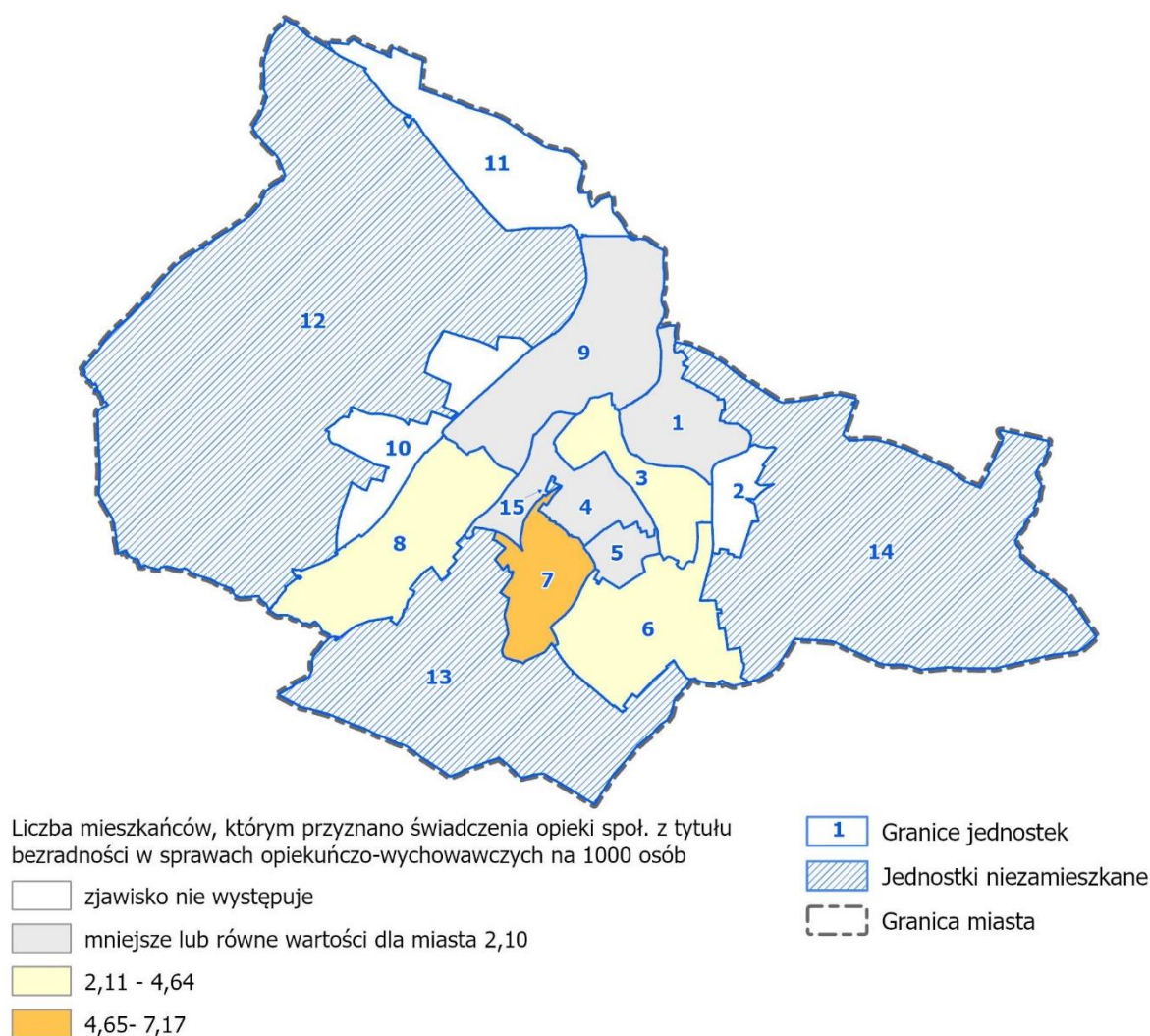
Rys. 22. Wskaźnik liczby mieszkańców korzystających z bibliotek publicznych na 1000 osób
 źródło: opracowanie własne.

Zakres niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym oceniono analizując liczbę użytkowników bibliotek publicznych. W przypadku tego wskaźnika wartość powyżej średniej wynoszącej 105,49 na 1000 osób jest pozytywnym zjawiskiem, a poniżej średniej - negatywnym. Jak wynika z analizy danych, korzystną tendencję zidentyfikowano w 6 jednostkach, zaś negatywną w pięciu – nr 2, 4, 5, 8, 11. Najniższy udział korzystających z bibliotek (7,95) stwierdzono w jednostce nr 11. Warto zauważyć, że czytelnictwo jest także miernikiem kapitału społecznego, zaś biblioteka w lokalnych społecznościach pełni rolę tzw. „trzeciego miejsca” – bezpłatnej przestrzeni spotkań i aktywności kulturalnej. Proces rewitalizacji powinien więc stymulować rozwój kapitału społecznego i uczestnictwa w życiu publicznym.

Rys. 23. Wskaźnik liczby organizacji pozarządowych na 1000 osób
źródło: opracowanie własne.

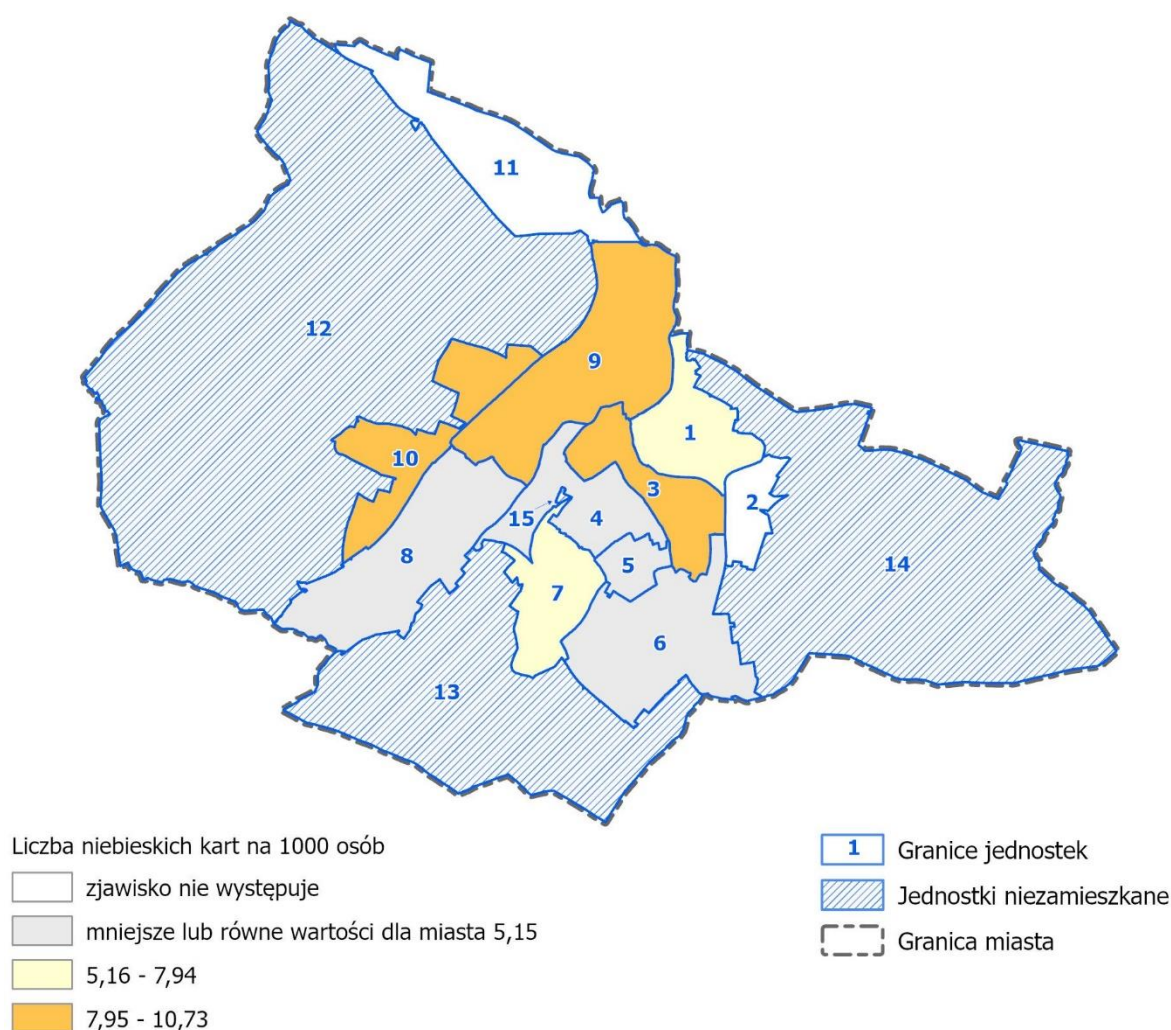
Wskaźnik odnoszący się do liczby organizacji pozarządowych na 1000 osób obrazuje potencjał lokalnego kapitału społecznego. Organizacje pozarządowe przyczyniają się do wzrostu aktywności społeczności, stanowią istotny czynnik rozwoju kapitału społecznego. Duża liczba organizacji pozarządowych jest więc zjawiskiem pożądanym, gdyż przyczynia się do wsparcia dzieci, młodzieży, osób w trudnej sytuacji życiowej, osób wykluczonych, a także często rozwoju sportowego i kulturalnego lokalnej społeczności. Ich wysoka liczebność, ale także aktywność są dowodem wysokiego zaufania społecznego, aktywności obywatelskiej i więzi społecznych. Jak wynika z danych, organizacje pozarządowych brakuje w jednostkach 5 oraz 11, niewielkich ich udział odnotowano w jednostkach 2, a także 4, 6, 7 i 8, co oznacza, że zadowalająca sytuacja pod tym względem jest jedynie w czterech jednostkach.

Rys. 24. Wskaźnik liczby mieszkańców którym przyznano świadczenia opieki społecznej z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych na 1000 osób

źródło: opracowanie własne.

Problem bezradności opiekuńczo-wychowawczej zdiagnozowano za pomocą wskaźnika liczby osób w rodzinach pobierających świadczenia pieniężne z opieki społecznej z tego tytułu na 1000 osób. Wskaźnik przyjął wyższą od referencyjnej wartość w jednostkach nr 3, 6, 7 i 8 (2,10 na 1000 osób), spośród których najwyższą w jednostce nr 3 - 4,36. Wskaźnik ten pozwala określić skalę dysfunkcji w danej społeczności wskazując, jaka część mieszkańców nie radzi sobie z podstawowymi funkcjami opiekuńczymi i wychowawczymi bez wsparcia systemowego. Miernik pozwala zidentyfikować obszary problemowe, gdzie kumulują się trudności wychowawcze, a także zaplanować w dalszej kolejności działania asystentów rodziny, placówek wsparcia dziennego oraz programy profilaktyczne, mające na celu zmniejszenie liczby rodzin wymagających pomocy. Wysoki poziom tego wskaźnika często współwystępuje z innymi problemami, takimi jak bezrobocie czy uzależnienia, co wymaga budowania kompleksowych strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Rys. 25. Wskaźnik liczby niebieskich kart na 1000 osób
źródło: opracowanie własne.

Wskaźnik obrazuje sytuację społeczną, w tym kondycję wychowawczą rodzin, wyrażoną liczbą niebieskich kart, w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w danej jednostce. Procedura założenia „niebieskiej karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Wskaźnik obrazuje dysfunkcje i obszary wymagające natychmiastowej interwencji państwa oraz służb socjalnych - wysoka liczba zarejestrowanych „niebieskich kart” świadczy o występowaniu problemu w rodzinach, które wymagają wsparcia w zakresie ochrony życia, zdrowia, a także mienia. Zjawisko nie występuje tylko w jednej jednostce, skalę nie przekraczającą średniej dla miasta (5,15 na 1000 osób) ma w pięciu jednostkach, w pięciu kolejnych 1, 3, 7, 9 i 10 problem przemocy przekracza wartość referencyjną – najbardziej w jednostkach nr 3 (10,73) oraz nr 10 (10,20).

3.6. SFERA GOSPODARCZA

Do analizy sfery gospodarczej wybrano 3 wskaźniki ilustrujące sytuację lokalnego rynku pracy i kondycję lokalnej przedsiębiorczości.

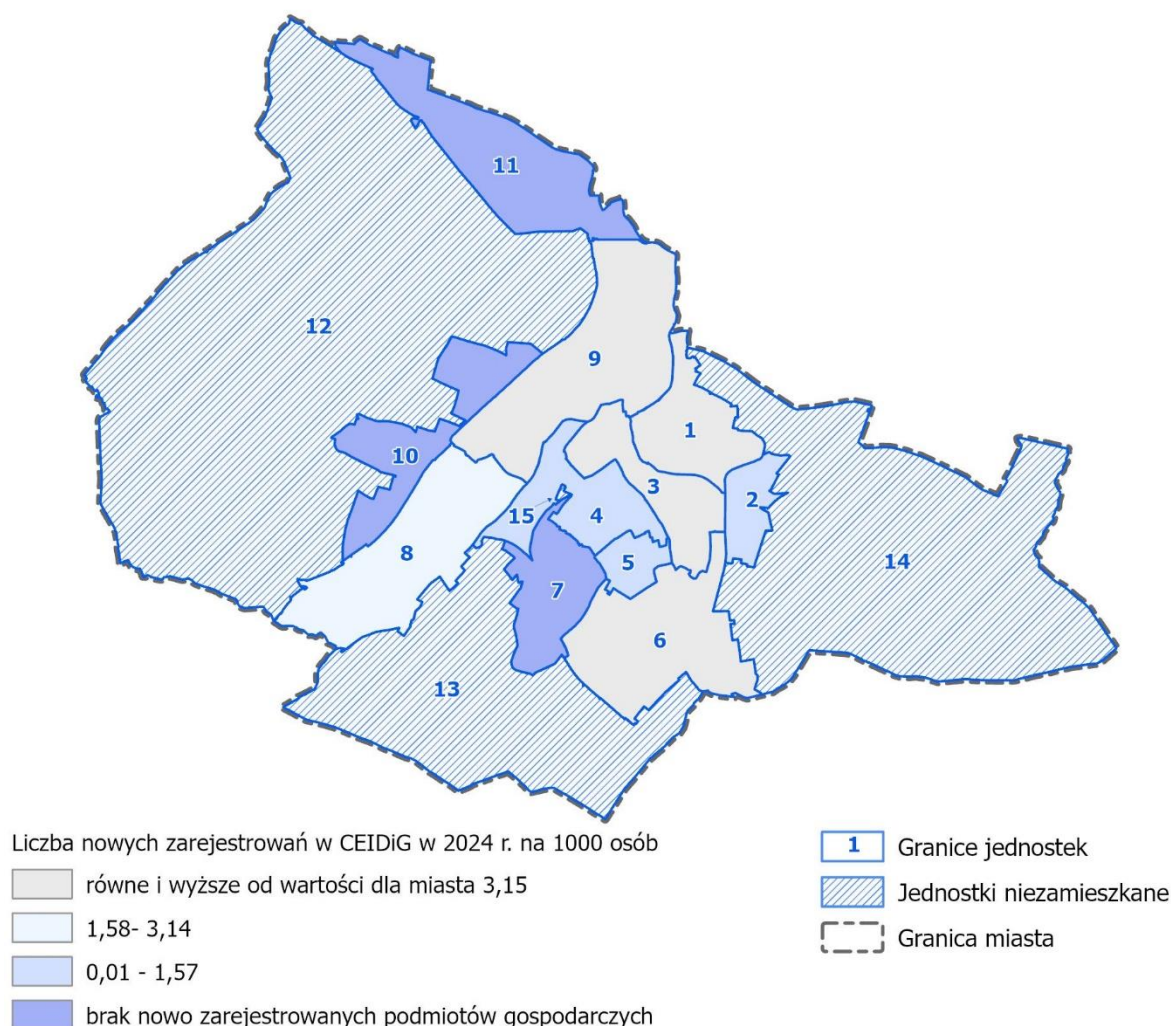
Tab. 25. Zestawienie wskaźników sfery gospodarczej

ID jednostki	Liczba nowych zarejestrowań w CEIDG 2024 r. na 1000 osób	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w CEIDG na 1000 osób	Liczba wyrejestrowań z CEIDG w 2024 r. na 1000 osób
1.	12,78	58,01	5,90
2.	1,05	31,56	0,00
3.	3,35	68,05	2,35
4.	1,33	61,23	1,00
5.	1,42	30,20	0,47
6.	5,99	53,89	3,59
7.	0,00	38,74	2,87
8.	3,02	35,47	1,89
9.	4,50	61,15	1,35
10.	0,00	78,23	0,00
11.	0,00	39,68	0,00
12.			
13.			
14.			
15.			
Miasto	3,15	50,46	1,73

Oznaczenia kolorystyczne:

- W nagłówku czerwoną czcionką wyróżniono wskaźniki o charakterze negatywnym/destymulanty (kryzys występuje kiedy wartość wskaźnika jednostki jest wyższa od wartości wskaźnika dla miasta) natomiast zieloną czcionką wskaźniki o charakterze pozytywnym/stymulanty (kryzys występuje kiedy wartość wskaźnika jednostki jest niższa od wartości wskaźnika dla miasta).
- Niebieskim wypełnieniem wierszy wyróżniono jednostki niezamieszkane.
- Czerwonym wypełnieniem z czerwoną czcionką wyróżniono komórki, których wartość wskaźnika wskazuje na zjawisko kryzysowe.

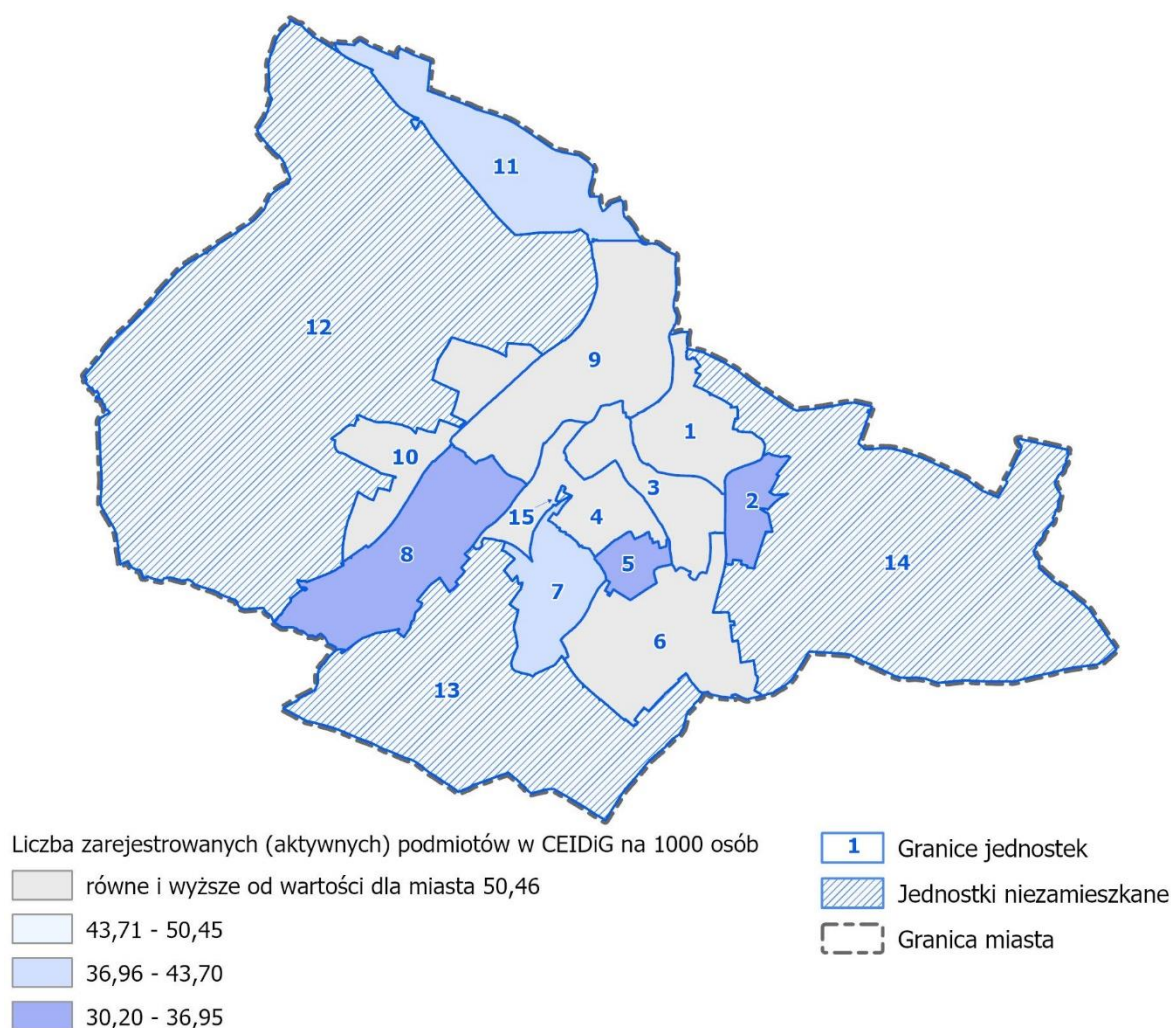
Źródło: opracowanie własne.

Rys. 26. Wskaźnik liczby nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w CEIDG w 2024 r. na 1000 osób

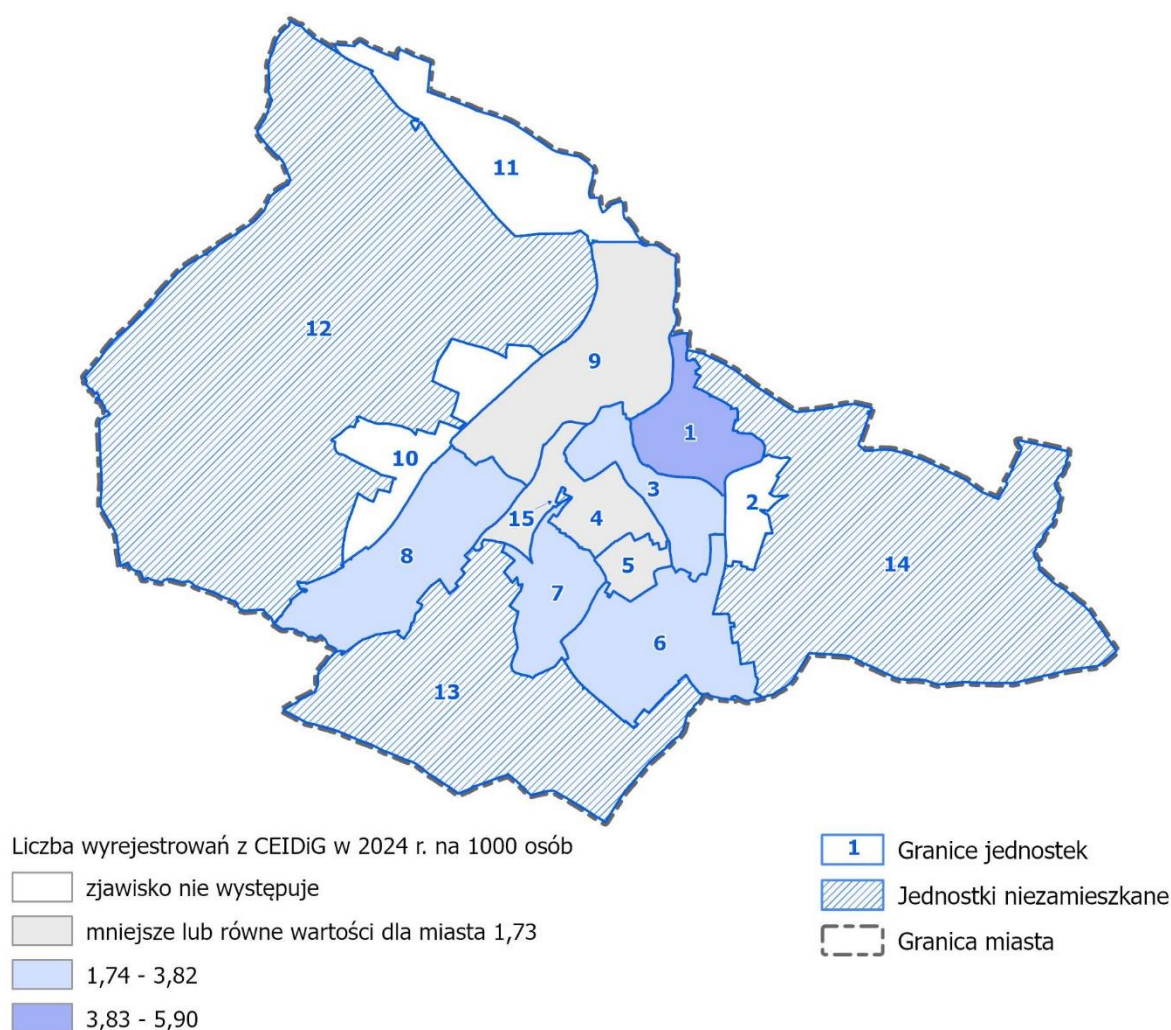
źródło: opracowanie własne.

Wskaźnik liczby nowych zarejestrowań w CEIDG na 1000 osób (w 2024 r.) określa zdolność lokalnej społeczności do prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek, a tym samym do podejmowania ryzyka gospodarczego. Ilustruje on tzw. „przyrost netto” biznesu. Jeśli liczba nowych firm przewyższa liczbę zamkniętych, lokalny rynek jest rozwojowy i stabilny; w przeciwnym razie możemy mówić o stagnacji lub kryzysie lokalnej przedsiębiorczości. Wskaźnik jest więc istotnym miernikiem optymizmu gospodarczego. Brak tego zjawiska w jednostkach zamieszkałych sugeruje kryzys – w Kamiennej Górze sytuacja ta występuje w jednostkach 7, 10 i 11. Niską przedsiębiorczością cechują się także jednostki 2, 4, 5, 8, co wskazuje na problemy w sferze gospodarczej w większości analizowanych jednostek.

Rys. 27. Wskaźnik zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w CEIDG na 1000 osób
 źródło: opracowanie własne.

Wskaźnik zarejestrowanych działalności gospodarczych w CEIDG na 1000 osób obrazuje aktywność gospodarczą mikro oraz małych przedsiębiorstw, a także potencjał lokalnej gospodarki. Jest jednym z najczulszych mierników oddolnej dynamiki gospodarczej, świadczącym o tym, że lokalna społeczność dostrzega szanse rynkowe i ma odwagę podejmować ryzyko finansowe. W regionach o słabej kondycji dużych zakładów pracy, wysoki wskaźnik podmiotów w CEIDG może sygnalizować dużą elastyczność mieszkańców i ich zdolność do samozatrudnienia (tzw. przedsiębiorczość z konieczności lub poszukiwanie nisz). Warto dodać, że działalność gospodarcza mieszkańców oznacza także wpływy z podatku PIT do budżetu gminy, co bezpośrednio przekłada się na możliwości inwestycyjne samorządu. Niski potencjał gospodarczy w Kamiennej Górze mają jednostki 2, 5, 7, 8 i 11 - najgorsza sytuacja jest w jednostce nr 5 (30,20).

Rys. 28. Wskaźnik liczby wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych z CEIDG, w 2024 r. na 1000 osób

źródło: opracowanie własne.

Wskaźniki dotyczące liczby podmiotów zarejestrowanych w CEIDG oraz nowych zarejestrowań należy zestawić z wartością wskaźnika wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych z CEIDG, prezentującego słabą kondycję sektora MŚP. Wartość referencyjna wskaźnika dla Kamiennej Góry wynosi 1,73. Wartości powyżej tego wskaźnika świadczą o zjawisku kryzysowym, o tym, że liczba wyrejestrowanych firm przewyższa liczbę zarejestrowanych, co dowodzi niskiej stabilności działalności gospodarczej. Sytuacja taka występuje w jednostkach nr 1, 3, 6, 7, 8, a największy kryzys zdiagnozowano w jednostce nr 1 (5,90 na 1000 osób).

3.7. SFERA ŚRODOWISKOWA

Do analizy podsystemu środowiskowego wzięto pod uwagę 3 wskaźniki ilustrujące problemy interwencji straży pożarnej z tytułu podtopień i nawałnic, osób mieszkających na terenach szczególnego zagrożenia powodziowego i niebezpiecznych odpadów, obniżających standardy jakości środowiska.

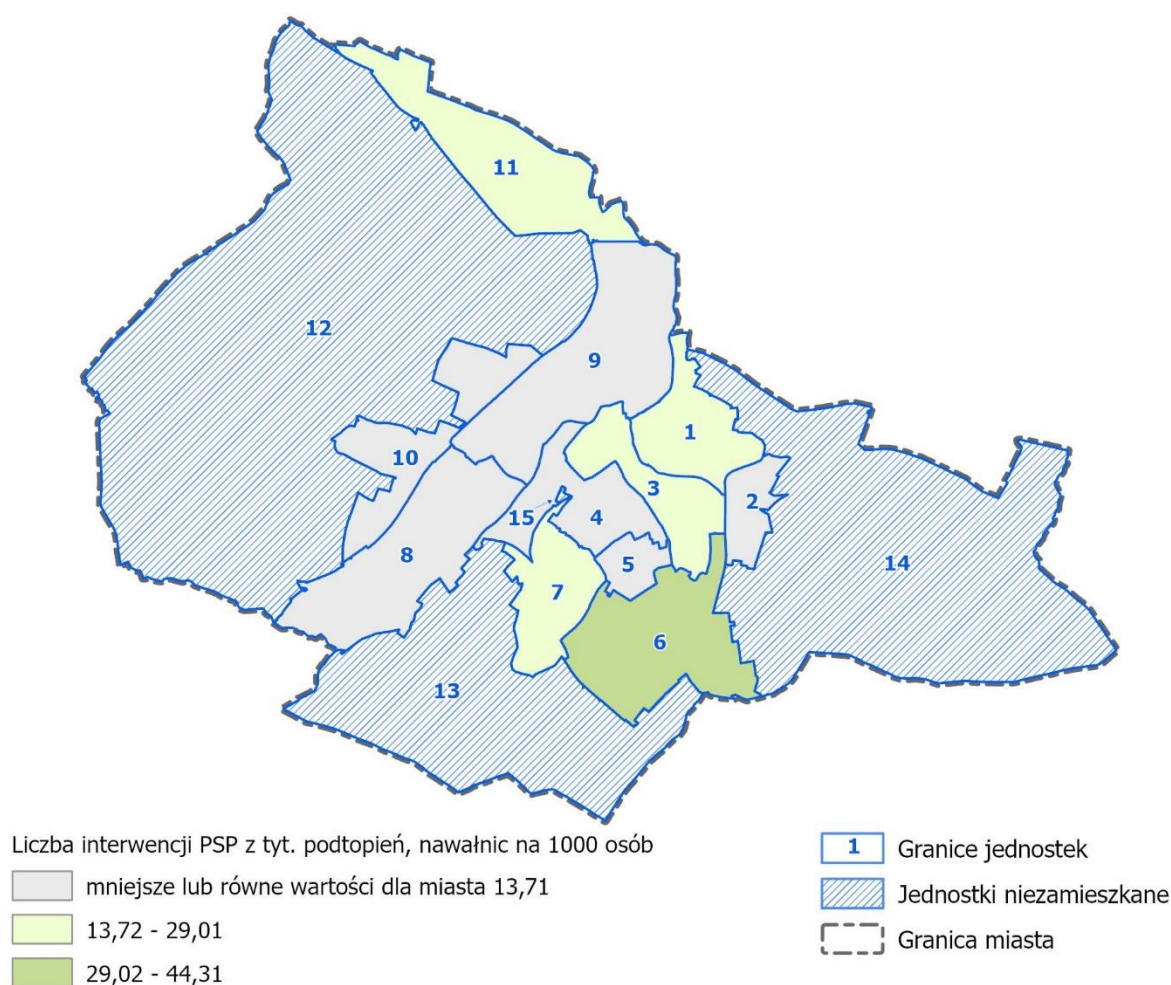
Tab. 26. Zestawienie wskaźników sfery środowiskowej

ID jednostki	Liczba interwencji PSP z tyt. podtopień, nawałnic na 1000 osób	Liczba mieszkańców na terenach zagrożenia powodziowego na 1000 osób	Powierzchnia wyrobów zawierających azbest w m ² na 1000 osób
1.	28,52	211,41	1024,58
2.	0,53	0,00	14,20
3.	18,10	557,49	189,07
4.	3,99	356,41	201,00
5.	12,27	0,00	213,78
6.	44,31	43,71	694,01
7.	15,78	0,00	467,72
8.	9,43	214,72	12,45
9.	7,19	95,32	981,12
10.	13,61	0,00	500,00
11.	21,16	0,00	169,31
12.			
13.			
14.			
15.			
Miasto	13,71	199,70	354,81

Oznaczenia kolorystyczne:

- W nagłówku czerwoną czcionką wyróżniono wskaźniki o charakterze negatywnym/destymulanty (kryzys występuje kiedy wartość wskaźnika jednostki jest wyższa od wartości wskaźnika dla miasta).
- Niebieskim wypełnieniem wierszy wyróżniono jednostki niezamieszkane.
- Czerwonym wypełnieniem z czerwoną czcionką wyróżniono komórki, których wartość wskaźnika wskazuje na zjawisko kryzysowe.

Źródło: opracowanie własne.

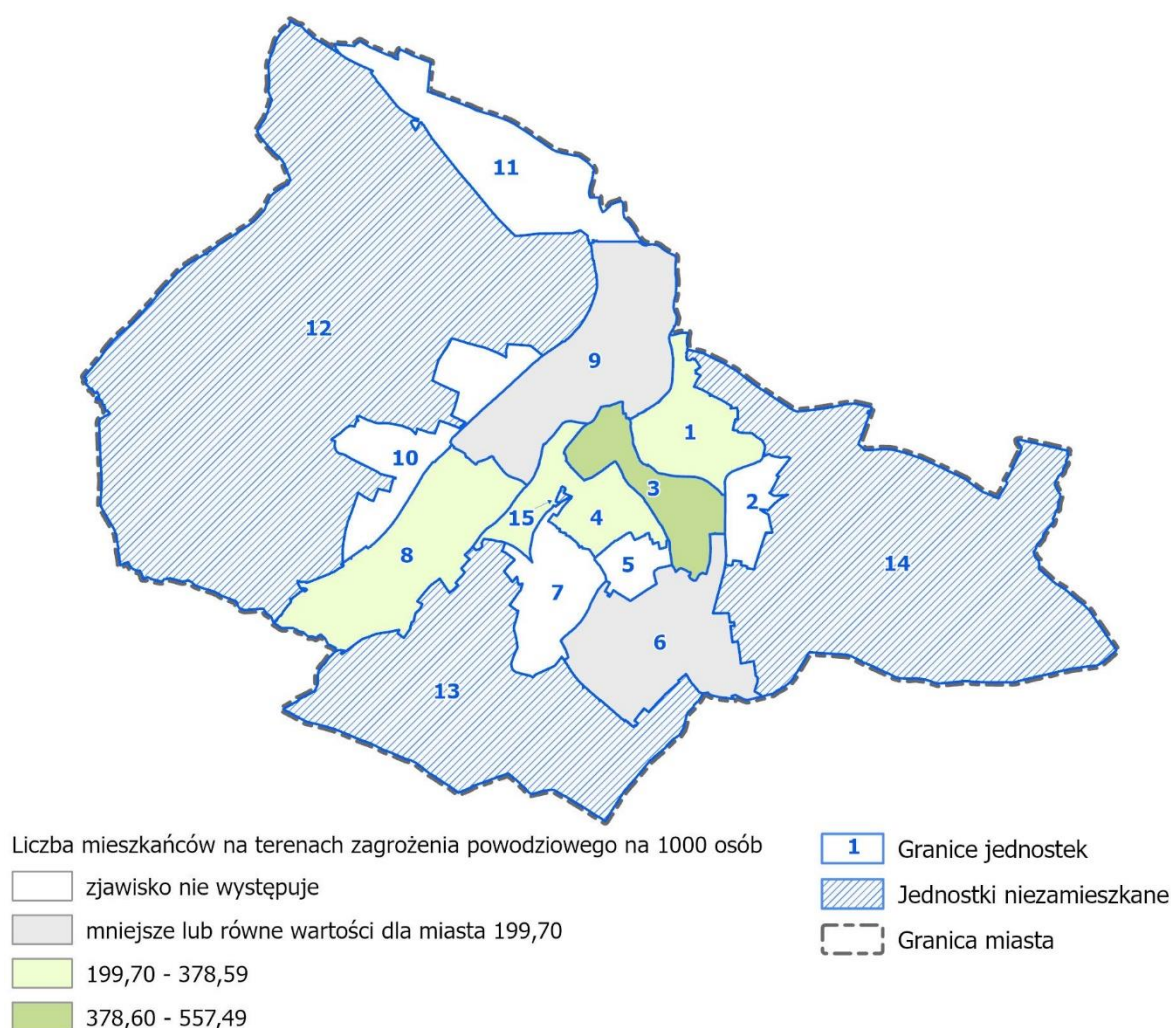

Rys. 29. Wskaźnik liczby interwencji Państwowej Straży Pożarnej z tytułu podtopień, nawałnic na 1000 osób

źródło: opracowanie własne.

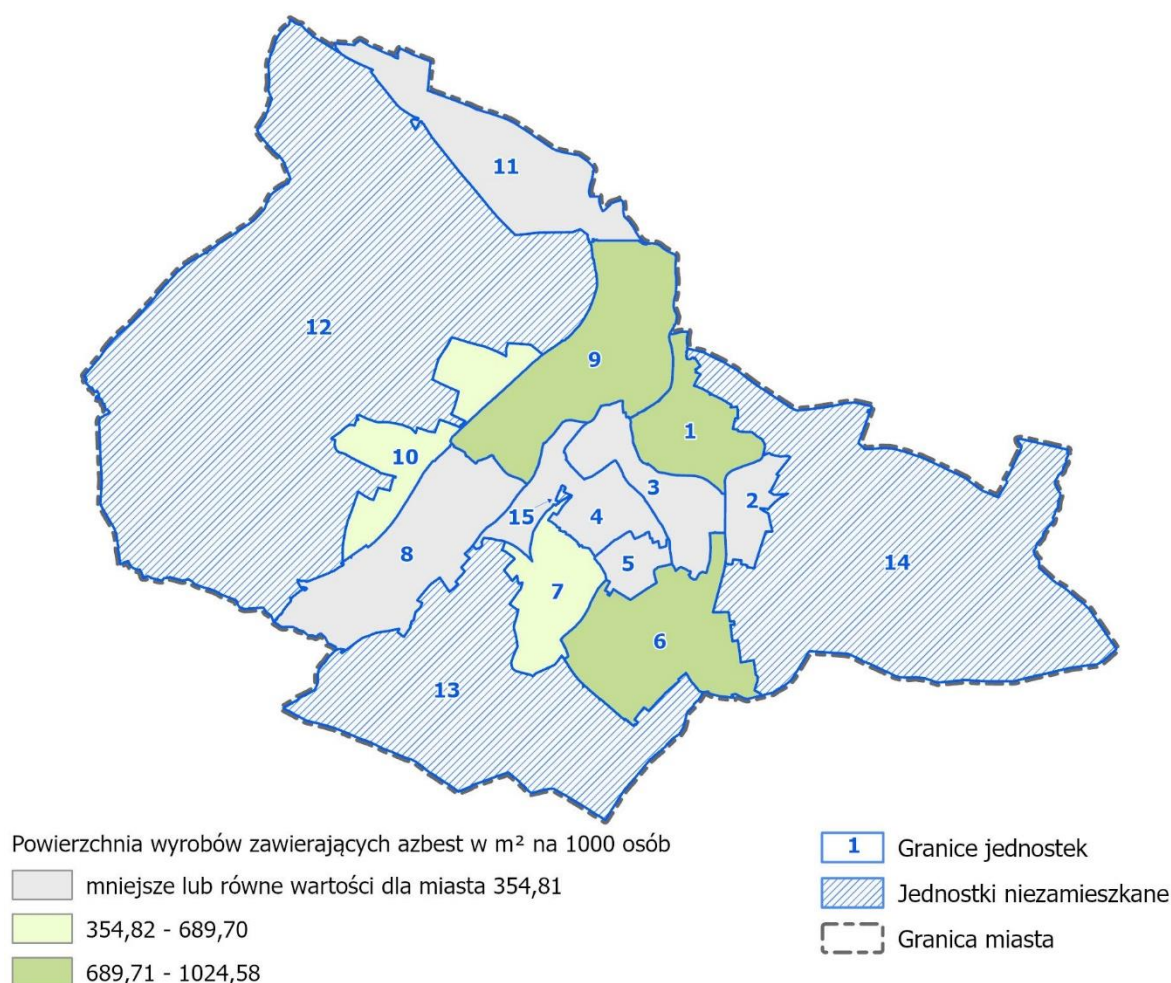
Wskaźnik liczby interwencji straży pożarnej z tytułu podtopień i nawałnic na 1000 osób obrazuje negatywne zjawisko powiązane z przekroczeniem standardów jakości środowiska. Podtopienia i nawałnice z jednej strony są zjawiskami naturalnymi z drugiej strony wzmacniać je może działalność człowieka np. uszczelnianie gruntu powoduje wzmożony spływ powierzchniowy powodując lokalne podtopienia. Występowanie podtopień i nawałnic stanowi zagrożenie dla bezpieczeństwa i zdrowia ludzi oraz ich mienia.

Na terenie Kamiennej Góry w 2024 r. straż pożarna 261 razy interweniowała w związku ze zgłoszeniami dotyczącymi podtopień i nawałnic, a wartość omawianego wskaźnika dla miasta wynosiła 13,71. Jednostki 7, 3, 11, 1 i 6 dla których wartość wskaźnika była wyższa od referencyjnej uznaje się za będące w stanie kryzysu. W jednostce numer 6, gdzie w 2024 r. odnotowano najwięcej, bo aż 74 interwencje straży pożarnej z tytułu podtopień i nawałnic, wartość wskaźnika była ponad trzykrotnie wyższa od średniej dla miasta.

Rys. 30. Wskaźnik liczby mieszkańców na terenach szczególnego zagrożenia powodzią na 1000 osób
źródło: opracowanie własne.

Bardzo niebezpiecznym zjawiskiem zdiagnozowanym na terenie Kamiennej Góry jest występowanie zabudowy mieszkaniowej na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią tj. obszarach na, których ryzyko wystąpienia powodzi jest wysokie (przeciętnie raz na 10 lat) i średnie (przeciętnie raz na 100 lat). Powódź jest jedną z najbardziej groźnych i niszczycielskich w skutkach klęsk żywiołowych, doprowadzającą do wymiernych strat społecznych i materialnych. Zagrożenie powodzią na terenie miasta związane jest z rzeką Bóbr – największym lewobrzeżnym dopływem Odry, której koryto biegnąc z południowego zachodu w kierunku północno wschodnim, przecina miasto niemalże na dwie równe połowy. W skali miasta na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią mieszkają 3803 osoby, co stanowi 20% jego populacji, a wartość wskaźnika liczby mieszkańców na terenach szczególnego zagrożenia powodzią na 1000 osób wynosi 199,70. Wartość wskaźnika jest niższa od referencyjnej w jednostkach nr 6 i 9, z kolei w jednostkach 1, 8, 4 i 3 jest od niej wyższa, co świadczy o kryzysie. Najwięcej osób zagrożonych ryzykiem wystąpienia powodzi i jej skutków – 1663, znajduje się na terenie jednostki numer 3, tym samym wartość wskaźnika jest tu najwyższa i ponad dwukrotnie wyższa od wartości dla miasta. Omawiane zjawisko nie występuje na terenie jednostek 2, 5, 7, 10 i 11.

Rys. 31. Wskaźnik powierzchni wyrobów zawierających azbest do unieszkodliwienia w m² na 1000 osób
źródło: opracowanie własne.

Kolejnym wskaźnikiem analizowanym w sferze środowiskowej jest występowanie wyrobów zawierających azbest. Przekroczenie normy tego wskaźnika stanowi poważne zagrożenie dla zdrowia ludzi. Azbest jest zaliczany do dziesięciu najgroźniejszych substancji zanieczyszczających na ziemi i znajduje się w wykazie Ministerstwa Zdrowia jako niebezpieczna substancja chemiczna o udowodnionym działaniu rakotwórczym dla człowieka. Występowanie wyrobów azbestowych, wymagających unieszkodliwienia, stanowi problem wszystkich zamieszkałych jednostek na terenie Kamiennej Góry. Wartość wskaźnika powierzchni wyrobów zawierających azbest w przeliczeniu na 1000 osób dla miasta wynosi 354,81. Wartość ta została przekroczona w jednostkach 7 i 10 oraz 6, 9 i 1, co świadczy o sytuacji kryzysowej. Wartość wskaźnika w jednostce numer 1 była najwyższa – 1024,58, co stanowiło niemal 3-krotność wartości referencyjnej.

3.8. SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA

W analizie podsystemu przestrzenno-funkcjonalnego wykorzystano 6 wskaźników odnoszących się do problemów związanych z wyposażeniem w infrastrukturę techniczną i społeczną, dostępnością usług publicznych, dostępnością komunikacyjną oraz dostępnością terenów publicznych z zakresu sportu i rekreacji.

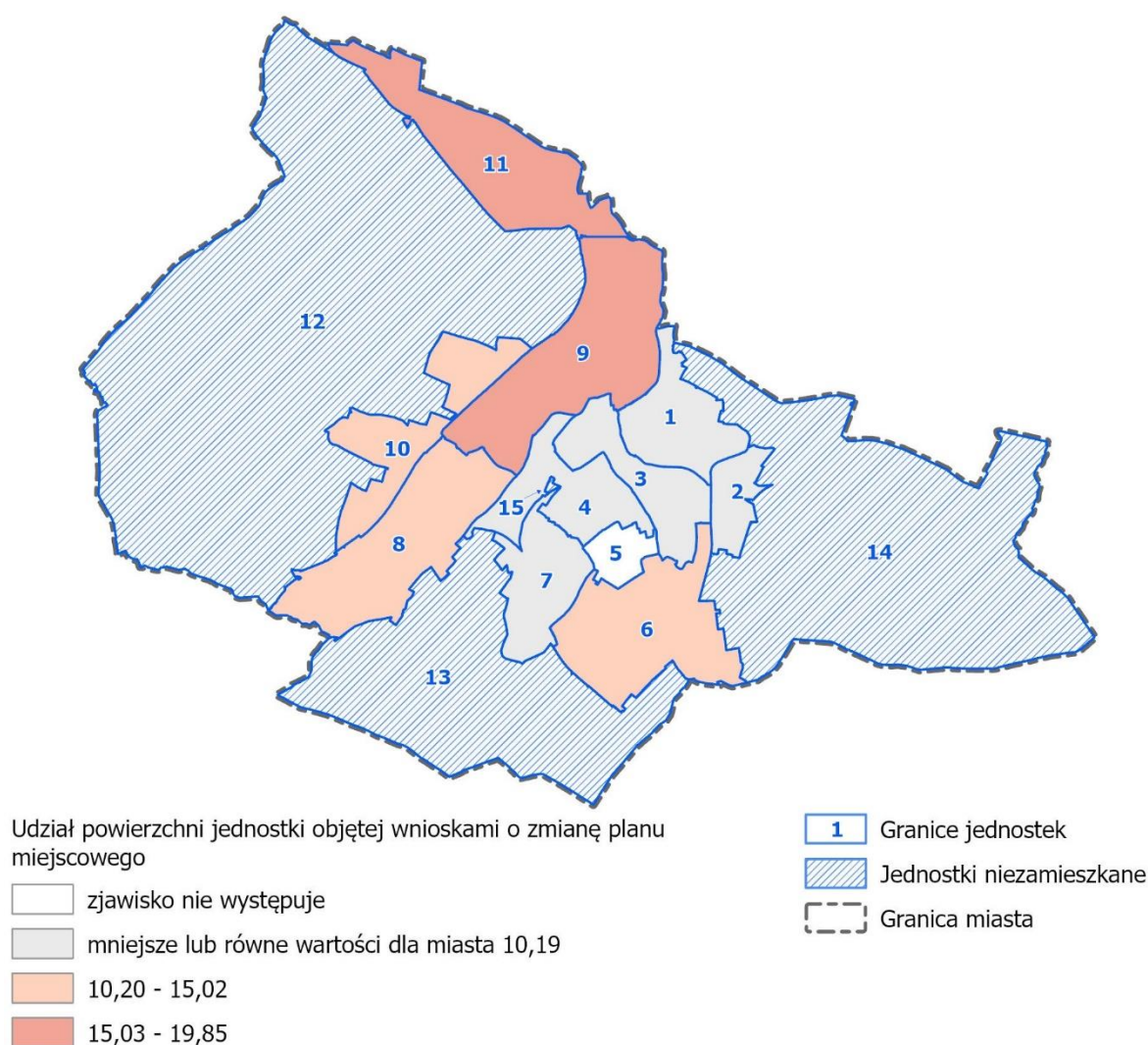
Tab. 27. Zestawienie wskaźników sfery przestrzenno-funkcjonalnej

ID jednostki	Udział powierzchni jednostki objęty wnioskami o zmianę planu miejscowego [%]	Liczba o mieszkańców poza zasięgiem Aglomeracji wodnokanalizacyjnej na 1000 osób	Liczba budynków niepodłączonych do sieci sanitarnej (zbiorniki bezodpływowe, oczyszczalnie przydomowe) na 1000 osób	Liczba mieszkańców w zasięgu 500 m do obiektów realizujących usługi publiczne (publiczne żłobki, przedszkola, szkoły, ośrodki zdrowia, placówki kultury i sportu, administracji) na 1000 osób	Liczba mieszkańców w zasięgu 500 m od przystanków komunikacji publicznej na 1000 osób	Liczba mieszkańców w zasięgu 500 m od obiektów o przeznaczeniu rekreacyjnym i sportowym (boiska, place zabaw, siłownie) na 1000 osób
1.	1,41	0,00	0,98	842,67	705,01	546,71
2.	1,78	0,00	0,00	1000,00	1000,00	1000,00
3.	1,49	0,00	6,70	1000,00	1000,00	1000,00
4.	4,10	0,00	5,99	1000,00	1000,00	1000,00
5.	0,00	0,00	0,94	1000,00	1000,00	1000,00
6.	13,85	46,11	10,18	843,11	944,91	873,05
7.	9,60	54,52	0,00	975,61	802,01	985,65
8.	10,98	29,81	1,89	574,34	1000,00	990,19
9.	15,15	5,85	2,25	978,42	1000,00	1000,00
10.	11,38	0,00	64,63	1000,00	1000,00	1000,00
11.	19,85	63,49	2,65	0,00	952,38	849,21
12.	9,29					
13.	19,95					
14.	4,35					
15.	0,00					
Miasto	10,19	12,55	4,62	895,24	968,76	954,21

Oznaczenia kolorystyczne:

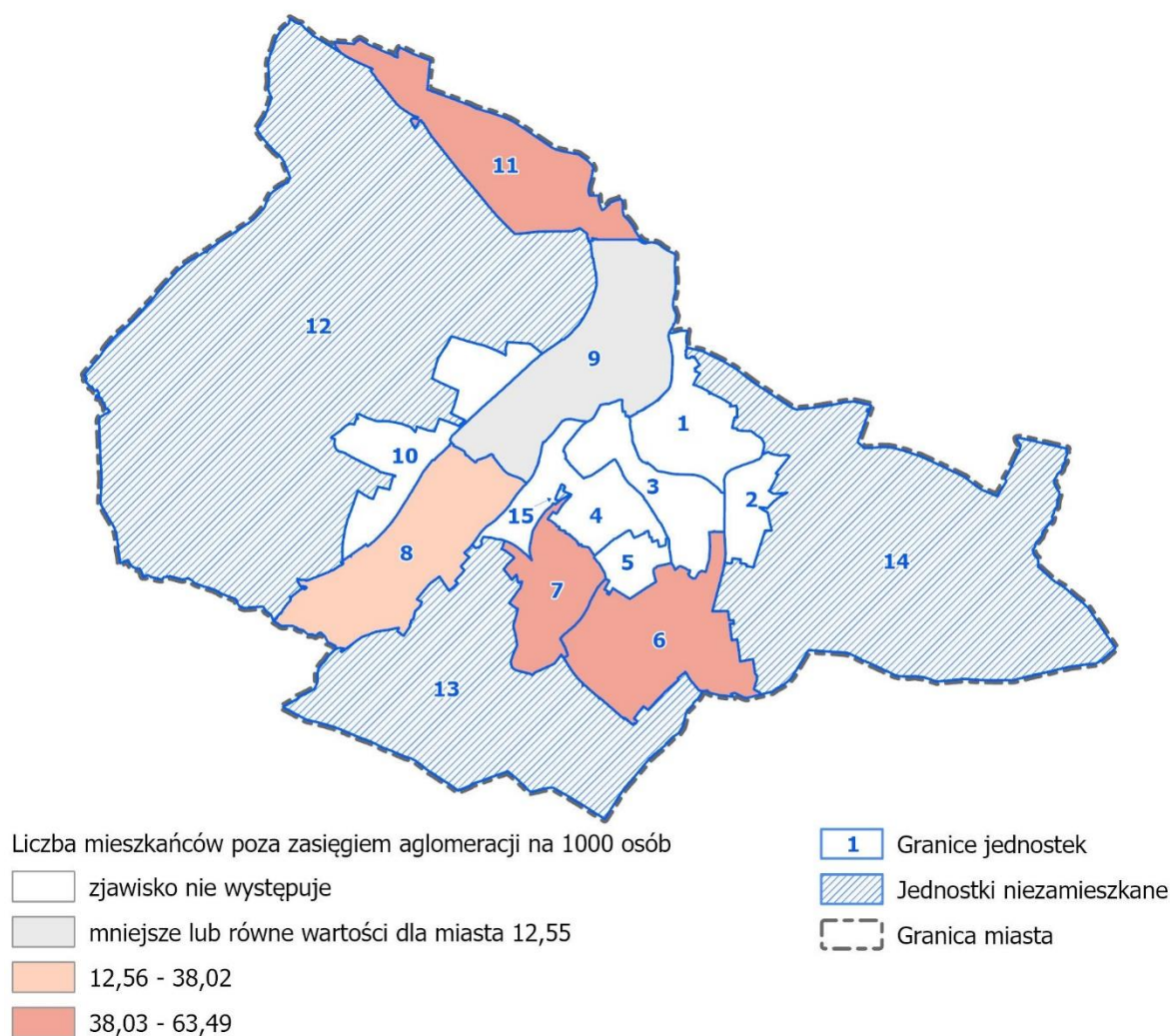
- W nagłówku czerwoną czcionką wyróżniono wskaźniki o charakterze negatywnym/destymulanty (kryzys występuje kiedy wartość wskaźnika jednostki jest wyższa od wartości wskaźnika dla miasta) natomiast zieloną czcionką wskaźniki o charakterze pozytywnym/stymulanty (kryzys występuje kiedy wartość wskaźnika jednostki jest niższa od wartości wskaźnika dla miasta).
- Niebieskim wypełnieniem wierszy wyróżniono jednostki niezamieszkane.
- Czerwonym wypełnieniem z czerwoną czcionką wyróżniono komórki, których wartość wskaźnika wskazuje na zjawisko kryzysowe.

źródło: opracowanie własne.

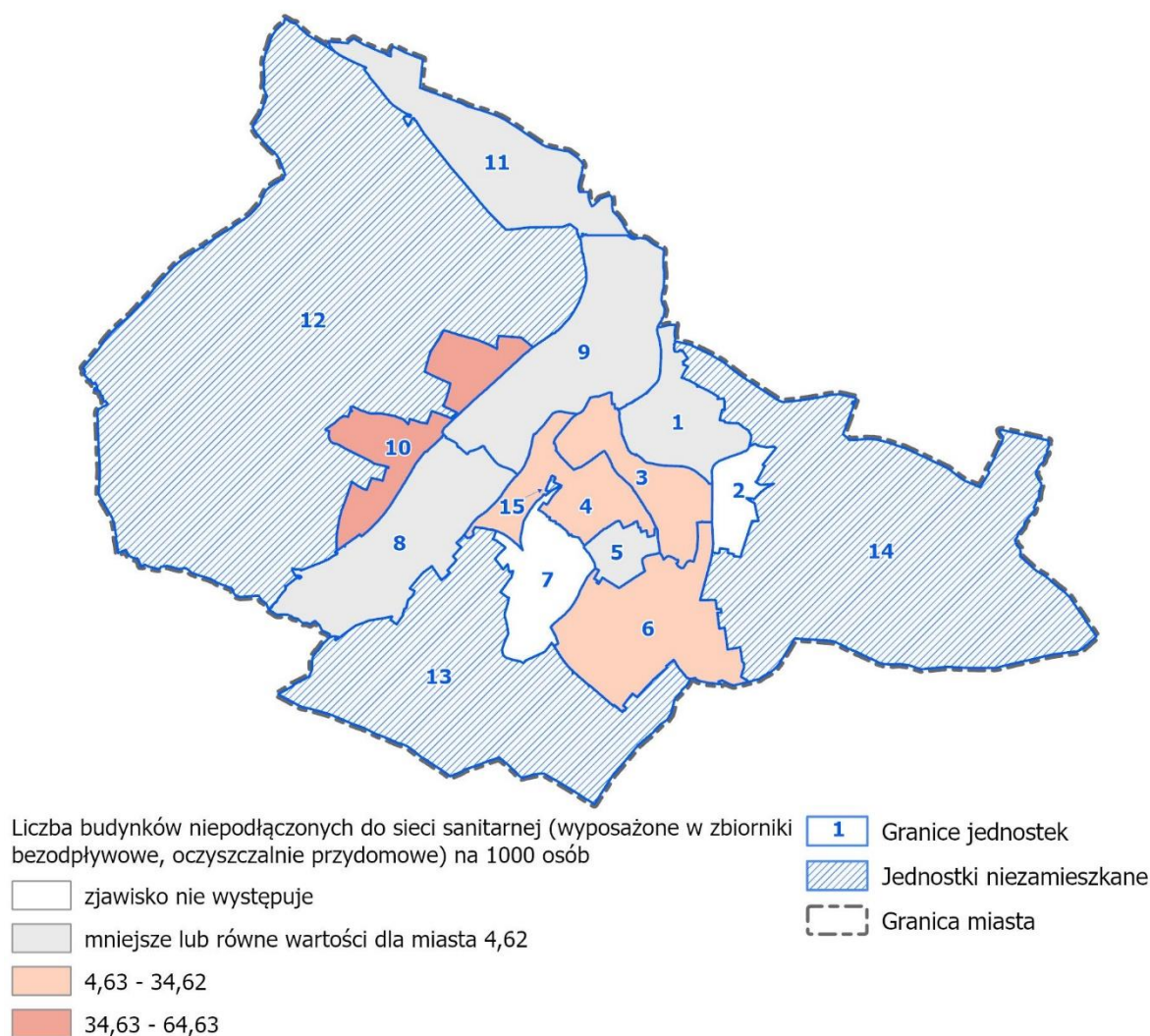
Rys. 32. Wskaźnik udziału [%] powierzchni jednostki objętej wnioskami o zmianę planu miejscowego
źródło: opracowanie własne.

Wskaźnik udziału powierzchni jednostki objętej wnioskami o zmianę planu miejscowego świadczyć może o niedostosowaniu rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru lub potrzeb mieszkańców i inwestorów. Analiza zróżnicowania tego zjawiska wykazała, że jednostki położone peryferyjnie – 8, 10, 6 oraz 9 i 11 – wykazują znamiona kryzysu, ponieważ wartość wskaźnika jest tam wyższa od wartości dla miasta, która wynosi 10,2%. Warto zaznaczyć, że obszary dla których wnioskowano o zmianę planu miejscowego znajdują się także w granicach jednostek niezamieszkałych - 12, 13 i 14, co więcej w jednostce numer 13 udział tych terenów jest wyższy w porównaniu z wartością referencyjną, jednak z uwagi na przyjętą metodykę nie przedstawiono ich na mapie w formie kartogramu. W skali całego miasta jednostkami, w których odnotowano najwyższy udział terenów objętych wnioskami o zmianę mpzp, jest jednostka nr 11 (19,85%) i niezamieszkała jednostka nr 13 (19,95%). Omawiane zjawisko nie występuje w ogóle w jednostce numer 5 i 15.

Rys. 33. Wskaźnik liczby mieszkańców poza zasięgiem aglomeracji wodnokanalizacyjnej na 1000 osób
źródło: opracowanie własne.

Aglomeracja to teren, na którym zaludnienie oraz prowadzone działalności gospodarcze są na tyle skoncentrowane, aby opłacalnym było utworzenie na tym obszarze sieci kanalizacji ściekowej. Na zaglomerowanym terenie ścieki komunalne są zbierane i przekazywane do oczyszczalni ścieków komunalnych lub do końcowego punktu zrzutu. Brak rozwiniętej kanalizacji ściekowej obniża jakość warunków mieszkaniowych oraz prowadzenia działalności gospodarczej w danej jednostce. Generalnie wyposażenie w podstawową infrastrukturę techniczną na terenie miasta jest na wysokim poziomie i zdecydowana większość zabudowy znajduje się w granicach wyznaczonej aglomeracji. Wartość referencyjna wskaźnika liczby mieszkańców poza zasięgiem aglomeracji w przeliczeniu na 1000 osób w skali miasta wynosi 12,55. Analiza zróżnicowania wewnętrznego pokazała, że jednostki położone peryferyjnie borykają się z największą liczbą gospodarstw domowych będących poza zasięgiem aglomeracji tj.: 8 (29,81), 6 (46,11), 7 (54,52) i 11 (64,63).

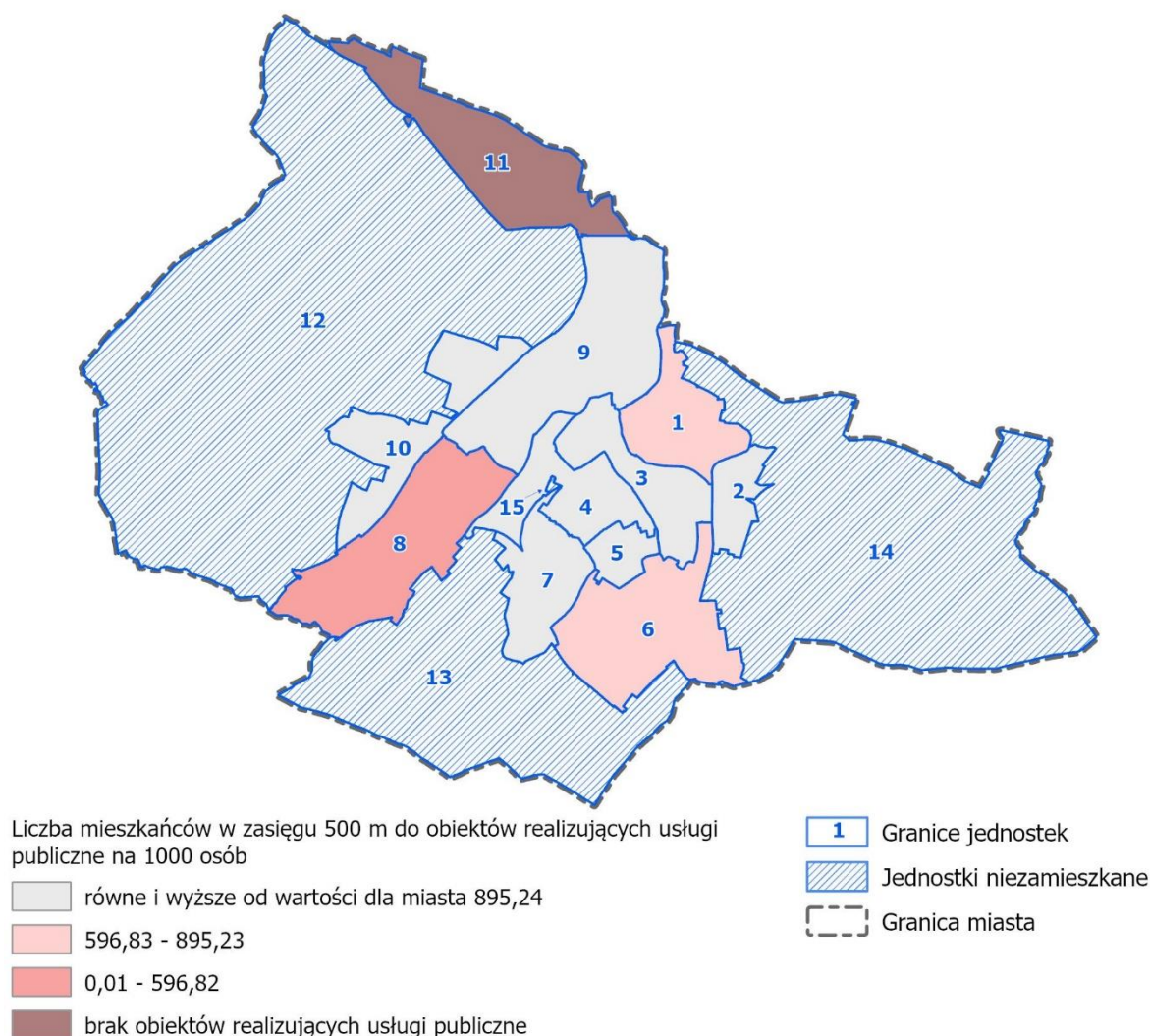

Rys. 34. Wskaźnik liczby budynków niepodłączonych do sieci sanitarnej (wyposażonych w zbiorniki bezodpływowe, oczyszczalnie przydomowe) na 1000 osób

źródło: opracowanie własne.

Pomimo bardzo dobrze rozwiniętej sieci podstawowej infrastruktury technicznej na terenie miasta, w części budynków stosowane są rozwiązania indywidualne (zbiorniki bezodpływowe lub przydomowe oczyszczalnie ścieków). Stosowanie pewnego rodzaju z możliwych rozwiązań technologicznych budowy oczyszczalni przydomowych tj. systemu opartego na drenażu rozsączającym, niesie za sobą znaczne ryzyko w świetle zagrożeń dla środowiska wodnego, z uwagi na możliwość skażenia gruntu, a często także wód gruntowych⁹. Podobnie ma się sprawa w przypadku awarii zbiorników bezodpływowych. Z uwagi na powyższe jednostki, w których liczba budynków niepodłączonych do sieci sanitarnej w przeliczeniu na 1000 osób była wyższa od wartości dla miasta tj. 4,62 uznano za będące w stanie kryzysu m.in.: 4, 3, 6 i 10. Zdecydowanie negatywnie wyróżniała się jednostka nr 10, dla której wartość wskaźnika 14-krotnie przewyższała wartość referencyjną.

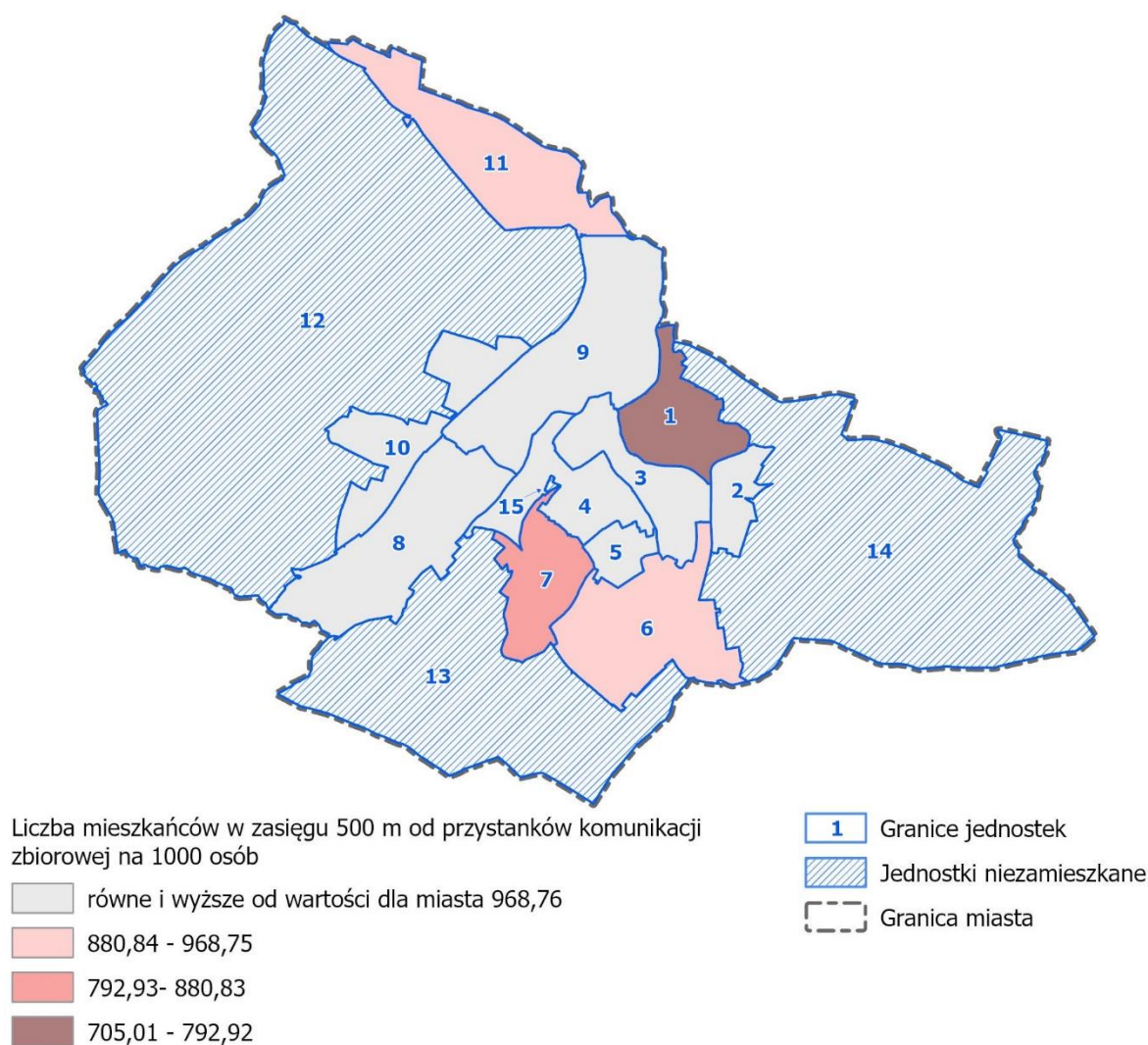
⁹ Pawełek J., Bugajski P., „Rozwój przydomowych oczyszczalni ścieków w Polsce – zalety i wady rozwiązań” [w:] Acta Sci. Pol. Formatio Circumietus 16 (2) 2017, 3–14

Rys. 35. Wskaźnik liczby mieszkańców w zasięgu 500 m do obiektów realizujących usługi publiczne (publiczne żłobki, przedszkola, szkoły, ośrodki zdrowia, placówki kultury i sportu, administracji) na 1000 osób

źródło: opracowanie własne.

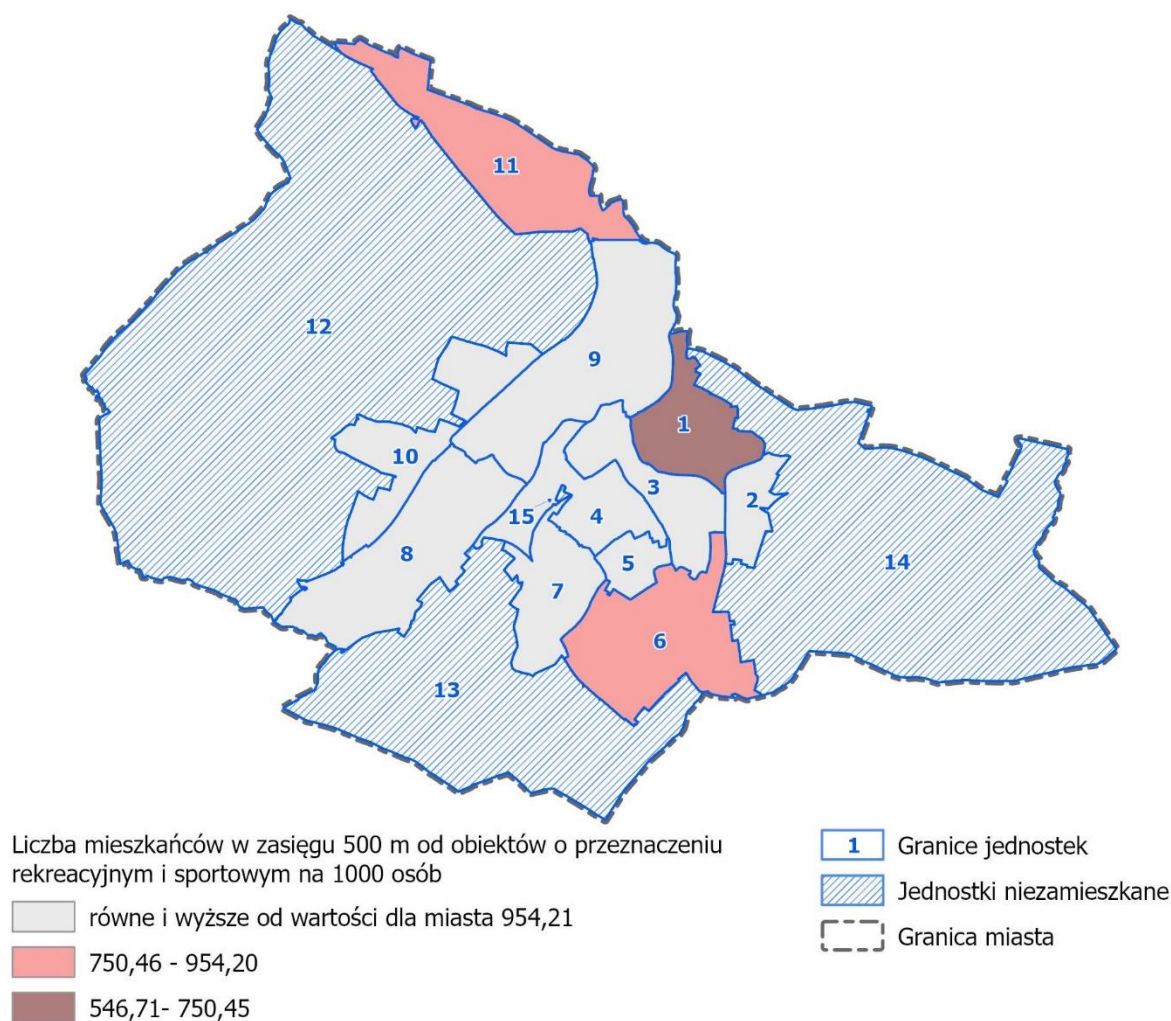
Kolejnym analizowanym wskaźnikiem w sferze przestrzenno-funkcjonalnej jest liczba osób w zasięgu strefy 500 m od obiektów usług publicznych (oświaty i wychowania, zdrowia, instytucji kultury, administracji publicznej) na 1000 osób. Wskaźnik ten jest ważny z punktu widzenia dostępności do usług publicznych, ponieważ usługi te są kluczowe dla rozwoju i dobrobytu społecznego. O sytuacji kryzysowej w przypadku tego wskaźnika świadczy wartość poniżej referencyjnej – 895,24, co dotyczy jednostek nr 6, 1 i 8, a także brak obiektów realizujących usługi publiczne co ma miejsce w przypadku jednostki nr 11. Strefą dostępności są objęci wszyscy mieszkańcy jednostek nr: 2, 3, 4, 5 i 10.

Rys. 36. Wskaźnik liczby mieszkańców w zasięgu 500 m od przystanków komunikacji zbiorowej na 1000 osób

źródło: opracowanie własne.

Wskaźnik liczby mieszkańców w zasięgu strefy dostępności do przystanków autobusowych obrazuje poziom obsługi miasta środkami komunikacji zbiorowej. Wysoka liczba mieszkańców z ograniczonym dostępem do przystanków autobusowych świadczy o występowaniu kryzysu w danej jednostce. Powyższe dotyczy jednostek nr 11, 6, 7 i 1, gdzie wartość wskaźnika liczby mieszkańców w zasięgu 500 m od przystanków komunikacji zbiorowej na 1000 osób była niższa od wartości dla miasta – 968,76. Najślabiej pod tym względem prezentowała się jednostka nr 1, dla której wartość wskaźnika wynosiła 705,01. Z kolei w jednostkach nr 2, 3, 4, 5, 8, 9 i 10 podobny zakres dostępności obejmuje wszystkich mieszkańców.

Rys. 37. Wskaźnik liczby mieszkańców w zasięgu 500 m od obiektów o przeznaczeniu rekreacyjnym i sportowym (boiska, place zabaw, siłownie) na 1000 osób

źródło: opracowanie własne.

Ostatnim wskaźnikiem analizowanym w sferze przestrzenno-funkcjonalnej jest wskaźnik liczby mieszkańców w zasięgu strefy dostępności do obiektów sportu i rekreacji na 1000 osób. Opisuje on dostęp do terenów publicznych, takich jak: siłownie zewnętrzne, place zabaw, boiska oraz do obiektów sportowych, z których mogą korzystać mieszkańcy miasta. Występowanie dużej liczby ww. obiektów świadczy o dobrych warunkach do życia w jednostce. Wpływa też na wyższą wartość nieruchomości mieszkaniowych. O sytuacji kryzysowej świadczy niższa niż referencyjna dla miasta (954,21) wartość wskaźnika danej jednostki, co dotyczy jednostek nr 6, 11 i 1. W jednostkach nr 2, 3, 4, 5, 9 i 10 strefą dostępności objęci są wszyscy mieszkańcy.

3.9. SFERA TECHNICZNA

Do analizy podsystemu technicznego wzięto pod uwagę 7 wskaźników odnoszących się do głównych problemów, które charakteryzują zabudowę na terenie miasta. Liczba budynków komunalnych wymagających modernizacji obrazuje zapotrzebowanie na realizację inwestycji remontowych. Wysoka liczba obiektów zabytkowych koresponduje z koniecznością zabezpieczenia większych wydatków na działania konserwatorskie i renowacyjne. Wysoki udział dróg publicznych wymagających remontów i modernizacji świadczy o degradacji tych obiektów budowlanych i generuje znaczne koszty dla budżetu miasta, natomiast stosowanie ogrzewania piecami węglowymi wymaga modernizacji źródeł ciepła na bardziej ekologiczne. Problemem jest również występowanie zdegradowanych lub nieużytkowanych terenów poprzemysłowych, szczególnie w śródmiejskiej części miasta.

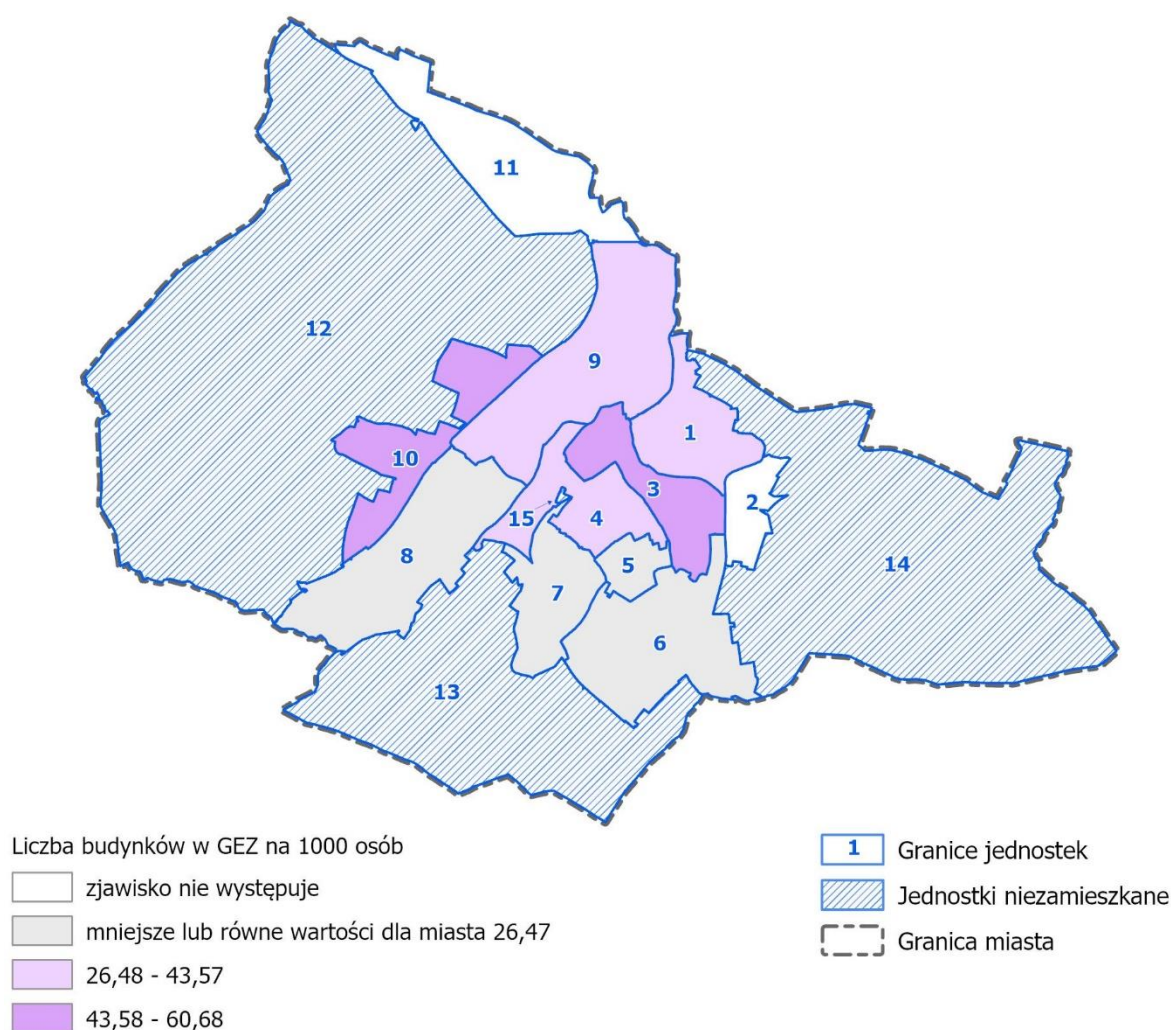
Tab. 28. Zestawienie wskaźników sfery technicznej

ID jednostki	Liczba obiektów wpisanych do rejestru zabytków i GEZ wymagających modernizacji na 1000 osób	Liczba budynków w GEZ 1000 osób	Liczba interwencji PSP z tyt. Pożarów 1000 osób	Udział dróg publicznych wymagających remontów i modernizacji [%]	Liczba budynków komunalnych o przeznaczeniu mieszkaniowym wymagających modernizacji 1000 osób	Liczba budynków/lokalii ogrzewanych piecami węglowymi 1000 osób	Udział zdegradowanych/ nieużytkowanych terenów poprzemysłowych w powierzchni jednostki
1.	1,97	37,36	2,95	0,00	6,88	211,41	0,00
2.	0,53	0,00	0,00	0,00	0,53	8,94	0,00
3.	3,69	60,68	4,02	15,45	8,38	109,29	0,00
4.	1,66	35,94	2,33	17,02	3,66	62,90	0,13
5.	3,30	7,08	2,36	22,19	4,25	60,41	0,00
6.	8,38	8,98	5,99	14,36	16,17	151,50	0,00
7.	12,91	25,82	0,00	2,41	18,65	144,91	0,00
8.	1,89	12,83	0,38	6,19	5,28	64,91	5,67
9.	4,50	29,68	2,70	16,37	5,85	90,83	2,39
10.	0,00	51,02	13,61	18,22	3,40	197,28	0,00
11.	0,00	0,00	0,00	38,86	0,00	5,29	0,00
12.				1,37			0,00
13.				0,00			0,00
14.				0,00			0,00
15.				0,00			99,32
Miasto	3,52	26,47	2,52	9,91	6,56	87,85	0,50

Oznaczenia kolorystyczne:

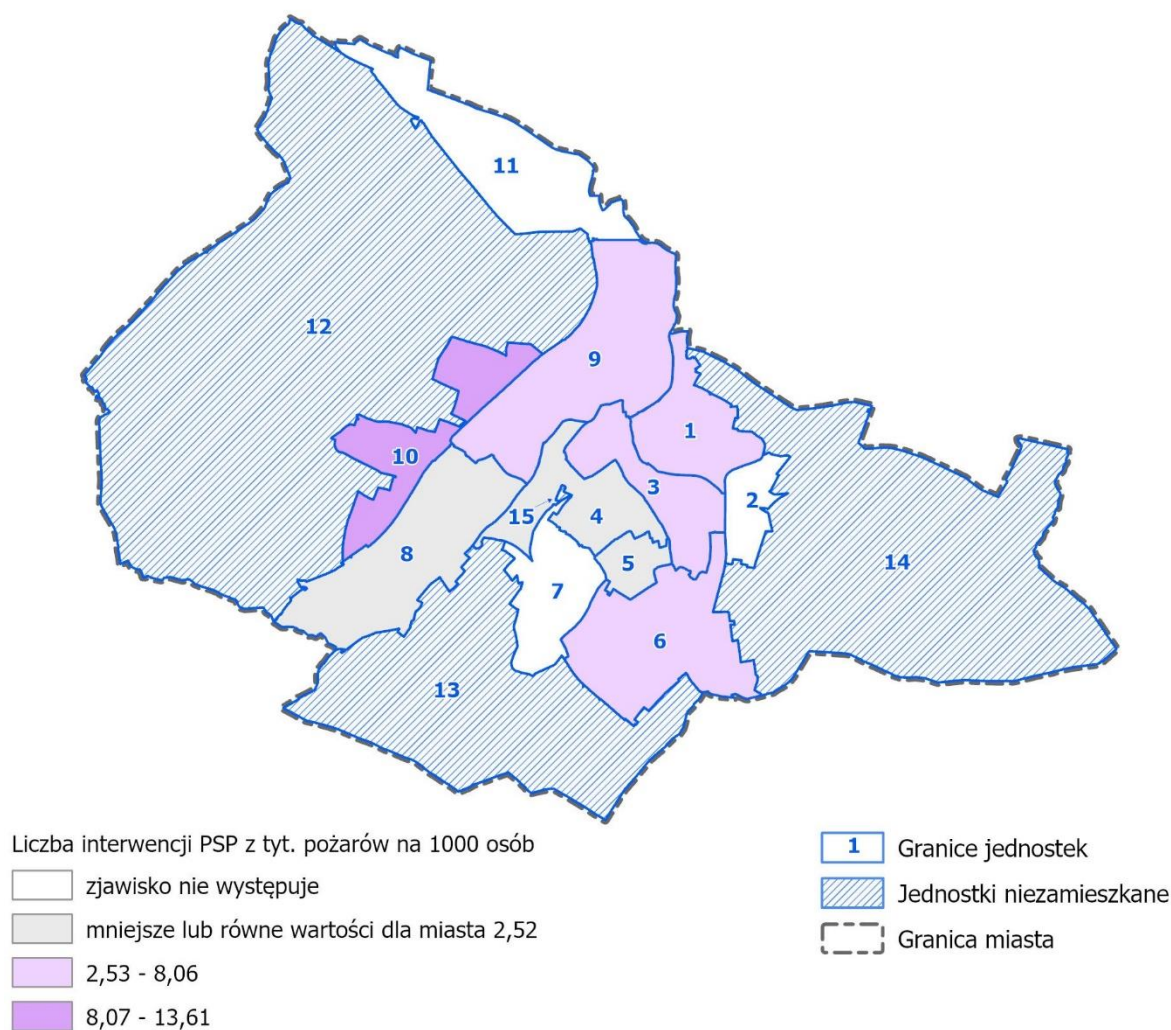
- W nagłówku czerwoną czcionką wyróżniono wskaźniki o charakterze negatywnym/destymulanty (kryzys występuje kiedy wartość wskaźnika jednostki jest wyższa od wartości wskaźnika dla miasta) natomiast zieloną czcionką wskaźniki o charakterze pozytywnym/stymulanty (kryzys występuje kiedy wartość wskaźnika jednostki jest niższa od wartości wskaźnika dla miasta).
- Niebieskim wypełnieniem wierszy wyróżniono jednostki niezamieszkałe.
- Czerwonym wypełnieniem z czerwoną czcionką wyróżniono komórki, których wartość wskaźnika wskazuje na zjawisko kryzysowe.

Źródło: opracowanie własne.

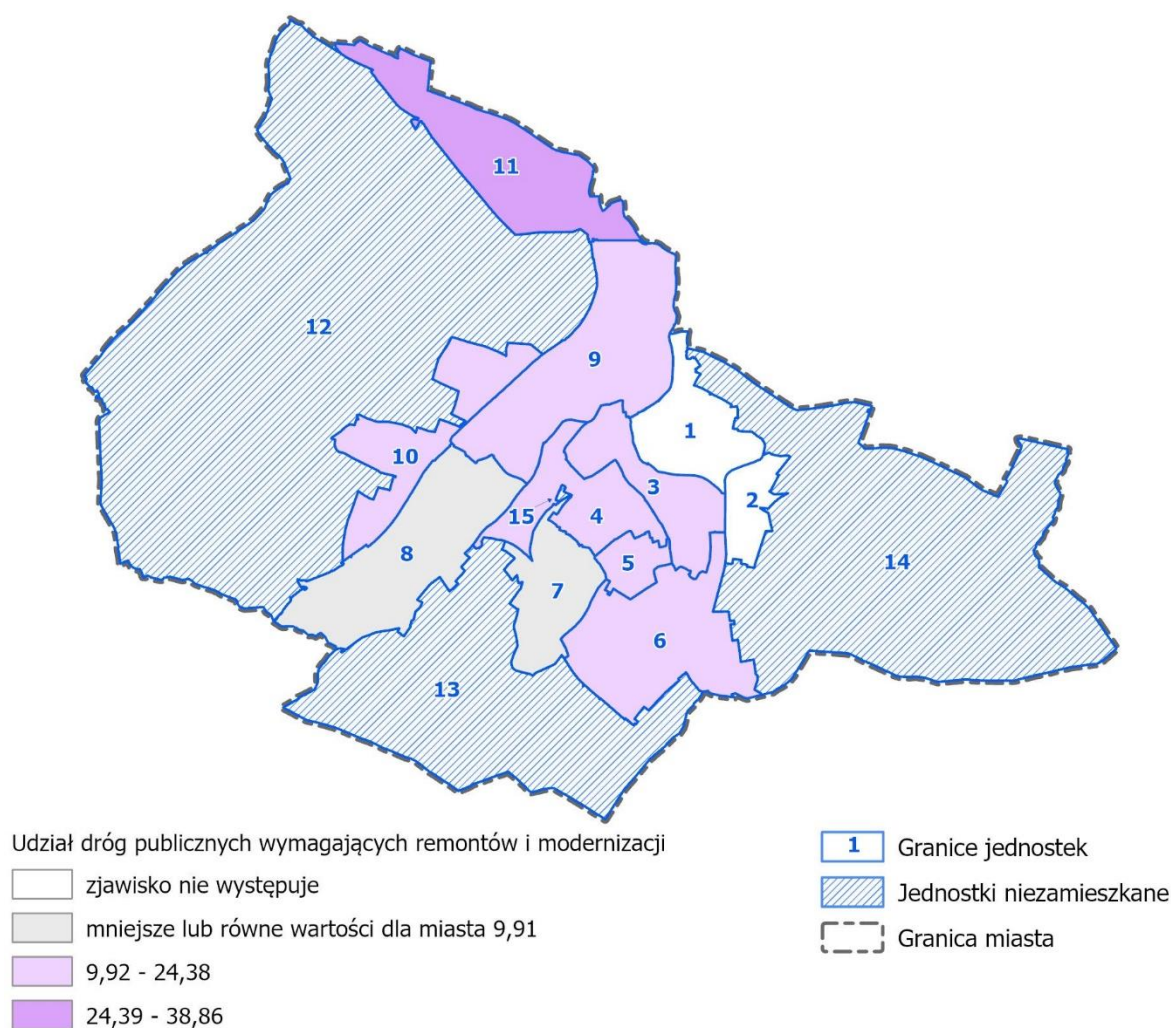
Rys. 39. Wskaźnik liczby obiektów wpisanych do GEZ na 1000 osób
źródło: opracowanie własne

Nagromadzenie obiektów zabytkowych wiąże się także z problemem jakim jest niedostosowanie obiektów historycznych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Zasób ten związany jest także z niefunkcjonowaniem efektywnych rozwiązań technicznych w zakresie energooszczędności czy ochrony środowiska. W tym celu w badaniu posłużono się wskaźnikiem liczby obiektów zabytkowych na 1000 osób. Wartość wskaźnika dla Kamiennej Góry wyniosła 26,47. Zjawisko nie było obecne w przypadku 2 jednostek – 2 i 11. Wskaźnik osiągnął wartość poniżej średniej w jednostkach nr 5, 6, 8 i 7. W przypadku pięciu kolejnych jednostek (9, 4, 1, 10 i 3) wskaźnik osiągnął wartości ponadnormatywne (powyżej średniej), z czego najwyższą wartość odnotowano w przypadku jednostki nr 3 (60,68). Warto zwrócić uwagę również na fakt, że obiekty zabytkowe występują również w jednostkach niezamieszkanach nr 14 i 15.

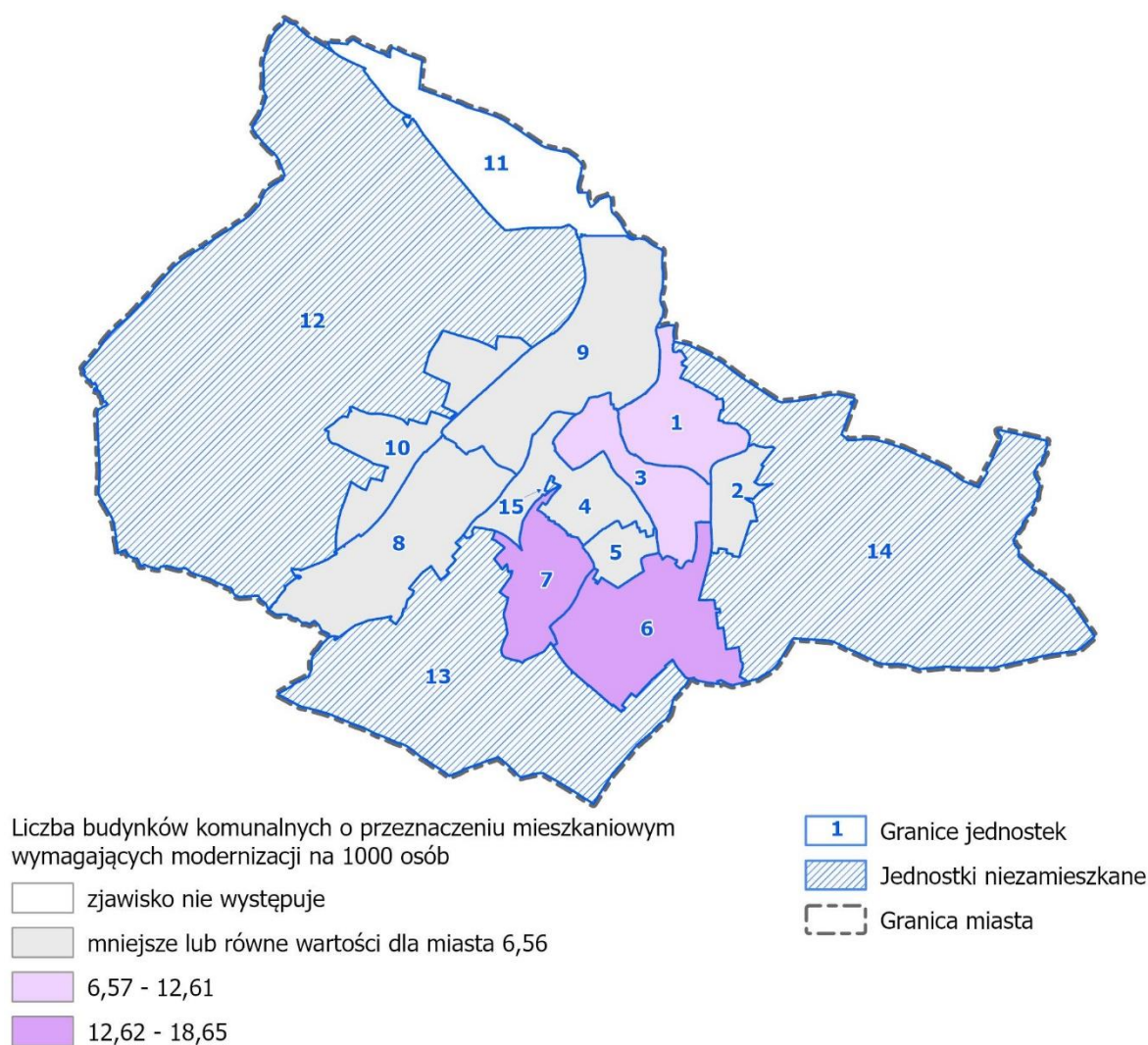
Rys. 40. Wskaźnik liczby interwencji Państwowej Straży Pożarnej z tytułu pożarów na 1000 osób
źródło: opracowanie własne.

Wskaźnik liczby interwencji Państwowej Straży Pożarnej z tytułu pożarów na 1000 osób można powiązać ze złym stanem instalacji obiektów budowlanych. Wartość wskaźnika dla Kamiennej Góry wyniosła 2,52; jednostkami, w których wartość ta została przekroczona były jednostki nr 9, 1, 3, 6 i 10. Najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w jednostce nr 10 (13,61), była ona ponad 5 razy wyższa od referencyjnej. W jednostkach nr 8, 4 i 5 wartość wskaźnika była niższa od miejskiej. Zjawisko nie dotyczyło jednostek nr 2, 7 i 11.

Rys. 41. Wskaźnik udziału dróg publicznych wymagających remontów i modernizacji na 1000 osób
źródło: opracowanie własne.

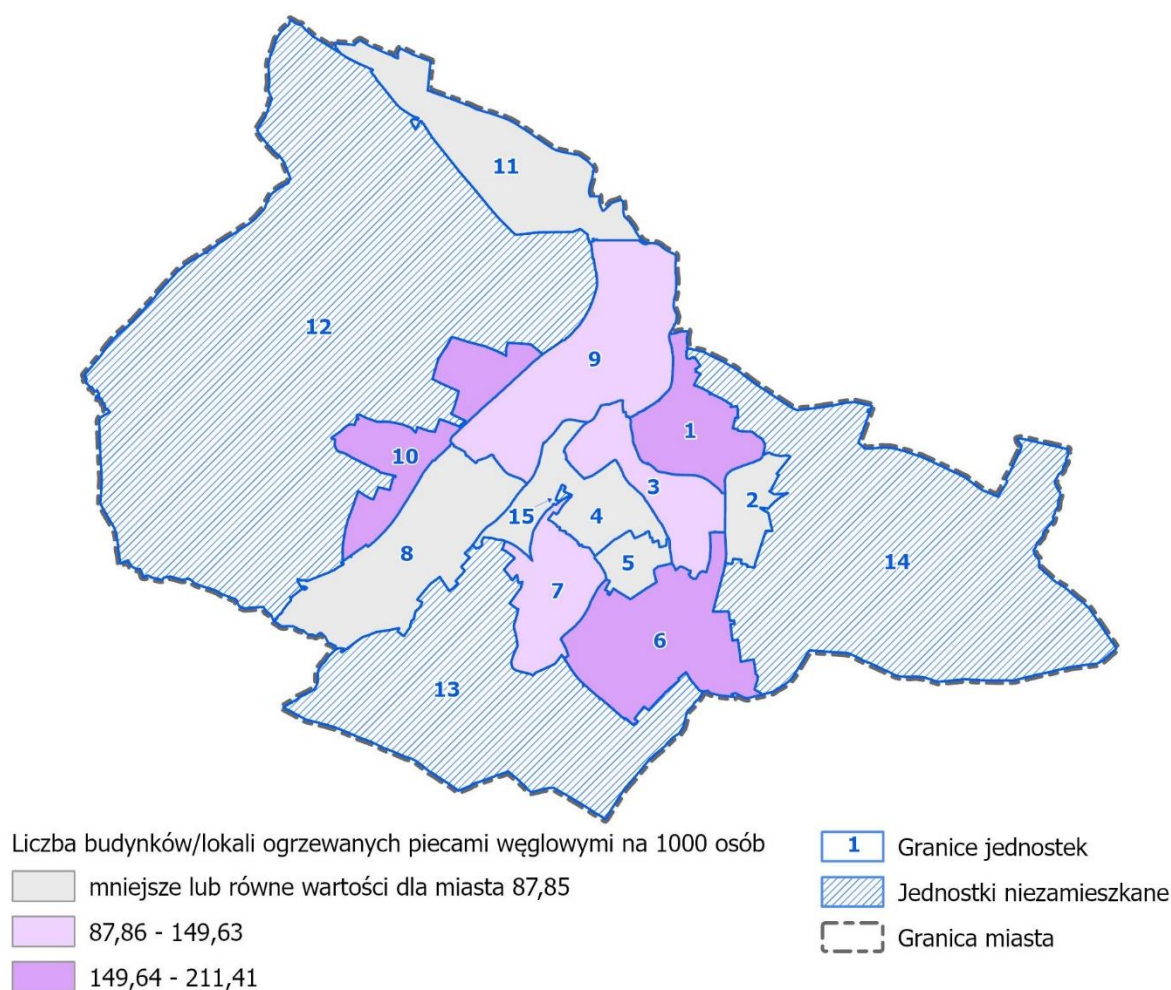
O złym stanie obiektów budowlanych, w tym przypadku infrastruktury komunikacyjnej, świadczy udział dróg publicznych wymagających remontów i modernizacji na 1000 osób. Na terenie jednostek nr 1 i 2 nie odnotowano dróg, których stan świadczyłby o konieczności podjęcia działań naprawczych. W skali miasta wartość wskaźnika wyniosła 9,91. Jednostki nr 7 i 8 cechowała niższa od referencyjnej wartość wskaźnika. Problem uwidocznił się w jednostkach nr 3, 4, 5, 6, 9, 10 i 11. Najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w jednostce nr 11, była ona niemal 4 razy wyższa od wartości dla miasta.

Rys. 42. Wskaźnik liczby budynków komunalnych o przeznaczeniu mieszkaniowym wymagających modernizacji na 1000 osób

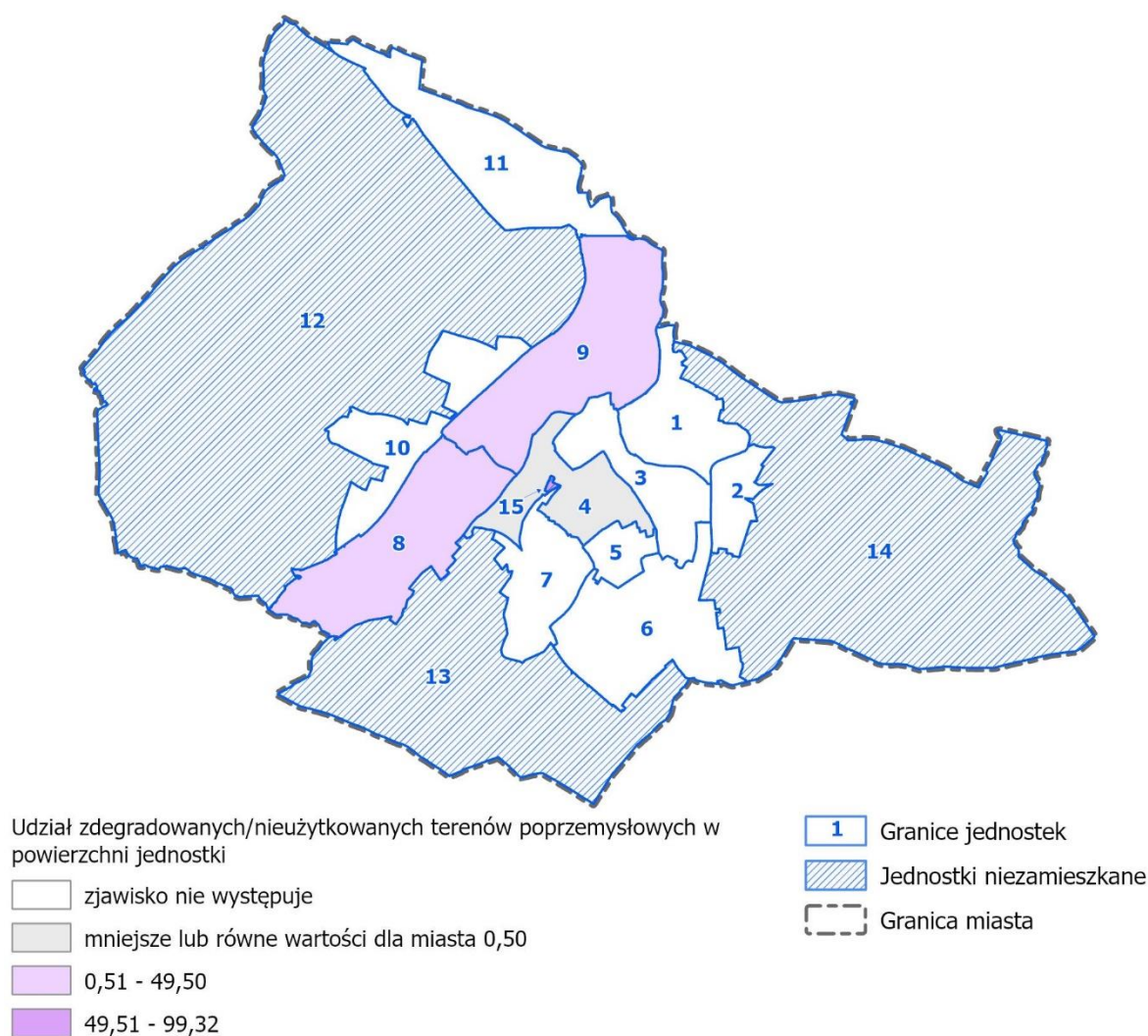
źródło: opracowanie własne

Liczba budynków komunalnych wymagających modernizacji na 1000 osób obrazuje skalę degradacji gminnego zasobu mieszkaniowego, a jednocześnie wielkość potrzeb remontowych zgłaszanych przez zarządców. Średnia wartość wskaźnika dla miasta wyniosła 6,56. Zjawiska nie odnotowano w przypadku jednostki nr 11. Wartość poniżej średniej dotyczyła jednostek – nr 2, 4, 5, 8, 9 i 10. Natomiast wartości wskaźnika powyżej średniej, wskazujące na utrzymujący się stan kryzysowy, charakteryzowały jednostki – nr 1, 3, 6 i 7 z czego zdecydowanie najwyższy poziom (18,65) wykazywała jednostka nr 7.

Rys. 43. Wskaźnik liczby budynków/lokalii ogrzewanych piecami węglowymi na 1000 osób
źródło: opracowanie własne.

Wskaźnik liczby budynków i lokali ogrzewanych piecami węglowymi na 1000 osób świadczy o występowaniu substandardowego zasobu mieszkaniowego, uniemożliwiającego efektywne korzystanie z niego w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska. Budynki i lokale ogrzewane węglem są odpowiedzialne za niską emisję nasilającą się w sezonie grzewczym, a co za tym idzie za złą jakość powietrza atmosferycznego w mieście, a więc pośrednio odpowiada za przekroczenie standardów jakości środowiska. Wartość wskaźnika dla Kamiennej Góry wynosiła 87,85. Dla 5 jednostek badany wskaźnik przyjmował wartości poniżej referencyjnej tj.: 2, 4, 5, 8 i 11. Sytuację kryzysową zdiagnozowano w jednostkach nr 3, 7, 9, 1, 6 i 10, przy czym najwyższą wartość wskaźnika (211,41) odnotowano w jednostce nr 1.

Rys. 44. Wskaźnik udziału zdegradowanych/nieżytkowanych terenów przemysłowych w powierzchni jednostki

źródło: opracowanie własne.

Zdiagnozowanym problemem w sferze technicznej, związanym z degradacją obiektów budowlanych i ich złym stanem technicznym, równocześnie powiązanym z problemem w sferze przestrzenno-funkcjonalnej dotyczącym niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji terenu, jest występowanie terenów przemysłowych, podlegających degradacji z uwagi na zaprzestanie prowadzenia działalności produkcyjno-usługowej. Zjawisko nie dotyczy jednostek nr 1, 2, 3, 5, 6, 7, 10 i 11. W skali miasta udział nieżytkowanych terenów przemysłowych podlegających degradacji wynosi 0,5%, poniżej tego poziomu uplasowała się jednostka nr 4. Wartość wskaźnika wskazująca na sytuację kryzysową dotyczy jednostek nr 8 i 9. Zjawisko dotyczy również jednostki niezamieszkannej nr 15.

4. WYZNACZENIE GRANIC OBSZARU ZDEGRADOWANEGO

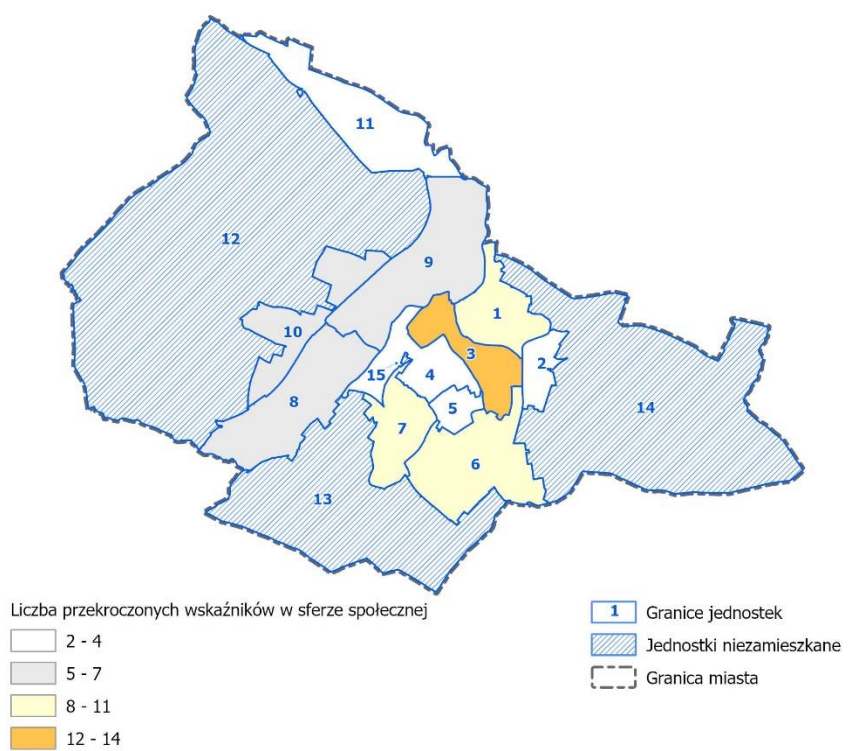
Na potrzeby identyfikacji stanu kryzysowego poddano analizie porównawczej 15 jednostek strukturalnych w obrębie granic miasta. Analiza miała na celu określenie, które z jednostek charakteryzują się największą liczbą wskaźników świadczących o sytuacji kryzysowej. Rozmiar i zakres analizy wskaźnikowej podyktowany został zapisami art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji. Do badania wykorzystano ostatecznie 33 wskaźniki: 14 odnoszące się do sfery społecznej, 3 do sfery gospodarczej, 3 do sfery środowiskowej, 6 do sfery przestrzenno-funkcjonalnej i 7 do sfery technicznej.

Skala i zakres wskaźników użytych do analizy zróżnicowania wewnątrzmijskiego wpłynęły na potrzebę zdefiniowania szczegółowych kryteriów wyznaczenia obszaru zdegradowanego, w oparciu o przesłanki wynikające z wyżej wymienionego art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji:

„Obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych (...) można wyznaczyć jako obszar zdegradowany(...)”.

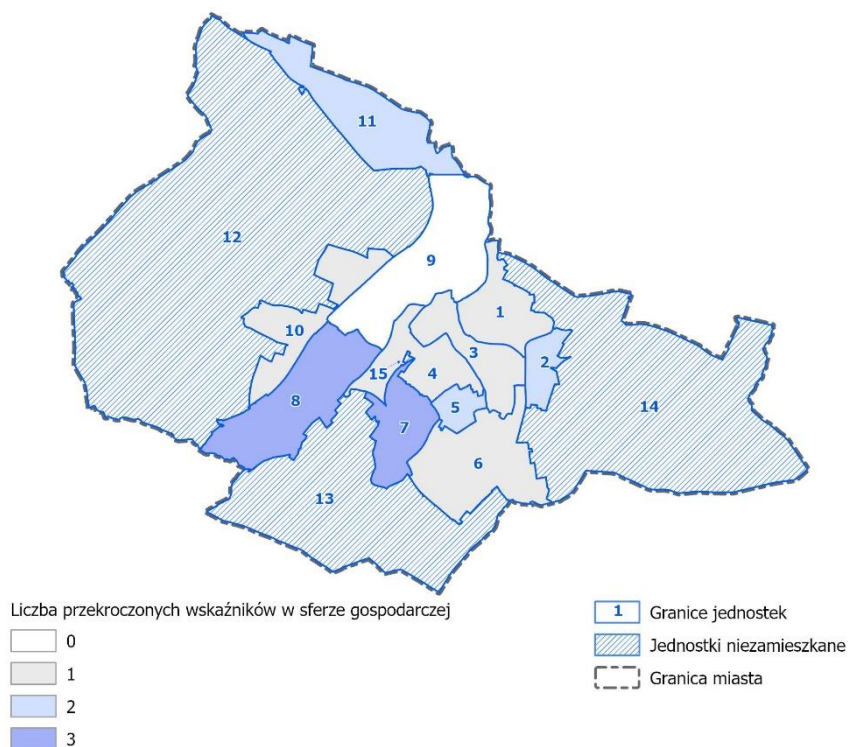
Z uwagi na użytą w badaniu liczbę wskaźników, w celu uznania jednostki za zdegradowaną uznano za konieczne występowanie na jej terenie koncentracji co najmniej 8 negatywnych zjawisk ze sfery społecznej (min. 50% z 14 analizowanych) oraz co najmniej po jednym negatywnym zjawisku w każdej z czterech pozostałych sfer tj. gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej (Tab. 29). Koncentrację zjawisk w poszczególnych sferach przedstawiono na kolejnych mapach (Rys. 45 – Rys. 49).

Kluczowa w wyborze obszaru zdegradowanego jest koncentracja zjawisk negatywnych w sferze społecznej. Z 15 analizowanych jednostek w 4 odnotowano najwyższe przekroczenia wartości w przypadku co najmniej 8 wskaźników społecznych, potwierdzając tym samym sytuację kryzysową w całym podsystemie (Rys. 45, Tab. 29).

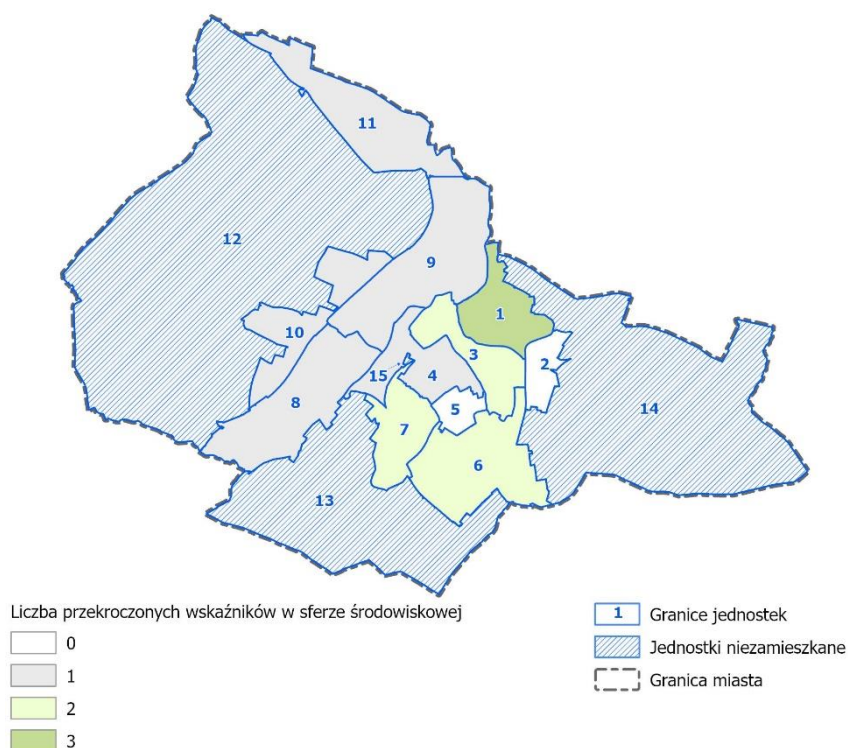
Rys. 45. Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze społecznej.
źródło: opracowanie własne.

Poniżej przedstawiono na mapach rozkład negatywnych zjawisk w jednostkach w pozostałych sferach pozaspołecznych, odpowiedzialnych za zdefiniowany dla obszaru zdegradowanego warunek współwystępowania (obok kryzysu społecznego).

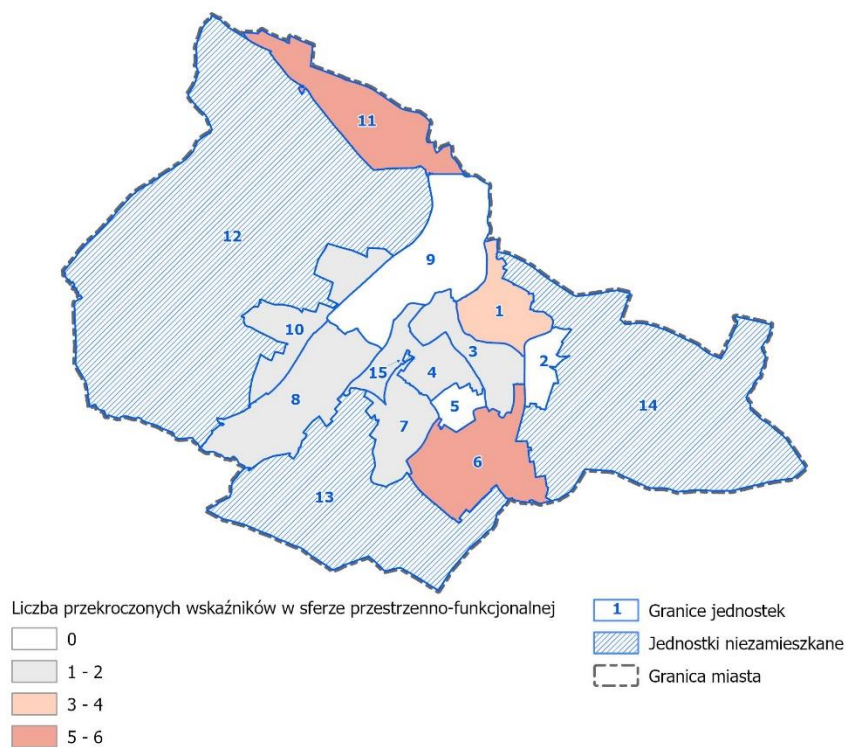
Rys. 46. Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej

źródło: opracowanie własne.

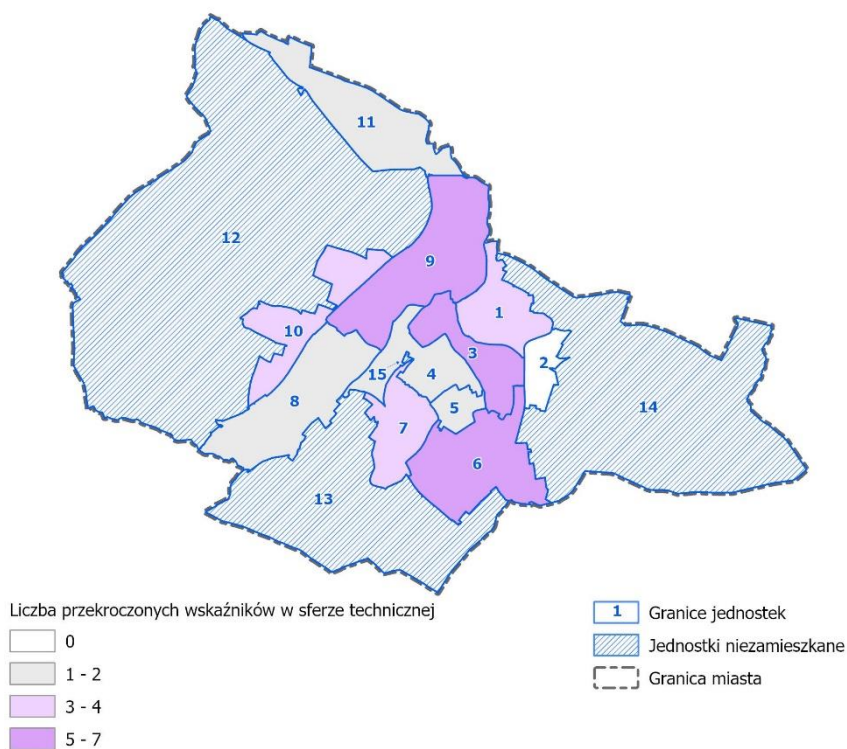

Rys. 47. Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze środowiskowej

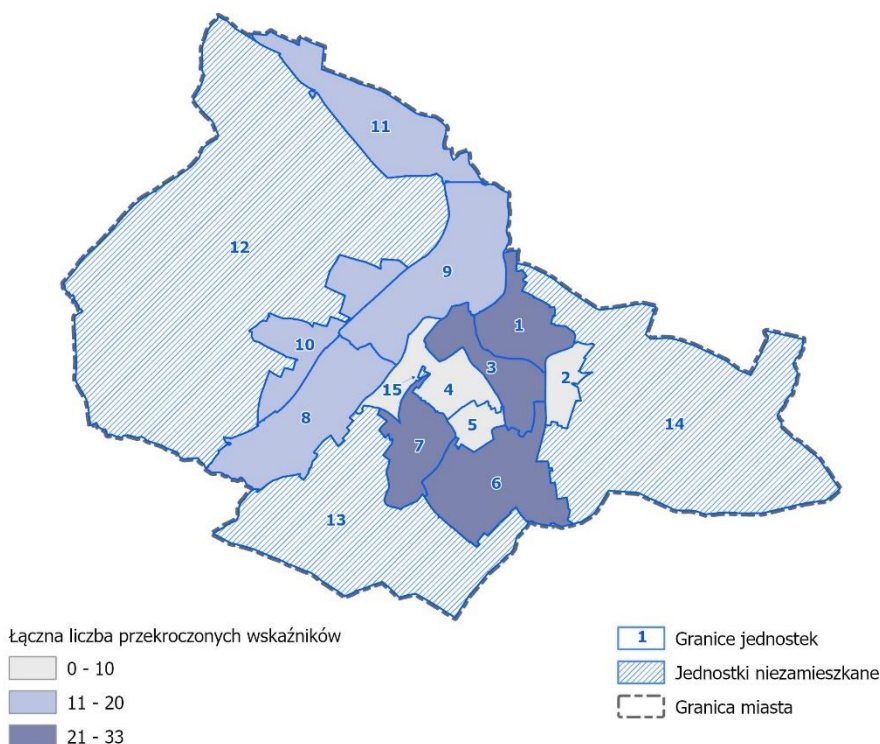
źródło: opracowanie własne.

Rys. 48 Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze przestrzenno-funkcjonalnej
źródło: opracowanie własne.

Rys. 49. Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze technicznej
źródło: opracowanie własne.

Rys. 50. Łączna liczba przekroczonych wskaźników
źródło: opracowanie własne.

Art. 10 ust. 3 ustawy o rewitalizacji wskazuje również na możliwość włączenia w obszar rewitalizacji niezamieszkałych terenów przemysłowych na których występują negatywne zjawiska. W mieście Kamienna Góra znajduje się teren, który mogłyby powiększyć obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji z uwagi na swój przemysłowy charakter – jednostka nr 15. Analiza wskaźnikowa wykazała występowanie w tej jednostce negatywnych zjawisk związanych z udziałem zdegradowanych/nieużytkowanych terenów przemysłowych oraz występowaniem obiektów zabytkowych wymagających modernizacji. Podjęcie działań rewitalizacyjnych w kierunku zmiany funkcjonalnej tego terenu jest zgodna z kierunkami rozwoju przyjętymi w obowiązującym Studium: „... należy dążyć do kontynuacji wyprowadzania przemysłu z obszarów intensywnej zabudowy mieszkaniowej (w tym śródmiejskiej)”. Jednocześnie skierowana interwencja rewitalizacyjna będzie miała pozytywny wpływ na rozwój usług zarówno komercyjnych jak i społecznych oraz dywersyfikację miejsc pracy, a tym samym pomoże przeciwdziałać negatywnym zjawiskom społecznym.

Tab. 29. Kryteria delimitacji obszaru zdegradowanego

Nr Jednostki	Obszar charakteryzuje się koncentracją negatywnych zjawisk w sferze społecznej (TAK/NIE)	Obszar charakteryzuje się współwystępowaniem problemów w sferze				Niezamieszkały obszar przemysłowy, na którym występują negatywne zjawiska (TAK/NIE)	Obszar zdegradowany (TAK/NIE)
		gospodarczej	środowiskowej	przestrzenno-funkcjonalnej	technicznej		
	min. 8 negatywnych zjawisk (z 14)	min. 1 zjawisko negatywne w każdej z pozostałych sfer (TAK/NIE)					
1.	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE	TAK
2.	NIE	TAK	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE
3.	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE	TAK
4.	NIE	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE	NIE

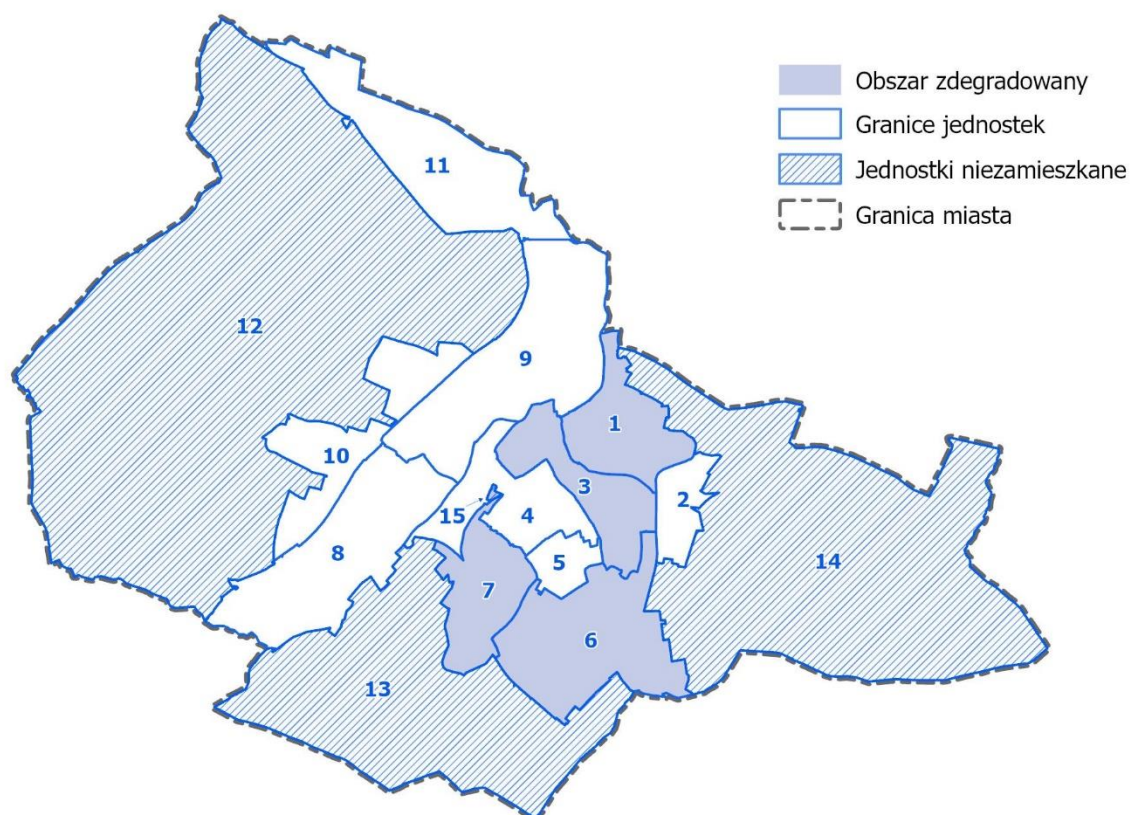
5.	NIE	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	NIE
6.	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE	TAK
7.	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE	TAK
8.	NIE	TAK	TAK	TAK	NIE	NIE	NIE
9.	NIE	NIE	TAK	NIE	TAK	NIE	NIE
10.	NIE	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE	NIE
11.	NIE	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE	NIE
12.	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE
13.	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE
14.	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE
15.	NIE	NIE	NIE	NIE	TAK	TAK	TAK

*kolorem niebieskim wyróżniono jednostki niezamieszkane

** kolorem czerwonym wyróżniono jednostki uznane za zdegradowane

źródło: opracowanie własne.

Tak przeprowadzone postępowanie badawcze pozwoliło wyznaczyć jednostki, które charakteryzują się najwyższą koncentracją negatywnych zjawisk, tj. noszą znamiona obszaru zdegradowanego. Z analizowanych 15 jednostek 4 spełnia założone kryteria (Tab. 29). Ponadto w skład obszaru zdegradowanego włączono niezamieszkaną jednostkę przemysłową nr 15, na terenie której zidentyfikowano występowanie negatywnych zjawisk. Tym samym na terenie Kamiennej Góry wyznacza się obszar zdegradowany złożony z 5 jednostek (nr 1, 3, 6, 7, 15). W tabeli (Tab. 30) przedstawiono liczbę mieszkańców i powierzchnię wszystkich jednostek zaliczonych do obszaru zdegradowanego wraz z ich udziałem procentowym w ludności i powierzchni miasta. Ich rozkład przestrzenny przedstawia mapa (Rys. 51).

Rys. 51. Obszar zdegradowany

źródło: opracowanie własne.

Tab. 30. Zestawienie liczby mieszkańców i powierzchni dla jednostek zdegradowanych w Kamiennej Górze

Nr Jednostki	Liczba mieszkańców	% ludności miasta	Powierzchnia w ha	% powierzchni miasta
1	1017	5,3	43,2	2,4
3	2983	15,7	42,5	2,4
6	1670	8,8	84,3	4,7
7	697	3,7	42,1	2,3
15	0	0	0,5	0,0
Razem	6367	33,4	212,6	11,8

źródło: opracowanie własne.

Reasumując, obszar zdegradowany miasta Kamiennej Góry zajmuje **11,8% powierzchni miasta** (212,6 ha z 1 804,8 ha) i jest zamieszkany przez **33,4% mieszkańców** (6 367 osób z 19 044 mieszkańców).

5. WYZNACZENIE GRANIC OBSZARU REWITALIZACJI

Podstawę wyznaczenia obszaru rewitalizacji stanowią wymogi art. 10 ustawy o rewitalizacji, które obejmują:

- Obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji.
- Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.
- Niezamieszkałe tereny poprzemysłowe, w tym poportowe i powydobywcze, tereny powojenne albo pokolejowe, na których występują negatywne zjawiska, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1–4, mogą wejść w skład obszaru rewitalizacji wyłącznie w przypadku, gdy działania możliwe do przeprowadzenia na tych terenach przyczynią się do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym, o których mowa w art. 9 ust. 1.

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy wskazano jednostki spełniające założone kryteria dla obszaru zdegradowanego - w zakresie szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk w sferze społecznej. Jednocześnie na wskazanym obszarze współwystępowały zjawiska kryzysowe w sferach pozaspołecznych.

Ustawowe kryterium dotyczące maksymalnej liczby mieszkańców nie pozwala na włączenie wszystkich 4 zamieszkałych jednostek zdegradowanych do obszaru rewitalizacji z uwagi na zbyt dużą liczbę mieszkańców. Wskazane jednostki zamieszkiwane są przez 6 367 osoby, co daje 33,4% ogólnej liczby mieszkańców. Niezbędne jest zatem przeprowadzenie dodatkowej analizy dotyczącej istotności dla rozwoju lokalnego oraz dodatkowego kryterium jakim jest kontynuacji procesu rewitalizacji, w celu wyłonienia z obszaru zdegradowanego jednostek, które wraz z terenem poprzemysłowym utworzą obszar rewitalizacji, spełniający warunki określone przepisami ustawy o rewitalizacji.

ISTOTNOŚĆ DLA ROZWOJU LOKALNEGO

Ustawa o rewitalizacji wskazuje, że obszar rewitalizacji cechuje się nie tylko szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, a także ma istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego. Wszystkie jednostki, które weszły w skład obszaru zdegradowanego, charakteryzują się najwyższą koncentracją negatywnych zjawisk. Natomiast w celu określenia istotności jednostek w kontekście polityki rozwoju lokalnego przeprowadzono dodatkowo analizę dokumentów strategicznych i planistycznych Kamiennej Góry.

W Strategii Rozwoju Miasta Kamienna Góra na lata 2017-2025 (dalej Strategia) w ramach celu strategicznego „Ład przestrzenny” wymieniono zadania operacyjne do realizacji. Część planowanych inwestycji ma być realizowana w granicach jednostek, które zostały wskazane jako zdegradowane, m.in.:

- Rewitalizacja starego miasta - układ drogowy i zabudowa (jednostka 3).
- Kompleksowe rozwiązanie problemów gospodarki wodno-ściekowej w Kamiennej Górze obejmująca ulice: Kościuszki, Wiejską, Legnicką, Ptasią, Jedwabną (jednostki 1 i 3).
- Poprawa bazy instytucji kultury - Centrum Kultury, Biblioteki Miejskiej, Muzeum Tkactwa (jednostka 3).
- Budowa centrum rekreacyjnego nad zbiornikiem wodnym Zalew - skate park, ścieżka biegowa i rowerowa, wodny park zabaw, amfiteatr (jednostka 3).

W zapisach Strategii nie znaleziono odniesień do pozostałych jednostek zdegradowanych tj. 6 i 7.

Warty uwagi jest fakt, że w projekcie nowej Strategii Rozwoju Miasta również znajdują się zadania skierowane dla jednostek zdegradowanych nr 1 i 3, są to m.in.:

- remont budynków na ulicy Katowickiej 8, 21, 22, 24 (jednostka 1),
- remont budynku na ul. Ptasia 1 (jednostka 1),
- remont drogi na ul. Legnickiej (jednostka 1),
- remont dróg: Napoleońskiej, Na Wzgórzu, Ptasia i Legnicka (jednostka 1),
- remont budynków ul. Kościuszki 7 i 9 (jednostka 3),
- remont budynków na ul. Karola Miarki 1 i 27 (jednostka 3).

Z powyższego wynika, że inwestycje związane z poprawą stanu technicznego zabudowy, infrastruktury drogowej i społecznej, a co za tym idzie podniesienie warunków życia lokalnej społeczności są kierowane do jednostek nr 1 i 3, co z kolei świadczy o ich istotnym znaczeniu dla rozwoju lokalnego.

W obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Kamiennej Góry wymieniono w ramach obszarów funkcjonalnych o znaczeniu lokalnym, obszary kształtowania potencjału rozwojowego według wskazań obowiązujących MPZP, do których zaliczono:

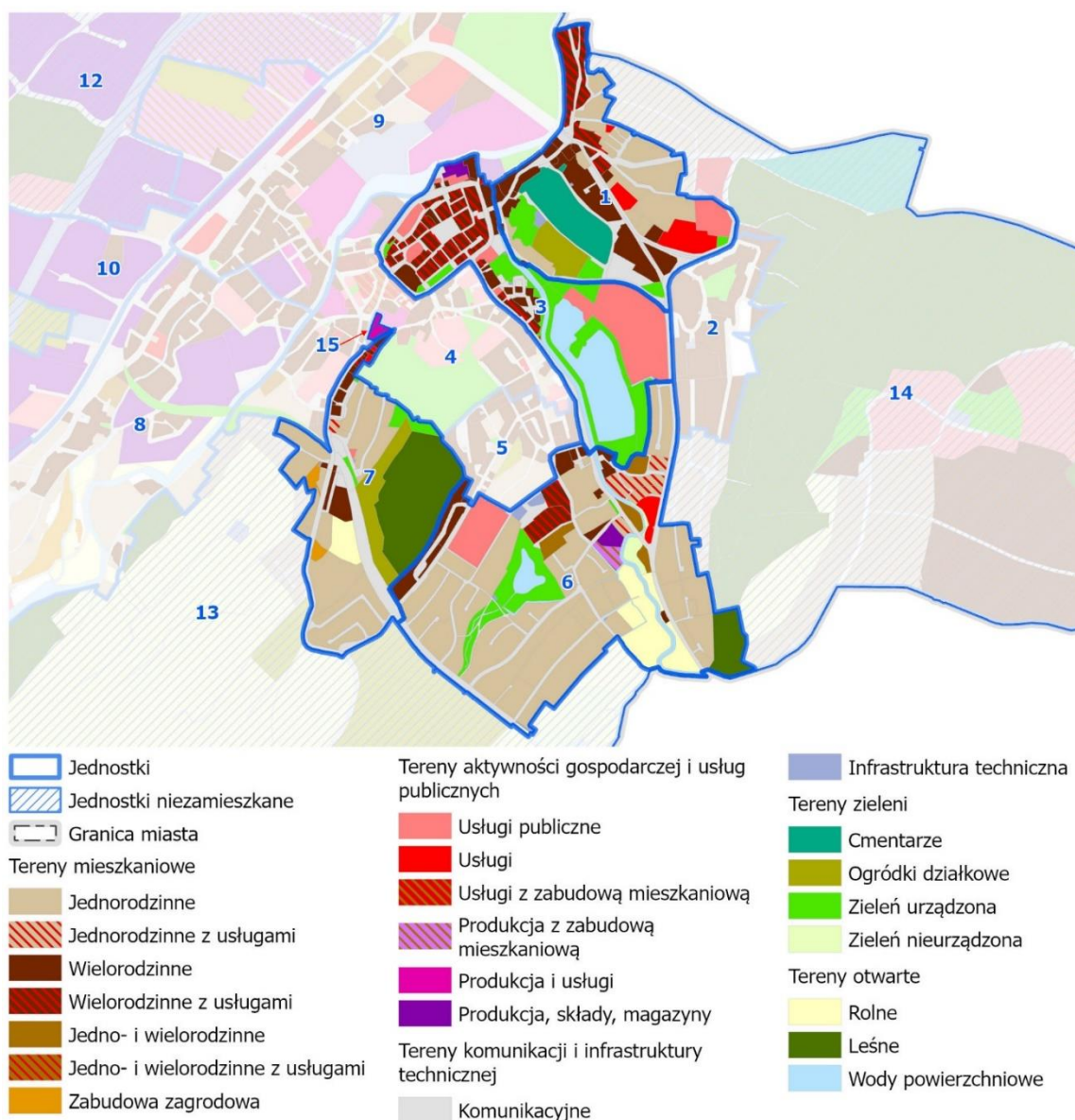
- obszary rozwoju budownictwa mieszkaniowego w rejonie ul. Azaliowej – Wrzosowej (jednostka 6), Krzeszowskiej (jednostka 1) oraz Napoleońskiej (jednostka 1), z uwagi na korzystną strukturę własności, dostęp do infrastruktury komunikacji oraz zieleni, rekreacji, sportu i przestrzeni publicznych,
- obszar do kompleksowej przebudowy układu funkcjonalnego i przestrzennego tj.: obiekt poprzemysłowy z rozpoczętym częściowym przeobrażeniem w kompleksie przy ul. L. Waryńskiego nr 13 (jednostka nr 15).

Ponadto Studium wskazuje:

- tereny do rekultywacji tj.: nieczynny kamieniołom przy ul. Krzeszowskiej (jednostka 1) oraz teren pokopalniany w rejonie ul. Cegielnianej (jednostka 6);
- obszary zdegradowane, wymagające przekształceń i rehabilitacji tj.: obszar rewitalizacji wyznaczony w Lokalnym Programie Rewitalizacji na lata 2016-2022 (jednostka 3) oraz tereny przemysłowe (m.in. jednostka 15);
- kierunek działania związany z dążeniem do odtworzenia i wzmocnienia roli głównego pasażu handlowego w śródmieściu, tj. w ciągu ulic Papieża Jana Pawła II, Wł. Broniewskiego, pl. Grunwaldzkiego, ul. K. Miarki i S. Żeromskiego oraz rynku (pl. Wolności) i powiązanych przestrzennie z tak wytyczonym ciągiem i rynkiem ulic Słowiańskiej i A. Mickiewicza (jednostka 3).

Kierunki rozwoju przestrzennego w Studium predestynują jednostki nr 1 i 6 jako obszary rozwoju zabudowy mieszkaniowej natomiast jednostkę nr 3 jako reprezentatywną część miasta z rozwiniętą funkcją handlowo-usługową.

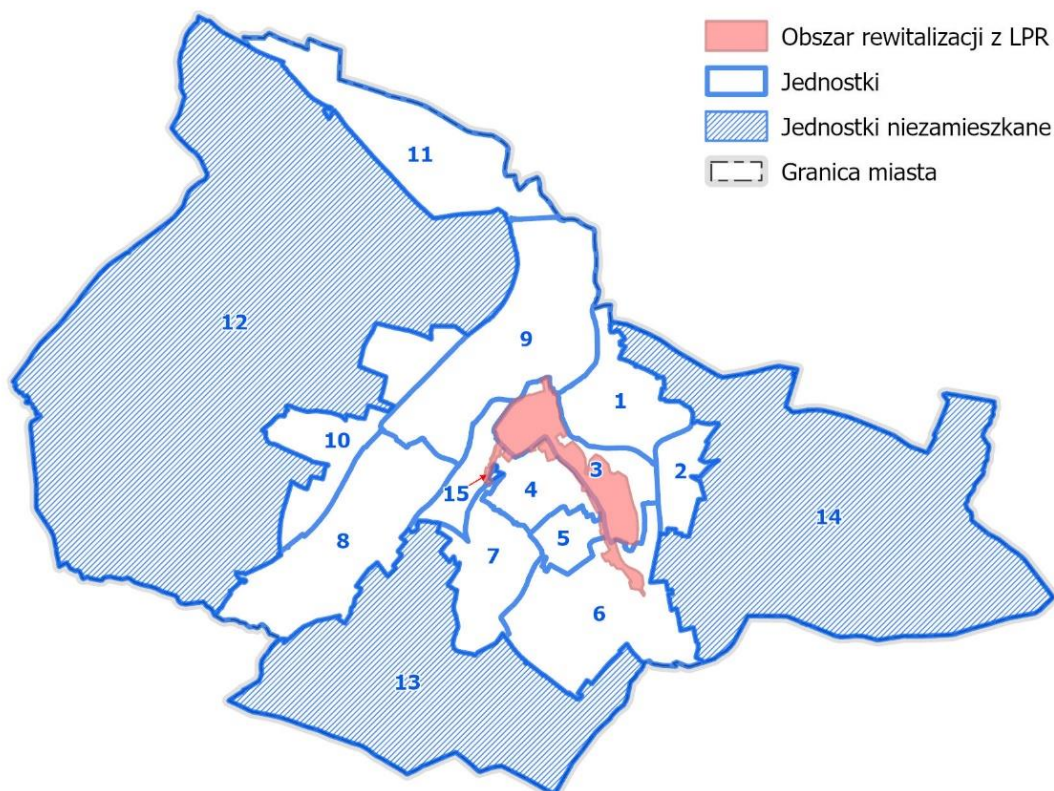
Istotność dla rozwoju lokalnego poszczególnych jednostek w dokumentach planistycznych przeanalizowano również pod kątem struktury funkcjonalnej, określonej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (Rys. 52). W przypadku jednostek wchodzących w skład obszaru zdegradowanego występuje zauważalne zróżnicowanie w skali prowadzonych działalności usługowych i typów zabudowy mieszkaniowej. Zdecydowanie najistotniejsze znaczenie ma jednostka nr 3 posiadająca w swych granicach obiekty i infrastrukturę istotną dla funkcjonowania miasta m.in. Urząd Miasta, Sąd Rejonowy, Prokuratura Rejonowa, Żłobek Miejski, Przedszkole Publiczne nr 1, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Muzeum Tkactwa, Orlik i korty tenisowe oraz liczne usługi komercyjne. Ponadto w jej granicach znajduje się zalew, który jest ważnym miejscem wypoczynku i rekreacji mieszkańców miasta. Zabudowa mieszkaniowa ma typowo śródmiejski charakter, a jej zdecydowana większość posiada również cenne walory zabytkowe. Duże znaczenie w kontekście usług komercyjnych oraz rozwoju wielkopowierzchniowych obiektów handlowych ma sąsiadująca jednostka nr 1. Udział zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i jednorodzinnej jest zbliżony. Budynki wielorodzinne zlokalizowane wzdłuż ul. Katowickiej posiadają zabytkowy charakter. Z uwagi na powyższe uwarunkowania można uznać jednostkę nr 1 jako obszar dość istotny dla rozwoju lokalnego. Jednostka nr 15 to tereny przemysłowe, które zgodnie z zamierzeniami polityki przestrzennej mają zostać przekształcone na tereny produkcyjno-usługowe. Zdecydowanie mniejszym oddziaływaniem na funkcjonowanie Kamiennej Góry cechują się pozostałe jednostki zdegradowane nr 6 i 7. Oba obszary stanowią dość typowy przykład terenów mieszkaniowych, w których dominuje zabudowa jednorodzinna. Prowadzona na tym terenie działalność gospodarcza w o wiele mniejszym stopniu dotyczy usług istotnych dla rozwoju lokalnego w skali całego miasta.

Rys. 52. Przeznaczenie terenu w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego
 źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Kamienna Góra.

ISTOTNOŚĆ DLA KONTYNUACJI PROCESU REWITALIZACJI

Uzupełniającym kryterium merytorycznym delimitacji jednostek, które wejdą w skład obszaru rewitalizacji jest ich istotność dla kontynuacji procesu rewitalizacji. Jednostka nr 3 w znacznej mierze pokrywa się z obszarem rewitalizacji wyznaczonym w Lokalnym Programie rewitalizacji miasta Kamienna Góra na lata 2016-2022 (Rys. 53). W wyniku bieżącej analizy różnicowania wewnątrzmięjskiego udowodniono utrzymywanie się kryzysu i konieczność kontynuowania polityki rewitalizacyjnej wobec terenu uznanego za zdegradowany w 2016 r. Należy również zaznaczyć, że część zaplanowanych w LPR przedsięwzięć nie zostało zrealizowanych, przez co proces odnowy wymaga kontynuacji. Biorąc powyższe pod uwagę jednostka nr 3 posiada najwyższy priorytet w kontekście kontynuacji procesu rewitalizacji. Obszar rewitalizacji z LPR w nieznacznym stopniu obejmuje również jednostkę nr 6, bezpośrednio sąsiaduje z jednostką nr 1 i 15, natomiast nie ma żadnych powiązań z jednostką nr 7, w związku z czym można przyjąć, że istotność jednostki nr 6 dla kontynuacji procesu rewitalizacji jest niska, natomiast jednostki nr 1, 7 i 15 nie mają dla niego znaczenia.

Rys. 53. Lokalizacja obszaru rewitalizacji z LPR w stosunku do układu jednostek
źródło: opracowanie własne.

Zgodnie z przedstawioną wyżej analizą czynnikami decydującymi o istotności dla rozwoju lokalnego był potencjał obszarów do realizacji celów zawartych w strategii rozwoju i kierunków zagospodarowania określonych w Studium. Ponadto przeanalizowano strukturę funkcjonalną jednostek na podstawie obowiązujących planów miejscowych. Kryterium dodatkowym była istotność jednostek dla kontynuacji procesu rewitalizacji. W poniższej tabeli przedstawiono zbiorcze zestawienie czynników, wraz z oceną wpływu na rozwój lokalny. Na podstawie przeprowadzonej analizy należy uznać, że obszarami istotnymi dla rozwoju lokalnego, a zatem wskazanymi do objęcia procesem rewitalizacji są jednostki nr 3 i 1, dla których zdecydowana większość badanych zagadnień wskazywała na wysoki poziom istotności dla lokalnego rozwoju. W przypadku pozostałych jednostek nr 6 i 7 wskazana jest realizacja zadań w zakresie pomocy społecznej, natomiast potencjał tych terenów do wpływu na rozwój lokalny jest zauważalnie niższy.

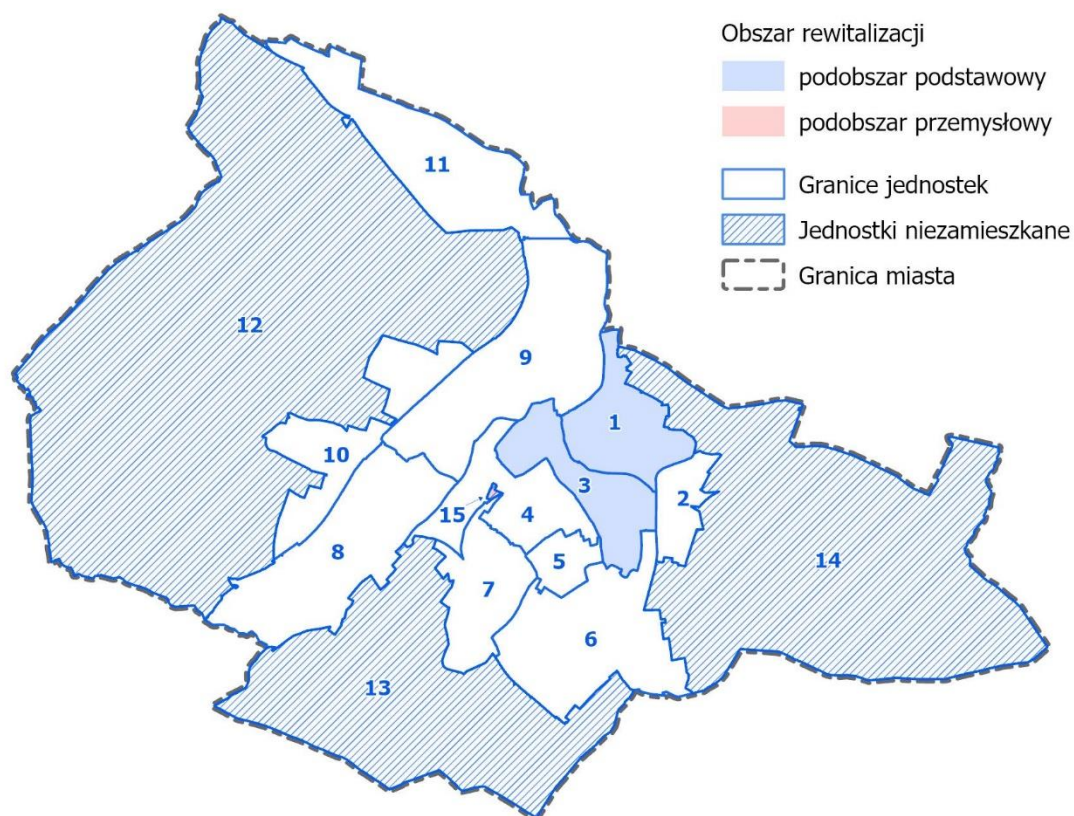
Tab. 31. Kryteria merytoryczne delimitacji obszaru rewitalizacji - podsumowanie

Nr jednostki	Istotność dla rozwoju lokalnego w dokumentach strategicznych i planistycznych			Istotność dla kontynuacji procesu rewitalizacji	Obszar rewitalizacji
	Strategia rozwoju	Studium	MPZP		
1	WYSOKA	ŚREDNIA	ŚREDNIA	BRAK	TAK
3	WYSOKA	WYSOKA	WYSOKA	WYSOKA	TAK
6	BRAK	NISKA	NISKA	NISKA	NIE
7	BRAK	BRAK	NISKA	BRAK	NIE
15	BRAK	ŚREDNIA	ŚREDNIA	BRAK	TAK

Źródło: opracowanie własne.

Podsumowując, wyznacza się obszar rewitalizacji miasta Kamienna Góra w granicach: jednostek nr 1 i 3, które weszły w skład obszaru zdegradowanego oraz jednostki nr 15 - niezamieszkanego terenu przemysłowego, na którym występują negatywne zjawiska, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1–4 uor. Tak wskazany obszar rewitalizacji zajmuje **4,8% powierzchni miasta** (86,3 ha z 1804,8 ha) i jest zamieszkały przez **21,0% mieszkańców** (4000 osób z 19 044 ogółu mieszkańców).

Zgodnie z art. 10 ust. 2 ustawy o rewitalizacji obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic. Zgodnie z tym założeniem obszar rewitalizacji został podzielony na 2 podobszary, umożliwiając indywidualizację działań rewitalizacyjnych w ich granicach (Rys. 54).

Rys. 54. Obszar rewitalizacji

źródło: opracowanie własne.

BIBLIOGRAFIA

- Jadach-Sepioło A. i in. (red.), 2020, Monitorowanie procesów rozwoju na poziomie wewnątrzmijskim, IRMiR, Warszawa.
- Jadach-Sepioło A. (red.) i in., 2018, Gminny program rewitalizacji. Praktyczny poradnik dla mieszkańców i władz lokalnych, KIPPiM, Warszawa.
- Jarczewski W. (red.), 2018, Delimitacja krok po kroku. Metoda wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na potrzeby Gminnych Programów Rewitalizacji, IRM, Warszawa.
- Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 278).
- Uchwała nr XXIII/158/16 Rady Miasta Kamienna Góra z dnia 28 września 2016 r. zmieniona uchwałą nr XXVI/174/16 z dnia 21 listopada 2016 r. w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Rewitalizacji miasta Kamienna Góra na lata 2016-2022.
- Uchwała LXXVIII/496/23 Rady Miasta Kamienna Góra z dnia 29 listopada 2023 r. w sprawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Kamienna Góra.
- Uchwała nr XXXIII/224/17 Rady Miasta Kamienna Góra z dnia 26 kwietnia 2017 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Miasta Kamienna Góra na lata 2017-2025.
- Uchwała nr LXI/399/22 Rady Miasta Kamienna Góra z dnia z dnia 26 października 2022 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Kamienna Góra na lata 2022-2026
- Obwieszczenie nr LXXV/7/23 Rady Miasta Kamienna Góra z dnia 30 sierpnia 2023 r. w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały w sprawie Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miejskiej Kamienna Góra na lata 2022 - 2026
- Uchwała X/76/25 Rady Miasta Kamienna Góra z dnia 29 stycznia 2025 r. przyjęcia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami miasta Kamienna Góra na lata 2025-2028.
- Uchwała nr XXI/132/16 Rady Miasta Kamienna Góra z dnia 29 czerwca 2016 r. zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia do realizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej na lata 2014-2020z perspektywą do 2030 r. dla Gminy Miejskiej Kamienna Góra z uwzględnieniem zapisów części wspólnej Planu dla Aglomeracji Wałbrzyskiej
- Uchwała nr XXXII/198/20 Rady Miasta Kamienna Góra z dnia 25 listopada 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Kamienna Góra.
- Program Ochrony Środowiska Dla Miasta Kamienna Góra na lata 2023-2026 z perspektywą do 2030 r.
- Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla Miasta Kamienna Góra na lata 2020 – 2032
- Raport o stanie gminy miejskiej Kamienna Góra za rok 2024.
- Projekt Strategii Rozwoju Miasta Kamienna Góra.
- Projekt Planu Ogólnego.

SPIS TABEL

TAB. 1. RUCH NATURALNY OGÓŁEM W KAMIENNEJ GÓRZE W LATACH 2020-2024	5
TAB. 2. MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZEWNĘTRZNE W KAMIENNEJ GÓRZE W LATACH 2020-2024	5
TAB. 3. UDZIAŁ LUDNOŚCI WG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU W LUDNOŚCI OGÓŁEM W KAMIENNEJ GÓRZE W LATACH 2020-2024	5
TAB. 4. INFORMACJE O BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH W KAMIENNEJ GÓRZE W LATACH 2020-2024	6
TAB. 5. STRUKTURA BEZROBOTNYCH W KAMIENNEJ GÓRZE WEDŁUG STANU NA 31.12.2024 R.	6
TAB. 6. PODSTAWOWE INFORMACJE O OPIECE SPOŁECZNEJ I ŚWIADCZENIACH RODZINNYCH W LATACH 2020-2024	7
TAB. 7. DZIAŁALNOŚĆ JEDNOSTEK OCHRONY PRZECIWPÓŻAROWEJ	7
TAB. 8. WARUNKI EDUKACJI W SZKOŁACH I PRZEDSZKOLACH	8
TAB. 9. WYNIKI EGZAMINU ÓSMOKLASISTY W 2024 R.	8
TAB. 10. LICZBA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH DZIAŁAJĄCYCH NA TERENIE KAMIENNEJ GÓRY W LATACH 2020-2024	9
TAB. 11. FREKWENCJA W WYBORACH SAMORZĄDOWYCH W 2024 R.	9
TAB. 12. UCZESTNICTWO MIESZKAŃCÓW W ŻYCIU KULTURALNYM	10
TAB. 13. DYNAMIKA ZMIAN WSKAŹNIKÓW PRZEDSIĘBIORCZOŚCI W KAMIENNEJ GÓRZE W LATACH 2020-2024	11
TAB. 14. STRUKTURA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH NA TERENIE KAMIENNEJ GÓRY W 2024 R.	11
TAB. 15. PODMIOTY GOSPODARCZE NA TERENIE KAMIENNEJ GÓRY WG SEKCJI PKD 2007 W 2024 R.	12
TAB. 16. MASA WYROBÓW AZBESTOWYCH NA TERENIE KAMIENNEJ GÓRY W KG	15
TAB. 17. KORZYSTAJĄCY Z INSTALACJI – W % OGÓŁU LUDNOŚCI	17
TAB. 18. ZASOBY MIESZKANIOWE KAMIENNEJ GÓRY W LATACH 2020-2024	20
TAB. 19. MIESZKANIA WYPOSAŻONE W INSTALACJE - W % OGÓŁU MIESZKAŃ	20
TAB. 20. CELE PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA KAMIENNA GÓRA NA LATA 2016-2022	24
TAB. 21. PODSTAWOWE INFORMACJE O JEDNOSTKACH STRUKTURALNYCH	27
TAB. 22. WSKAŹNIKI WYKORZYSTANE DO OCENY SFERY SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ, TECHNICZNEJ, PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNEJ I ŚRODOWISKOWEJ W DIAGNOZIE DELIMITACYJNEJ W CELU WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO W KAMIENNEJ GÓRZE	29
TAB. 23. WPŁYW WSKAŹNIKÓW Z POSZCZEGÓLNYCH SFER NA WYBÓR OBSZARU ZDEGRADOWANEGO W KAMIENNEJ GÓRZE	33
TAB. 24. ZESTAWIENIE WSKAŹNIKÓW SFERY SPOŁECZNEJ	36
TAB. 25. ZESTAWIENIE WSKAŹNIKÓW SFERY GOSPODARCZEJ	51
TAB. 26. ZESTAWIENIE WSKAŹNIKÓW SFERY ŚRODOWISKOWEJ	55
TAB. 28. ZESTAWIENIE WSKAŹNIKÓW SFERY TECHNICZNEJ	66
TAB. 29. KRYTERIA DELIMITACJI OBSZARU ZDEGRADOWANEGO	77
TAB. 30. ZESTAWIENIE LICZBY MIESZKAŃCÓW I POWIERZCHNI DLA JEDNOSTEK ZDEGRADOWANYCH W KAMIENNEJ GÓRZE	79

SPIS RYSUNKÓW

RYS. 1. POŁOŻENIE ADMINISTRACYJNE KAMIENNEJ GÓRY.....	4
RYS. 2. ZAGROŻENIA ZWIĄZANE Z POWODZIĄ I RUCHAMI MASOWYMI.....	13
RYS. 3. ZAGADNIENIA URBANISTYCZNE – STRUKTURA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA W PLANACH MIEJSCOWYCH I WNIOSKI O ZMIANĘ PLANU MIEJSCOWEGO.....	16
RYS. 5. ROZMIESZCZENIE PODSTAWOWEJ INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ I USŁUG	17
RYS. 4. WYBRANE ELEMENTY UZBROJENIA TERENU I ZASIĘG AGLOMERACJI WODNO-KANALIZACYJNEJ	18
RYS. 6. SIEĆ DROGOWA I PRZYSTANKI AUTOBUSOWE	19
RYS. 7. TERENY ZIELENI, SPORTU I REKREACJI	19
RYS. 8. ROZMIESZCZENIE ZASOBU KOMUNALNEGO	21
RYS. 9. OBIEKTY ZABYTKOWE	21
RYS. 10. OBSZAR ZDEGRADOWANY I OBSZAR REWITALIZACJI W LOKALNYM PROGRAMIE REWITALIZACJI NA LATA 2016-2022	23
RYS. 11. PODZIAŁ MIASTA KAMIENNA GÓRA NA JEDNOSTKI STRUKTURALNE	28
RYS. 12. WSKAŹNIK LICZBY BEZROBOTNYCH KOBIET NA 1000 OSÓB.....	37
RYS. 13. WSKAŹNIK LICZBY BEZROBOTNYCH MĘŻCZYZN NA 1000 OSÓB	38
RYS. 14. WSKAŹNIK LICZBY BEZROBOTNYCH DO 30 R.Ż. NA 1000 OSÓB	39
RYS. 15. WSKAŹNIK LICZBY MIESZKAŃCÓW, KORZYSTAJĄCYCH Z ZASIŁKÓW POMOCY SPOŁECZNEJ NA 1000 OSÓB	40
RYS. 16. WSKAŹNIK LICZBY MIESZKAŃCÓW DO 18 R.Ż., KTÓRE KORZYSTAJĄ ZE ŚWIADCZEŃ NA DOŻYWIANIE, NA 1000 OSÓB	41
RYS. 17. WSKAŹNIK LICZBY STWIERDZONYCH PRZESTĘPSTW OGÓŁEM NA 1000 OSÓB	42
RYS. 18. WSKAŹNIK LICZBY INTERWENCJI STRAŻY POŻARNEJ OGÓŁEM NA 1000 OSÓB.....	43
RYS. 19. WSKAŹNIK LICZBY MIESZKAŃCÓW POBIERAJĄCYCH ŚWIADCZENIA Z OPIEKI SPOŁECZNEJ Z TYTUŁU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI NA 1000 OSÓB	44
RYS. 20. WSKAŹNIK LICZBY MIESZKAŃCÓW W WIEKU POWYŻEJ 75 R. Ż. NA 1000 OSÓB.....	45
RYS. 21. WSKAŹNIK LICZBY MIESZKAŃCÓW W WIEKU 0-3 LATA NA 1000 OSÓB	46
RYS. 22. WSKAŹNIK LICZBY MIESZKAŃCÓW KORZYSTAJĄCYCH Z BIBLIOTEK PUBLICZNYCH NA 1000 OSÓB.....	47
RYS. 23. WSKAŹNIK LICZBY ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH NA 1000 OSÓB	48
RYS. 24. WSKAŹNIK LICZBY MIESZKAŃCÓW KTÓRYM PRZYZNANO ŚWIADCZENIA OPIEKI SPOŁECZNEJ Z TYTUŁU BEZRADNOŚCI W SPRAWACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH NA 1000 OSÓB.....	49
RYS. 25. WSKAŹNIK LICZBY NIEBIESKICH KART NA 1000 OSÓB	50
RYS. 26. WSKAŹNIK LICZBY NOWO ZAREJESTROWANYCH PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH W CEIDG W 2024 R. NA 1000 OSÓB	52
RYS. 27. WSKAŹNIK ZAREJESTROWANYCH PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH W CEIDG NA 1000 OSÓB	53
RYS. 28. WSKAŹNIK LICZBY WYREJESTROWANYCH PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH Z CEIDG, W 2024 R. NA 1000 OSÓB	54
RYS. 29. WSKAŹNIK LICZBY INTERWENCJI PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ Z TYTUŁU PODTOPIEŃ, NAWAŁNIC NA 1000 OSÓB	56
RYS. 30. WSKAŹNIK LICZBY MIESZKAŃCÓW NA TERENACH SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ NA 1000 OSÓB.....	57
RYS. 31. WSKAŹNIK POWIERZCHNI WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DO UNIESZKODLIWIENIA W M ² NA 1000 OSÓB	58
RYS. 32. WSKAŹNIK UDZIAŁU [%] POWIERZCHNI JEDNOSTKI OBJĘTEJ WNIOSKAMI O ZMIANĘ PLANU MIEJSCOWEGO	60
RYS. 33. WSKAŹNIK LICZBY MIESZKAŃCÓW POZA ZASIĘGIEM AGLOMERACJI WODNOKANALIZACYJNEJ NA 1000 OSÓB	61
RYS. 34. WSKAŹNIK LICZBY BUDYNKÓW NIEPODŁĄCZONYCH DO SIECI SANITARNEJ (WYPOSAŻONYCH W ZBIORNIKI BEZODPŁYWOWE, OCZYSZCZALNIE PRZYDOMOWE) NA 1000 OSÓB	62

RYS. 35. Wskaźnik liczby mieszkańców w zasięgu 500 m do obiektów realizujących usługi publiczne (publiczne żłobki, przedszkola, szkoły, ośrodki zdrowia, placówki kultury i sportu, administracji) na 1000 osób.....	63
RYS. 36. Wskaźnik liczby mieszkańców w zasięgu 500 m od przystanków komunikacji zbiorowej na 1000 osób ..	64
RYS. 37. Wskaźnik liczby mieszkańców w zasięgu 500 m od obiektów o przeznaczeniu rekreacyjnym i sportowym (boiska, place zabaw, siłownie) na 1000 osób.....	65
RYS. 38. Wskaźnik liczby obiektów wpisanych do GEZ wymagających modernizacji na 1000 osób	67
RYS. 39. Wskaźnik liczby obiektów wpisanych do GEZ na 1000 osób	68
RYS. 40. Wskaźnik liczby interwencji państwowej straży pożarnej z tytułu pożarów na 1000 osób	69
RYS. 41. Wskaźnik udziału dróg publicznych wymagających remontów i modernizacji na 1000 osób	70
RYS. 42. Wskaźnik liczby budynków komunalnych o przeznaczeniu mieszkaniowym wymagających modernizacji na 1000 osób.....	71
RYS. 43. Wskaźnik liczby budynków/lokalii ogrzewanych piecami węglowymi na 1000 osób.....	72
RYS. 44. Wskaźnik udziału zdegradowanych/nieużytkowanych terenów poprzemysłowych w powierzchni jednostki	73
RYS. 45. Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze społecznej.	74
RYS. 46. Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej	75
RYS. 47. Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze środowiskowej.....	75
RYS. 48. Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze przestrzenno-funkcjonalnej	76
RYS. 49. Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze technicznej	76
RYS. 50. Łączna liczba przekroczonych wskaźników	77
RYS. 51. Obszar zdegradowany	78
RYS. 52. Przeznaczenie terenu w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego	82
RYS. 53. Lokalizacja obszaru rewitalizacji z LPR w stosunku do układu jednostek.....	83
RYS. 54. Obszar rewitalizacji	84

ZAŁĄCZNIK 1 - WYKAZ ULIC W PODZIALE NA JEDNOSTKI

ID Jednostki	Nazwa ulicy	Dzielona	Zakres*
1	Katowicka	TAK	N 1-29, P 2-32
	Krzeszowska	TAK	P 2-2a
	Księcia Bolka I	NIE	
	Legnicka	NIE	
	Mała	NIE	
	Na Wzgórzu	NIE	
	Napoleońska	NIE	
	Ptasia	NIE	
	Wałbrzyska	TAK	N 7-27, P 4-18
2	Baczyńskiego K. K.	NIE	
	Tkaczy Śląskich	NIE	
	Wałbrzyska	TAK	P 22-42
3	Aleja Wojska Polskiego	TAK	N, P 36-48
	Broniewskiego W.	TAK	P 2-4
	Browarowa	NIE	
	Katowicka	TAK	N 1a
	Kościuszki T.	TAK	N 1-41
	Krótką	NIE	
	Łączna	NIE	
	Łużycka	NIE	
	Miarki K.	NIE	
	Mickiewicza A.	NIE	
	Młyńska	NIE	
	Ogrodowa	NIE	
	Okrzei S.	TAK	N 1-15a, P 2-14
	Parkowa	TAK	P 2-6a
	Plac Browarowy	NIE	
	Plac Grunwaldzki	NIE	
	Plac Wolności	NIE	
	Rybna	NIE	
	Słowiańska	NIE	
	Spacerowa	TAK	N 3-7a, P 4-16
	Stara	NIE	
	Wąska	NIE	
	Żeromskiego S.	NIE	
	Żytnia	NIE	
4	Aleja Wojska Polskiego	TAK	P 2-34
	Broniewskiego W.	TAK	N, P 6-28
	Dębowa	NIE	

	Kilińskiego J.	TAK	N 1-7, P 2-12
	Klonowa	NIE	
	Kościuszki T.	TAK	P 2-44
	Licealna	NIE	
	Lubawska	TAK	P 2-20
	Parkowa	TAK	N 1-3, P 8-10
	Piastowska	TAK	N 1-17
	Plac Kościelny	NIE	
	Sienkiewicza H.	NIE	
	Skłodowskiej-Curie M.	TAK	N 1-19, P 2-16
	Słoneczna	NIE	
	Spacerowa	TAK	N 1-1e
	Stanisława Staszica	NIE	
	Traugutta R.	TAK	N 1, P 2
	Waryńskiego L.	NIE	
5	Cegielniana	TAK	P 2-4
	Cicha	NIE	
	gen. Józefa Hallera	TAK	N 7, P
	Kilińskiego J.	TAK	N 9
	Konopnickiej M.	NIE	
	Kościuszki T.	TAK	P 46-56
	Nowa	TAK	P
	Piastowska	TAK	N 19-29, P
	Skłodowskiej-Curie M.	TAK	N 21-37, P 18-32
	Słowackiego J.	TAK	N 1-23, P 2-26
	Traugutta R.	TAK	N 3-7, P 4-10
6	Azaliowa	NIE	
	Cegielniana	TAK	N, P 4a-8h
	gen. Józefa Hallera	TAK	N 1-5
	Jasna	NIE	
	Konwaliowa	NIE	
	Kościuszki T.	TAK	N 45-53, P 58-80
	Krzeszowska	TAK	N 37-41B, P 14-20
	Kwiatowa	NIE	
	Lawendowa	NIE	
	Leśna	NIE	
	Mikołaja Reja	NIE	
	Nowa	TAK	N
	Różana	NIE	
	Słowackiego J.	TAK	N 27-35, P 28-58
	Storczykowa	NIE	
	Śląska	NIE	
	Tulipanowa	NIE	
	Wrzosowa	NIE	
	Wysoka	NIE	

7	Cisowa	NIE	
	Jaśminowa	NIE	
	Lubawska	TAK	N 1-51, P 22-28
	Modrzewiowa	NIE	
	Parkowa	TAK	N 5-7
	Świerkowa	NIE	
	Ziemska	NIE	
8	Asnyka A.	NIE	
	Chopina F.	NIE	
	Drzymały M.	NIE	
	Jedwabna	TAK	N 1a
	Jeleniogórska	TAK	N 15-65, P 12-58
	Lompy J.	TAK	N 1-17
	Nadrzeczna	NIE	
	Sportowa	NIE	
	Ściegiennego P.	TAK	N 5-11, P 20-26
	Wiejska	NIE	
	Zielona	NIE	
9	Bohaterów Getta	NIE	
	Fabryczna	NIE	
	Jeleniogórska	TAK	N 1-13, P 2-8
	Lipowa	NIE	
	Lompy J.	TAK	N 19, P 2-6
	Mostowa	NIE	
	Okrzei S.	TAK	P 16-18
	Papieża Jana Pawła II	NIE	
	Polna	TAK	N 3, P 2-10
	Spacerowa	TAK	N 3B-3C
	Szkołna	NIE	
	Szpitalna	NIE	
	Ściegiennego P.	TAK	N 1-3a, P 2-18
	Wałbrzyska	TAK	P 2-2D
	Zamkowa	NIE	
10	Jedwabna	TAK	N 3-15, P
	Magazynowa	NIE	
	Przemysłowa	TAK	P 4-12
	Towarowa	NIE	
11	Os. Antonówka	NIE	
	Polna	TAK	P 12-70A
12	Przemysłowa	TAK	P 2
13	-	-	-
14	Korczaka J.	NIE	
15	-	-	-

*P – numery parzyste, N – numery nieparzyste